

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دوخت (۱)

رشته: طراحی و دوخت

زمینه: خدمات

گروه تحصیلی: هنر

شاخه: آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس: ۳۴۶۲

پاسبان، شریفه ۶۴۶/۲

الف ۱۷۹ پ دوخت (۱) / مؤلفان: شریفه پاسبان و دیگران. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران،

۱۳۹۲ ۱۳۹۲

۲۰۰ ص. مصور- (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۳۴۶۲)

متون درسی رشته طراحی و دوخت گروه تحصیلی هنر، زمینه خدمات.

برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته طراحی و دوخت دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش.

۱. خیاطی. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش. ب. عنوان. ج. فروست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز:
پیشنهادهای و نظرهای خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی:
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir
www.tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)
وب گاه (وب سایت)

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: دوخت (۱) - ۳۵۹/۸۴

مؤلفان: شریفه پاسبان، طاهره ذاکر رضوی، فاطمه صدر اصفهانی و رویا کریمی
اعضای کمیسیون تخصصی: حمیده گرایلی، محترم نی زاری، کوکب نخعی، عباس میرشجاعیان حسینی، زهرا ستاری،
اکرم رستگاری مقدم ناجی، زهرا امانی تهرانی، آمنه شیخ، زهرا فیروز یار و فاطمه صنعتی
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران - خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹، وب سایت: www.chap.roshd.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سیداحمد حسینی

طراح گرافیکی تصاویر: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

رسمی الگو: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

صفحه آرا: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

طراح جلد: مریم کیوان

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

(تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ "دارویش" - تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶)

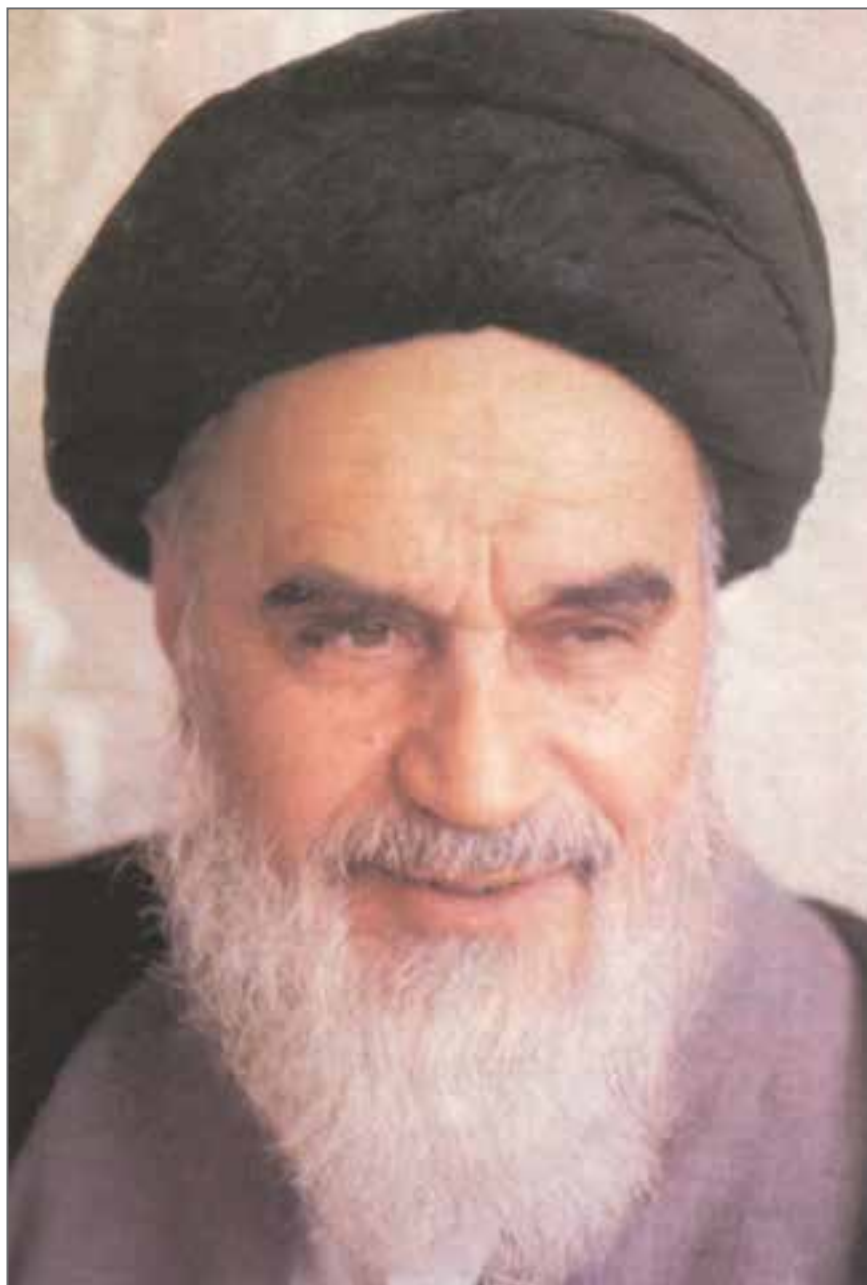
صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

نوبت و سال چاپ: سوم - ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آیید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سره شریف»

فهرست مطالب

۸	مقدمه
۹	سخنی با هنر آموز
۱۰	هدف کلی کتاب

(فصل اول)

۱۲	ویژگی های کارگاه خیاطی شخصی
۱۳	وسایل برش و دوخت
۱۴	سوزن
۱۶	نخ
۱۸	قیچی
۲۰	ملزومات خیاطی
۲۲	وسایل علامت گذاری
۲۳	لایه چسب
۲۴	بست ها در لباس
۲۵	انواع نوار
۲۷	اتو
۳۰	ماشین های دوخت
۳۴	پرسش های پایان فصل اول

(فصل دوم)

۳۷	اجزای چرخ (همه کاره)
۳۹	درجه های تنظیم چرخ همه کاره
۳۹	تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت
۴۰	پایه های مختلف چرخ همه کاره
۴۱	بستن سوزن چرخ
۴۱	نخ کردن ماسوره
۴۲	قرار دادن ماسوره در ماکو
۴۳	مراحل نخ کردن چرخ همه کاره

۴۴	اجزای چرخ (راسته‌دوز)
۴۶	پایه‌های چرخ راسته‌دوز (صنعتی)
۴۷	بستن سوزن
۴۷	نخ کردن ماسوره
۴۷	تمیز کردن کمپلت
۴۸	مراحل نخ کردن چرخ راسته‌دوز
۴۹	هنگام استفاده از چرخ به این نکات توجه کنید
۵۰	رفع عیب در چرخ
۵۲	پرسش‌های پایان فصل دوم

(فصل سوم)

۵۶	پارچه
۵۸	خصوصیات پارچه
۵۹	انواع پارچه
۶۰	انواع دوخت
۶۲	درز
۶۵	تهیه نوار اریب
۶۶	پاک دوزی
۶۸	دوخت مغزی
۶۹	تهیه بندینک
۷۰	انواع لبه دوزی
۷۵	کش
۷۷	دکمه و قزن
۷۹	جا دکمه
۸۰	نکات دوخت
۸۲	پرسش‌های پایان فصل سوم

(فصل چهارم)

۸۴	دوخت زیپ
۸۴	زیپ یک طرفه
۸۶	زیپ دو طرفه
۸۷	زیپ مخفی
۸۸	زیپ شلوار
۹۱	دوخت پنس، کمر، سجاف
۹۱	پنس
۹۳	کمر
۹۶	سجاف
۹۸	اتو کشی
۹۸	هنگام اتو کشی به این نکات توجه کنید.
۹۹	اتوی درز
۱۰۰	اتوی پارچه مخمل
۱۰۰	فرم دادن به پارچه با اتو
۱۰۱	برش پارچه
۱۰۱	طول و عرض پارچه
۱۰۱	اریب پارچه
۱۰۱	صاف کردن سرکج پارچه
۱۰۲	روش تعیین مقدار پارچه
۱۰۳	روش قرار گیری الگو روی پارچه
۱۰۴	برش پارچه های طرح دار
۱۰۸	روش های انتقال الگو
۱۱۰	آستر کشی
۱۱۲	پرسش های پایان فصل چهارم

(فصل پنجم)

۱۱۵	پاترون اساس دامن
۱۱۹	دامن فون

۱۲۳	دامن ترک
۱۲۶	پرسش های پایان فصل پنجم

(فصل ششم)	
۱۳۰	دامن با چاک پیلی در پشت
۱۳۶	دامن با پیلی روی زانو
۱۳۹	دامن ترک پیلی دار
۱۴۳	دامن کلوش با پیلی ناودانی
۱۴۶	دامن غیرقرینه با پیلی معکوس
۱۴۹	دامن لنگی
۱۵۲	دامن جیب دار
۱۵۶	پرسش های پایان فصل ششم

(فصل هفتم)	
۱۵۹	دامن شلواری
۱۶۱	شلوار
۱۶۶	پرسش های پایان فصل هفتم

(فصل هشتم)	
۱۷۰	پاترون بالا تنه
۱۷۳	دوخت یقه گرد
۱۷۸	دوخت یقه هفت
۱۸۱	دوخت یقه چهارگوش
۱۸۴	پرسش های پایان فصل هشتم

(فصل نهم)	
۱۸۶	بالا تنه جلو باز با برش عمودی از حلقه آستین
۱۹۱	بلوز شمیزیه
۱۹۹	پرسش های پایان فصل نهم
۲۰۰	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

فرهنگ عبارت است از عادات، آداب و رسوم و شیوه زندگی هر قوم و ملت و بدیهی است لباس جزء لاینفک این فرهنگ است تا جایی که لباس تبدیل شده به یکی از عناصری که فرهنگ و هویت ملی هر انسان را در چهارچوب پوشش به تصویر می کشاند. لباس همچون پرچمی است که معرف اخلاقیات، اعتقادات هر فرد است و می توان آن را پدیده ای فرهنگی دانست که همواره نقش جدی در هویت اعضای یک جامعه دارد.

شاید اولین عامل برای پیدایش لباس نیاز به پوشش بدن در مقابل دیگران و همچنین حفاظت آن در مقابل عناصری چون باد و طوفان، سرما و گرما بوده اما قطعاً نوع و شکل آن تصادفی نبوده و عواملی چون اقلیم، تفکرات معنوی و طبیعت اطراف آن ها در آن اثر گذاشته و شکل خاصی را به خود گرفته است.

بی تردید عواملی چون تحولات اقتصادی و سیاسی، علمی و فرهنگی، تأثیر مستقیم در نوع پوشش هر قوم و ملت گذاشته تا به صورت فعلی در آمده. در گذشته هر کشوری که در جنگ مغلوب می شد، ملزم بود تا پوشش کشور غالب را برای مردمش بپذیرد. اما امروزه وقتی فرهنگ کشوری وارد کشور دیگر می شود مردم آن سرزمین بدون آنکه آگاهی داشته باشند لباس آنان را می پوشند و مانند آنها فکر می کنند.

امروزه تلاش عظیمی در عرصه پوشاک در تمامی کشورها صورت می گیرد و لباس به یک کالای پرسود تجاری تبدیل می شود، که مانند سربازی با خود اندیشه کشور مبدأ را به همراه دارد و اگر ما در این راستا تلاش نکنیم دیر یا زود تحت تأثیر کشور غالب خواهیم بود.

بدیهی است فراگیری هنر خیاطی و برطرف کردن نواقص آن می تواند شروعی مناسب برای تولید باشد و لباسی عرضه گردد که هم خوانی زیادی با فرهنگ و نگرش و مذهب ایرانی ما داشته باشد و هر چه زیباتر این هنر را نمایش بگذارد.

در این کتاب با ابزار و لوازم برش و چگونگی ترسیم الگو آشنا می شوید. ابتدا اصول اولیه الگوها، سپس مدل های گوناگون تهیه و آموزش داده شده است.

لازم به ذکر است که تألیف این کتاب بر اساس روش متریك و تجربیات و اندوخته های علمی مؤلفین می باشد که سعی شده از علوم روز بهره برد تا با کیفیت هر چه بهتر ارائه شود.

در پایان از تمام همکاران محترم و دوستان عزیزی که ما را در این راه یاری کرده اند و همراه و پشتیبان ما بوده اند تشکر و قدردانی می کنیم.

سخنی با هنرآموز:

- با آرزوی موفقیت و تشکر از زحمات شما، برای بهتر انجام دادن و تحقق اهداف درسی به موارد زیر توجه کنید.
- بعد از آموزش اندازه گیری هنجریان دو به دو اندازه گیری را انجام دهند.
- اندازه گیری هنجریان هر سه ماه کنترل شود.
- آموزش روش های دوخت طی مراحل دوخت اصلی انجام شده و از نمونه های کوچک خودداری شود. (به جز روش هایی که در کتاب به کار گرفته نشده است).
- دوخت ها به تعداد گفته شده در کتاب انجام شود (بعضی از مدل ها فقط قسمت جلوی لباس لازم است و نیازی به دوخت کامل نیست).
- هنرآموزان عزیز، با زمان بندی صحیح می توانید علاوه بر الگوهای کتاب، از مدل های دیگر در دامن و بالاتنه استفاده کنید.
- عیوب احتمالی اندام در مرحله دوخت پاترون دامن، شلوار و بالاتنه برطرف گردد و با الگوی اصلاح شده دوخت اصلی انجام شود.
- در صورتی که روش های دوخت (علامت گذاری، پاک دوزی، دوخت زیپ و لبه دوزی پایین لباس) با جنس پارچه هنجرو مطابقت ندارد می توانید روش ها را جابجا کنید.
- نمره دوخت براساس مراحل برش و دوخت به هنجریان داده شود و از نمره دادن به صورت کلی پرهیز شود. به طور مثال در دامن ساده:
- ۱ - نحوه قرار گیری الگو روی پارچه
- ۲ - علامت گذاری صحیح
- ۳ - دوخت پنس ها و درزها
- ۴ - پاک دوزی
- ۵ - اتوکشی
- ۶ - دوخت زیپ
- ۷ - دوخت کمر
- ۸ - دوخت لبه لباس
- ۹ - تمیزی دوخت
- کتاب دوخت آزمون تئوری ندارد و سؤالات پایان فصل فقط برای تمرین و دقت بیشتر هنجریان می باشد.

هدف کلی کتاب

دوخت انواع الگوی اساس دامن، شلوار، بالا تنه و آستین

فصل اول

هدف کلی: کارگاه خیاطی و کاربرد وسایل دوخت

هدف‌های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

۱. ویژگی‌های کارگاه خیاطی را بیان کند.
۲. انواع وسایل دوخت را نام ببرد.
۳. کاربرد سوزن (ته‌گرد، دوقلو و استریچ و ...) را توضیح دهد.
۴. کاربرد انواع قیچی (ساده، زیگزاگ، قیچی با تیغه گرد و ...) را شرح دهد.
۵. کاربرد انواع ملزومات دوخت (وزنه، گیره، خط‌کش موازنه، پا صاف‌کن، وسایل علامت‌گذاری) را شرح دهد.
۶. کاربرد انواع لایی را توضیح دهد.
۷. کاربرد انواع زیپ، قزن، و دکمه را بیان کند.
۸. کاربرد انواع نوارهای (قبطان، روبان، اریب...) را توضیح دهد.
۹. کاربرد انواع اتوی (ساده، بخار، پرس...) را توضیح دهد.
۱۰. کاربرد انواع ملزومات اتو (میز اتو، ژانت، بالشتک...) را توضیح دهد.
۱۱. کاربرد انواع ماشین‌های دوخت (راسته دوز، سر دوز، همه کاره خانگی...) را شرح دهد.

کارگاه خیاطی

ویژگی‌های کارگاه خیاطی شخصی

کارگاه خیاطی شرایط ویژه‌ای لازم دارد، از جمله فضایی با ابعاد کافی، نور مناسب، تهویه درست و سیستم برق‌رسانی صحیح و ایمن است. همچنین کیفیت خوب و استاندارد وسایل و تجهیزات در کارگاه از قبیل میز برش با سطحی صاف و رنگ روشن در ارتفاع و ابعاد مناسب، صندلی راحت با پشتی استاندارد، میز اتو، چرخ خیاطی و میز چرخ و اتاق پرو، آینه، مانکن، کاور، جالباسی باعث کیفیت

کار خواهد شد.

لازم است در کارگاه دوخت وسایل مورد نیاز در جای مناسب قرار گیرد، که به سهولت قابل دسترسی باشد و با استفاده از کمد دیواری از شلوغ شدن فضای کارگاه می‌توان کم کرد.

همچنین با کف‌پوش کردن کف کارگاه و تعبیه دستشویی نظافت به راحتی انجام می‌گیرد. امکانات جانبی دیگر مثل کامپیوتر، تصاویر مدل لباس سرعت و لذت کار را بیشتر خواهد کرد. (تصویر ۱-۱)

● تصویر ۱-۱ ●

وسایل برش و دوخت

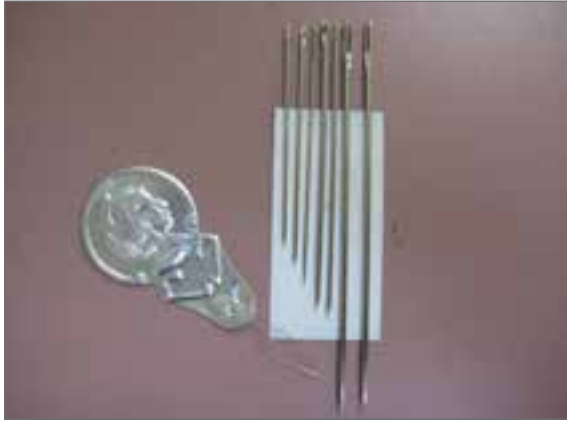

• تصویر ۱-۲ •

سوزن

■ سوزن‌ها به دو دسته ماشینی (چرخ) و دستی تقسیم می‌شود. در هر دو دسته سوزن سایزهای مختلفی دارد که نسبت به ضخامت و نوع پارچه اندازه آن انتخاب می‌شود.

● تصویر ۱-۳ ●

۱- سوزن دست‌دوزی و سوزن نخ‌کن

■ سوزن در انواع ظریف و ضخیم با طول‌های متفاوت وجود دارد، بهتر است متناسب با نوع پارچه در هنگام دوخت با دست، انتخاب شود.
سوزن نخ‌کن: وسیله‌ای است که از آن برای نخ کردن سوزن استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۳)

● تصویر ۱-۴ ●

۲- سوزن ته‌گرد و انگشانه

■ سوزن ته‌گرد در اندازه‌های مختلف موجود است و نوع بلند و تیز آن مناسب‌تر برای خیاطی می‌باشد، و برای موارد متفاوتی از جمله اتصال موقت قطعات لباس و درزها به کار می‌رود.
انگشانه برای محافظت انگشت در هنگام استفاده از سوزن به کار می‌رود. (تصویر ۱-۴)

● تصویر ۱-۵ ●

۳- سوزن چرخ خیاطی

■ این نوع سوزن در شماره‌های مختلف از قبیل شماره ۱۰ الی ۱۸ موجود است. شماره‌ها نشان‌دهنده ضخامت سوزن است. هرچه شماره بالاتر باشد سوزن ضخیم‌تر می‌شود. که در هنگام دوخت به وسیله چرخ خیاطی، متناسب با نوع پارچه انتخاب می‌شود.

● تصویر ۱-۶ ●

۴- سوزن چرخ صنعتی (راسته دوز و سردوز «اورلوک»)

■ انتهای سوزن‌های صنعتی گرد است. سوزن چرخ راسته دوز طول بلندتری نسبت به سوزن سردوز دارد، و در شماره‌های متفاوتی موجود است. (تصویر ۱-۶)

● تصویر ۱-۷ ●

۵- سوزن دوقلو

■ برای دوخت‌های تزئینی به کار می‌رود. لازم است از دو نخ به طور همزمان استفاده شود. (تصویر ۱-۷)

● تصویر ۱-۸ ●

۶- سوزن استرج «ژرسه دوزی»

■ این سوزن ظریف است و معمولاً قسمت انتهای آن به رنگ تیره می‌باشد که به سوزن سوخته معروف است و برای دوخت پارچه‌های کشی مناسب است. (تصویر ۱-۸)

● لازم به ذکر است تنوع سوزن‌ها بسیار زیاد است و ما در این قسمت به بخشی از آن‌ها که مورد استفاده بیشتری دارند اشاره کردیم. انواع سوزن‌های دیگر مانند سوزن شارپ - منجوق دوزی - ژور دوزی و سه گوش هستند که هر کدام مخصوص دوخت و پارچه خاصی می‌باشند.

نخ

■ نخ از نظر جنس، رنگ، ضخامت و کاربرد، تنوع زیادی دارد و به شکل های قرقره، سیگارت، دوک و ... موجود است. نوع نخ متناسب با جنس پارچه و کاربرد آن انتخاب می شود.

۱- نخ کوک

■ نخ کوک کم تاب است و برای اتصال موقت درزها توسط دوخت با دست به کار می رود. نوع مرسریزه آن مرغوب تر است. (تصویر ۹-۱)

● تصویر ۹-۱ ●

۲- نخ پلی استر تاییده

■ این نوع نخ مناسب چرخ خیاطی است و در سایزهای مختلف موجود است و برای دوخت پارچه های گوناگون به کار می رود. (تصویر ۱۰-۱)

● تصویر ۱۰-۱ ●

۳- نخ ابریشمی

■ این نوع نخ دارای تاب کم و ظاهری براق است و در دوخت های تزئینی در پارچه های لطیف و حریر به کار می رود. (تصویر ۱۱-۱)

● تصویر ۱۱-۱ ●

۴- نخ ترویرا

■ این نخ دارای تاب کم و نازک است و همچنین کمی حالت ارتجاعی دارد.
از این نوع نخ در چرخ سردوز و پارچه‌های کشی می‌توان استفاده کرد. (تصویر ۱۲-۱)

● تصویر ۱۲-۱ ●

۵- نخ عمامه و دمسه

■ از این نخ‌ها برای دوخت‌های تزئینی، یا شلال به وسیله دست یا چرخ خیاطی استفاده می‌شود.
(تصویر ۱۳-۱)

● تصویر ۱۳-۱ ●

۶- کش ماسوره

■ برای چین کش کردن پارچه‌هایی با ضخامت کم یا متوسط به کار می‌رود.
(تصویر ۱۴-۱)

● تصویر ۱۴-۱ ●

۱- قیچی ساده

■ تیغه آن صاف است. نوع سبک آن برای برش پارچه‌های لطیف و از نوع سنگین آن برای پارچه‌های ضخیم استفاده می‌شود. در هنگام استفاده طولانی از قیچی‌های سنگین، لبه آن را به میز تکیه دهید تا مانع خستگی دست شود. (تصویر ۱-۱۵)

● تصویر ۱-۱۵ ●

توجه:

از قیچی پارچه فقط جهت برش پارچه استفاده کنید تا عمر طولانی‌تر داشته باشد.

● تصویر ۱-۱۶ ●

۲- قیچی زیگزاگ

■ تیغه‌های آن به شکل دندانه‌دار «زیگزاگ» است. برای پاک‌دوزی درزها و برش پارچه‌هایی که به سرعت ریش می‌شوند بکار می‌رود. (تصویر ۱-۱۶)

۳- قیچی با تیغه گرد (کاتر)

■ این قیچی همراه با تخته برش (مَت) به کار می‌رود. و برای برش خطوط منحنی و همچنین برش پارچه‌های لغزنده مناسب است و سرعت کار را افزایش می‌دهد. در تکه‌دوزی برای برش قطعات پارچه نیز استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۱۷)

● تصویر ۱-۱۷ ●

۴- قیچی برقی

■ از این وسیله برای برش چندین لایه پارچه با هم استفاده می شود و در تولیدی ها کاربرد بیشتری دارد. (تصویر ۱۸-۱)

● تصویر ۱۸-۱ ●

۵- نخ چین

■ برای قیچی کردن سرخه های اضافی در زمان دوخت به کار می رود. (تصویر ۱۹-۱)

● تصویر ۱۹-۱ ●

۶- بشکاف

■ این وسیله برای شکافتن درز یا باز کردن جادکمه استفاده می شود. (تصویر ۲۰-۱)

● تصویر ۲۰-۱ ●

ملزومات خیاطی

۱- وزنه

● تصویر ۱-۲۱ ●

■ برای ثابت نگه داشتن الگو روی پارچه هنگام برش علاوه بر سوزن ته گرد از وزنه هم می‌توان استفاده کرد. توجه داشته باشید در بعضی از پارچه‌ها مانند چرم، ساتن و ... نمی‌توان سوزن ته گرد به کار برد باید از وزنه استفاده شود. (تصویر ۱-۲۱)

۲- گیره

● تصویر ۱-۲۲ ●

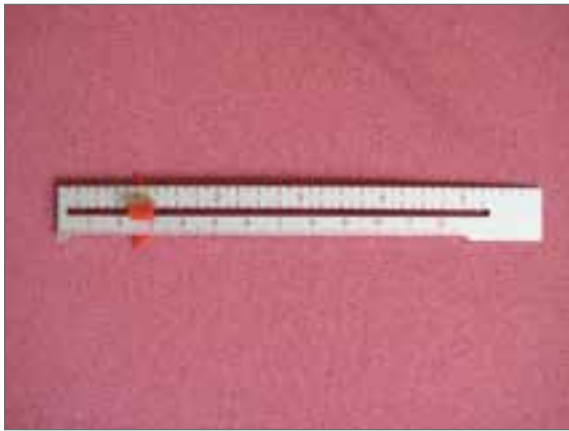
■ برای ثابت نگه داشتن پارچه روی میز استفاده می‌شود. خصوصاً پارچه‌هایی که لغزنده هستند و در هنگام برش ممکن است جابه‌جا شوند. (تصویر ۱-۲۲)

۳- چسب کاغذی

● تصویر ۱-۲۳ ●

■ در هنگام برش پارچه‌های لطیف، چرمی و غیره به کار می‌رود. از آن به جای سوزن ته گرد و همچنین برای مشخص شدن پشت و روی بعضی از پارچه‌ها و یا شماره‌گذاری قطعات شبیه به هم نیز استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۲۳)

● تصویر ۱-۲۴ ●

۴- خط کش موازنه

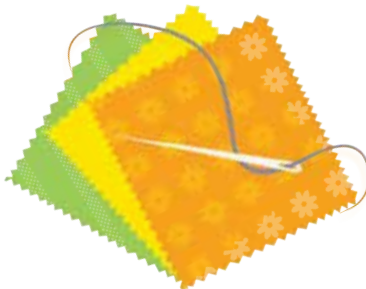
■ برای ترسیم خطوط موازی در پارچه و الگو، برای مشخص کردن مقدار اضافه درزها به کار می‌رود. (تصویر ۱-۲۴)

● تصویر ۱-۲۵ ●

۵- پا صاف کن

■ برای یکنواخت کردن لبه لباس استفاده می‌شود. بدین صورت که فاصله لبه لباس تا زمین را روی پایه مشخص می‌کنیم و بوسیله پمپ کردن پودر گچ داخل آن، خط لبه دامن به صورت یکنواخت مشخص می‌شود. (تصویر ۱-۲۵)

وسایل علامت گذاری

■ این ابزار جهت انتقال خطوط الگو و علامت گذاری روی پارچه به کار می‌رود.

۱- گچ یا مل خیاطی

■ در شکل و رنگ‌های مختلف و به صورت گچی یا روغنی و مدادی می‌باشد. (تصویر ۱-۲۶)

● تصویر ۱-۲۶ ●

۲- رولت

■ در شکل‌های مختلف موجود است و برای علامت گذاری روی کاغذ و پارچه و با کاربن به کار می‌رود.

نوع دیگر آن دارای مخزن پودری است که با حرکت دادن آن بر روی پارچه به وسیله پودر داخل آن علامت گذاری می‌شود. (تصویر ۱-۲۷)

● تصویر ۱-۲۷ ●

۳- کاربن

■ از این وسیله همراه با رولت استفاده می‌شود. (دقت کنید از رنگ‌هایی که به رنگ پارچه نزدیک‌تر است استفاده شود. برای پارچه‌های نازک از کاربن استفاده نکنید.) (تصویر ۱-۲۸)

● تصویر ۱-۲۸ ●

لایه چسب

■ از لایه برای ایجاد ضخامت در پارچه و همچنین برای حفظ فرم بعضی از قسمت‌ها، به پشت لباس چسبانده می‌شود.

لایه پارچه‌ای

■ این نوع لایه دارای ضخامت در رنگ‌های متفاوتی است همچنین جنس‌های گوناگونی از قبیل حریر، چلوار، فرانسوی دارد.

● تصویر ۲۹-۱ ●

توجه:

بعضی از لایه‌های پارچه‌ای مانند چلوار را قبل از استفاده برای جلوگیری از آب رفت آن باید آب کشی نمود.

از این نوع لایه‌ها متناسب با ضخامت پارچه استفاده می‌شود. (تصویر ۲۹-۱)

لایه کاغذی

■ مانند لایه پارچه‌ای دارای ضخامت گوناگون است که نسبت به نوع پارچه باید انتخاب شود. (تصویر ۳۰-۱)

● تصویر ۳۰-۱ ●

زانفیکس

■ از زانفیکس برای اتصال (چسباندن) «تای» پارچه در لبه لباس، شلوار، آستین و همچنین اتصال دو قطعه پارچه به یکدیگر استفاده می‌شود که در شکل‌های مختلف (متری، نواری، پودری) موجود است. (تصویر ۳۱-۱)

● تصویر ۳۱-۱ ●

● تصویر ۱-۳۲ ●

بسته‌ها در لباس

دکمه

■ در انواع مختلف مانند پایه‌دار، بدون پایه، جفتی است که نسبت به مدل لباس، جنس پارچه، نوع کاربرد و زیبایی انتخاب می‌شود. دکمه دارای تنوع زیادی است. (تصویر ۱-۳۲)

● تصویر ۱-۳۳ ●

زیپ

■ در انواع مختلف معمولی، مخفی، تزئینی، دندانه درشت (فلزی یا استخوانی) مجزا (کاپشنی) با طول متفاوت موجود است. (تصویر ۱-۳۳)

● تصویر ۱-۳۴ ●

قزن

■ انواع مختلف دارد و برای اتصال قطعات لباس به کار می‌رود. (تصویر ۱-۳۴)

انواع نوار

- این نوع نوارها نسبت به مدل لباس و سلیقه افراد برای زیبایی بیشتر استفاده می شود. از جمله در برش ها، درزها، یقه، لبه لباس، آستین، کمر به کار می رود.

۱- قیطان

- نوعی نوار تزئینی است که دارای ضخامت های مختلف است برای تزئین روی لباس و یا میان درزها استفاده می شود. (تصویر ۱-۳۵)

● تصویر ۱-۳۵ ●

۲- روبان

- در پهنای متفاوت و معمولاً از جنس ساتن، حریر و... موجود است و در تزئین لباس و گاهی اوقات برای جلوگیری از کشیدگی بعضی از درزها بکار می رود. (تصویر ۱-۳۶)

● تصویر ۱-۳۶ ●

۳- نوار اریب

- کاربردهای متفاوتی دارد مانند دوخت مغزی و پاک دوزی درز. نوارهایی است که از اریب پارچه برش خورده و دو لبه آن به سمت پشت نوار با اتو «تا» شده است. تقریباً پهنای تاخورده آن «۱ تا ۲ سانتی متر» می باشد. (تصویر ۱-۳۷)

● تصویر ۱-۳۷ ●

۴- تور

■ شکل نواری آن در عرض‌های مختلف به صورت یک طرفه و یا دو طرفه موجود است که روی لباس و یا بین درزها دوخته می‌شود. (تصویر ۱-۳۸)

● تصویر ۱-۳۸ ●

۵- نوار تزئینی

■ انواع مختلفی از نظر پهنا و جنس و شکل ظاهری دارد و برای زیبایی بیشتر در لباس به کار می‌رود. (تصویر ۱-۳۹)

● تصویر ۱-۳۹ ●

۶- کش

■ برای دوخت کمر دامن و شلوار یا در لبه آستین و قسمت‌های مختلف لباس استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۴۰)

● تصویر ۱-۴۰ ●

■ از اتو برای صاف کردن چروک پارچه و درزهای لباس و همچنین چسباندن لایه و زانفیکس استفاده می‌شود.

● تصویر ۱-۴۱ ●

۱- اتوی ساده معمولی

■ این نوع اتو درجه تنظیم حرارت مناسب برای پارچه‌های مختلف را دارد. (بهتر است در موقع اتو کردن از پارچه مخصوص بین اتو و پارچه اصلی استفاده شود.) (تصویر ۱-۴۱)

● تصویر ۱-۴۲ ●

۲- اتوی بخار

■ دارای درجه تنظیم حرارت برای پارچه‌های مختلف و همچنین مخزن آب برای تولید بخار می‌باشد. (تصویر ۱-۴۲)

● تصویر ۱-۴۳ ●

۳- اتوی مخزن دار

■ این اتو دارای مخزن آب جداگانه است و به وسیله یک لوله به اتو آب‌رسانی می‌شود که در دو اندازه در حال حاضر موجود است. اندازه کوچک آن (مصرف خانگی) و اندازه بزرگتر (مصرف کارگاهی و صنعتی) دارد. (تصویر ۱-۴۳)

● تصویر ۱-۴۴ ●

۴- اتوی بخارساز

■ این اتو تولید بخار می کند و در رفع چروک های سطح لباس بدون استفاده از میز اتو به کار می رود.
(تصویر ۱-۴۴)

● تصویر ۱-۴۵ ●

۵- اتوی پرس

■ دارای سطح وسیع برای اتو کردن است. از این اتو برای پرس کردن درزها و همچنین چسباندن لایه استفاده می شود. این اتو در دو نوع ساده و بخار موجود است. (تصویر ۱-۴۵)

● تصویر ۱-۴۶ ●

۶- اتوی سرد (خشک)

■ از این اتو برای پرس کردن و ثابت ماندن اتوی درز لباس، بعد از اتوی گرم استفاده می شود. از اتوی معمولی سنگین تر است و نیازی به برق ندارد. اگر این اتو در دسترس نباشد از سنگ مرمر می توان به جای آن استفاده کرد. (تصویر ۱-۴۶)

● تصویر ۱-۴۷ ●

میز اتو

■ دارای سطح صاف و کمی نرم است. پایه‌های آن در اندازه‌های مختلف می‌باشد. بهتر است روی سطح میز اتو از پارچه نخی با رنگ روشن استفاده کنید و پس از چندین بار مصرف شسته شود. (تصویر ۱-۴۷)

● تصویر ۱-۴۸ ●

ژانت

■ وسیله‌ای است که برای اتو کردن درزهای استوانه‌ای مثل درز آستین و داخل شلوار به کار می‌رود. (تصویر ۱-۴۸)

● تصویر ۱-۴۹ ●

بالشتک

■ در اندازه و شکل‌های مختلف است که برای اتو کردن درزهای منحنی، پنس‌ها، حلقه آستین و ... استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۴۹)

● تصویر ۱-۵۰ ●

تخته مخمل (VOLOLORT)

■ برای اتو کردن پارچه‌های پرزدار استفاده می‌شود که در سطح آن سوزن‌های کوتاه ریزی با فاصله کم تعبیه شده است. (تصویر ۱-۵۰)

● تصویر ۱-۵۱ ●

پارچه مخصوص اتو کشی

■ از این پارچه برای جلوگیری از برق افتادگی و سوختن لباس استفاده می‌شود و بهتر است سفید و نخی و نازک باشد.

آب افشان

■ در صورت در دسترس نبودن اتوی بخار می‌توان از آب افشان برای مرطوب کردن پارچه استفاده کرد. (تصویر ۱-۵۱)

ماشین‌های دوخت

■ در ابتدا خیاطی با دست انجام می‌شد. اما با ابداع چرخ خیاطی دوخت‌ها از حالت دستی به ماشینی تغییر یافت و کم کم شکل ساده‌ی چرخ با پیشرفت تکنولوژی کامل‌تر شد به نحوی که در حال حاضر انواع مختلف آن با کاربردهای گوناگون ساخته می‌شود و روز به روز در حال پیشرفت است بطوریکه دارای تنوع زیاد و کارآیی مختلف می‌باشد که در

اینجا تنها به بخشی از آن می‌پردازیم. چرخ‌ها به دو دسته خانگی و صنعتی تقسیم می‌شوند. چرخ‌های خانگی شامل چرخ‌های ساده، همه کاره و دیجیتالی است و چرخ‌های صنعتی دارای سرعت و توان بیشتر هستند از قبیل سر دوز (اورلوک)، راسته‌دوز، میان‌دوز، جادکمه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.

● تصویر ۱-۵۲ ●

۱- چرخ‌های خانگی

■ چرخ ساده (سیاه) به وسیله دست و یا پدال کار می‌کند که در قدیم نوع پایی آن نیز بوده است. این نوع چرخ دوخت بخیه ساده را انجام می‌دهد.
(تصویر ۱-۵۲)

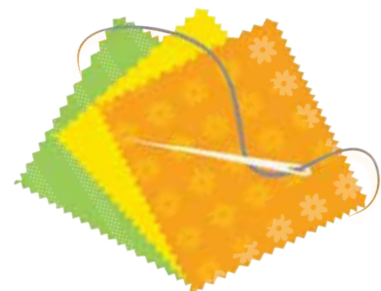
● تصویر ۱-۵۳ ●

■ اما چرخ‌های همه کاره انواع مختلف با پایه‌های متفاوت و دوخت‌های گوناگون دارد که حرکت آن با پدال و در گونه‌ای از آن بدون پدال (با اهرم) صورت می‌گیرد. (تصویر ۱-۵۳)

● تصویر ۱-۵۴ ●

■ همچنین نوع پیشرفته آن به صورت دیجیتالی با استفاده از نرم‌افزارهای مختلف می‌باشد و طبق برنامه، کاربرد متفاوتی دارد. (تصویر ۱-۵۴)

۲- انواع چرخ صنعتی

■ چرخ‌های صنعتی دارای موتوری قوی هستند که باعث سرعت زیاد آنها می‌شود و هر کدام مخصوص دوخت خاصی است. مانند راسته‌دوز، سردوز، میان‌دوز، جادکمه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.

راسته‌دوز

دوخت این چرخ، بخیه ساده است. اما با بستن پایه‌های خاص می‌توان دوخت‌های دیگری (زیپ، نوار دوزی) را انجام داد. (تصویر ۱-۵۵)

سردوز (اورل‌وک)

■ از نخ‌های ترویرا استفاده می‌شود معمولاً سه یا پنج نخ به کار می‌رود که سه نخ آن پاک‌دوزی ساده را انجام می‌دهد و پنج نخ آن همراه با پاک‌دوزی یک دوخت زنجیره کنار آن دارد که برای دوخت پارچه‌های تریکو به کار می‌رود. این چرخ در سمت راست پایه یک تیغ برش دارد که اضافات و یا ریش‌های پارچه را می‌برد. (تصویر ۱-۵۶)

● تصویر ۱-۵۶ ●

میان‌دوز

■ از پنج نخ ترویرا استفاده می‌شود. برای دوخت‌های تزئینی و یا دوخت یقه لباس‌های کشی، مانند تریکو، لاکرا، ریون به کار می‌رود. شکل دوخت در پشت و رو با هم متفاوت است. (تصویر ۱-۵۷)

● تصویر ۱-۵۷ ●

دکمه دوز

■ مخصوص دوخت دکمه است. (تصویر ۱-۵۸)

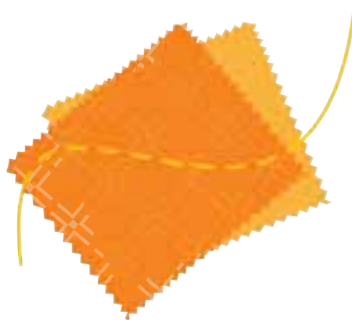
● تصویر ۱-۵۸ ●

جادکمه

■ دوخت جادکمه را انجام می‌دهد که باید اندازه جادکمه را نسبت به دکمه تنظیم کرد. (تصویر ۱-۵۹)

● تصویر ۱-۵۹ ●

پرسش‌های پایان فصل اول

۱- نام وسایل دوخت که در اشکال زیر می‌بینید را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فصل دوم

هدف کلی: کاربرد چرخ (اجزاء - روش راه اندازی - رفع عیب)

هدف های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ اجزای چرخ همه کاره را بیان کند.
- ۲ درجه تنظیم بخیه و دوخت تزئینی را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۳ درجه تنظیم نوع دوخت و کشش نخ را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۴ تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۵ پایه های چرخ همه کاره را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۶ روش نصب سوزن چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۷ ماسوره چرخ همه کاره را به وسیله چرخ نخ کند.
- ۸ روش قرار دادن ماسوره را در ماکو انجام دهد.
- ۹ ماکو ماسوره را در کمپلت چرخ همه کاره قرار دهد.
- ۱۰ مراحل نخ کردن چرخ همه کاره را نام ببرد.
- ۱۱ اجزاء چرخ راسته دوز را نام ببرد.
- ۱۲ پایه های چرخ راسته دوز را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۱۳ روش بستن سوزن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۴ در چرخ راسته دوز ماسوره را به کمک چرخ نخ کند.
- ۱۵ کمپلت چرخ راسته دوز را تمیز کند.
- ۱۶ مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۷ قبل از شروع کار با چرخ نکات ایمنی و روش استفاده بهتر را در عمل رعایت کند.
- ۱۸ عیوب چرخ را رفع کند.

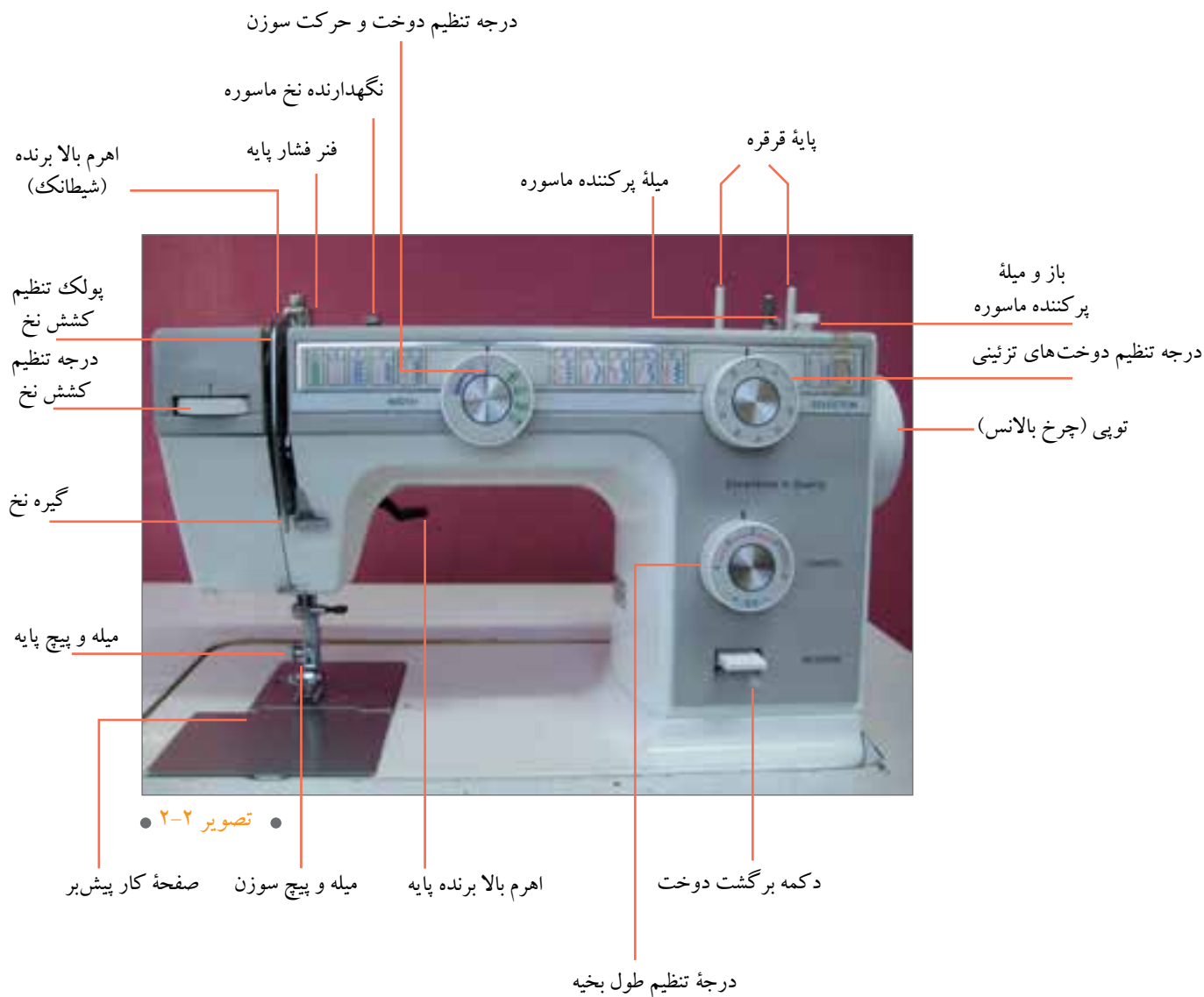
چرخ خیاطی

● تصویر ۱-۲ ●

اجزای چرخ (همه کاره)

این نوع چرخ‌ها تنوع زیادی دارند و توضیح درباره همه آنها در توان این کتاب نیست. انتخاب این مدل چرخ به علت عمومیت آن در مراکز آموزشی می‌باشد. البته در تمام چرخ‌هایی از این نوع کاربرد و جایگاه دکمه‌ها و پایه‌ها با تغییرات اندکی شبیه هم است. (تصویر ۲-۲)

■ اجزای چرخ همه کاره

دکمه تنظیم کار پیش‌بر تصویر ۲-۷

نخ بُر تصویر ۲-۳

ماکو ماسوره تصویر ۲-۸

لامپ تصویر ۲-۴

قاب ماکو تصویر ۲-۹

تویی تصویر ۲-۵

کمپلت تصویر ۲-۱۰

پدال تصویر ۲-۶

● تصویر ۲-۱۱ ●

درجه‌های تنظیم چرخ همه کاره

درجه تنظیم بخیه

- شماره ۰ تا ۴ این درجه، دوخت چرخ را از ریز به درشت تنظیم می‌کند. (تصویر ۲-۱۱)

● تصویر ۲-۱۲ ●

درجه تنظیم دوخت تزئینی

- این درجه امکان دوخت‌های مختلف از جمله دوخت‌های تزئینی را به ما می‌دهد. (تصویر ۲-۱۲)

● تصویر ۲-۱۳ ●

درجه تنظیم نوع دوخت

- این درجه دوخت‌های گوناگون را از قبیل دوخت بخیه، زیگزاگ، جادکمه و ... را انجام می‌دهد و پهنای زیگزاگ را نیز تنظیم می‌کند. (تصویر ۲-۱۳)

● تصویر ۲-۱۴ ●

درجه تنظیم کشش نخ

- این درجه به صورت مدرج از شماره ۰ تا ۹ را نشان می‌دهد. برای تنظیم کشش نخ سوزن، شماره درجه را نسبت به ضخامت نخ تعیین کنید. هرچه شماره‌ها کمتر شود کشش نخ کمتر می‌شود. (تصویر ۲-۱۴)

● تصویر ۲-۱۵ ●

تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت

- اگر در قاب ماکو و کمپلت پرز و نخ جمع شده باشد ابتدا قاب ماکو را باز کنید، سپس با برس پرزهای داخل شیار کمپلت را تمیز کنید و پس از تمیز کردن کمپلت آن را در جای خود قرار دهید. (تصویر ۲-۱۵)

پایه‌های مختلف چرخ همه کاره

■ پایه‌های مختلف چرخ برای سهولت دوخت‌های گوناگون به کار می‌رود و هر کدام کاربرد خاصی دارند که با توجه به نیاز می‌توان از آن استفاده کرد.

تصویر ۲-۲۲

جاد کمه

تصویر ۲-۱۹

پیچ رُل

تصویر ۲-۱۶

ساده

تصویر ۲-۲۳

دکمه

تصویر ۲-۲۰

سردوز

تصویر ۲-۱۷

زیپ

تصویر ۲-۲۴

پس‌دوز

تصویر ۲-۲۱

دوخت تزئینی

تصویر ۲-۱۸

زیپ مخفی

تصویر ۲-۲۵

تعویض پایه

■ مطابق شکل اهرم (دکمه) را فشار داده تا پایه از دو شاخ (میل پایه) جدا شود. برای نصب مجدد میل پایه را پایین بیاورید تا دو شاخ روی پایه قرار گیرد. (تصویر ۲-۲۵)

بستن سوزن چرخ

■ دهید. نخ را از پشت گیره نگهدارنده عبور دهید. نخ را کمی دور ماسوره بپیچید. میله پرکننده را به سمت بازو (سمت راست) فشار دهید. (تصویر ۲-۲۷ و ۲-۲۸)

■ تویی را خلاف جهت عقربه ساعت بچرخانید تا مانع حرکت سوزن شود. سپس با فشردن پدال، ماسوره پر شود. ماسوره پس از پر شدن به صورت اتوماتیک توقف می کند. (تصویر ۲-۲۹)

● تصویر ۲-۲۹ ●

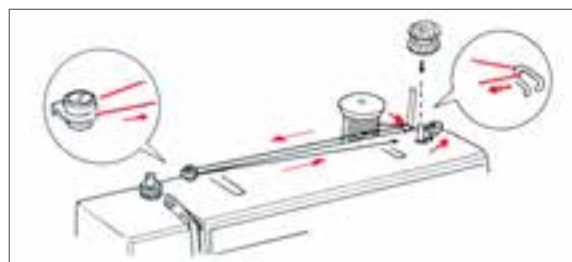
■ با چرخاندن تویی، میل سوزن را به بالاترین قسمت ببرید. پیچ میل سوزن را کمی باز کنید. درحالیکه قسمت صاف سوزن به سمت پشت چرخ است سوزن را در جای خود قرار دهید و پیچ را محکم کنید. (تصویر ۲-۲۶)

● تصویر ۲-۲۶ ●

توجه:

پر کردن نخ ماسوره را توسط چرخ خیاطی انجام دهید تا نخ به صورت یکنواخت و با کشش یکسان روی ماسوره قرار گیرد. (تصویر ۲-۳۰)

● تصویر ۲-۲۷ ●

● تصویر ۲-۳۰ ●

● تصویر ۲-۲۸ ●

قرار دادن ماسوره در ماکو

از ماکو قرار داده و مطابق شکل با دست بگیرید. اگر
ماکو سریع بیفتد کشش نخ کم است. (تصویر ۲-۳۴)
■ برای تنظیم کشش نخ پیچ روی ماکو را کمی سفت
کنید. (تصویر ۲-۳۵)
■ ماکو را داخل کمپلت قرار دهید. دقت کنید در این
حالت سوزن در خارج از کمپلت قرار گرفته باشد.
(تصویر ۲-۳۶)

■ ماسوره را مطابق شکل داخل ماکو قرار دهید. دقت
کنید که باز شدن نخ در جهت فلش باشد. (تصویر ۲-۳۱)
■ نخ را از شکاف ماکو عبور دهید. (تصویر ۲-۳۲)
■ نخ را از زیر فتر ماکو عبور دهید و از داخل شیار
بیرون بکشید. (تصویر ۲-۳۳)
■ برای تعیین کشش نخ در ماکو، کمی از نخ را بیرون

● تصویر ۲-۳۴ ●

● تصویر ۲-۳۱ ●

● تصویر ۲-۳۵ ●

● تصویر ۲-۳۲ ●

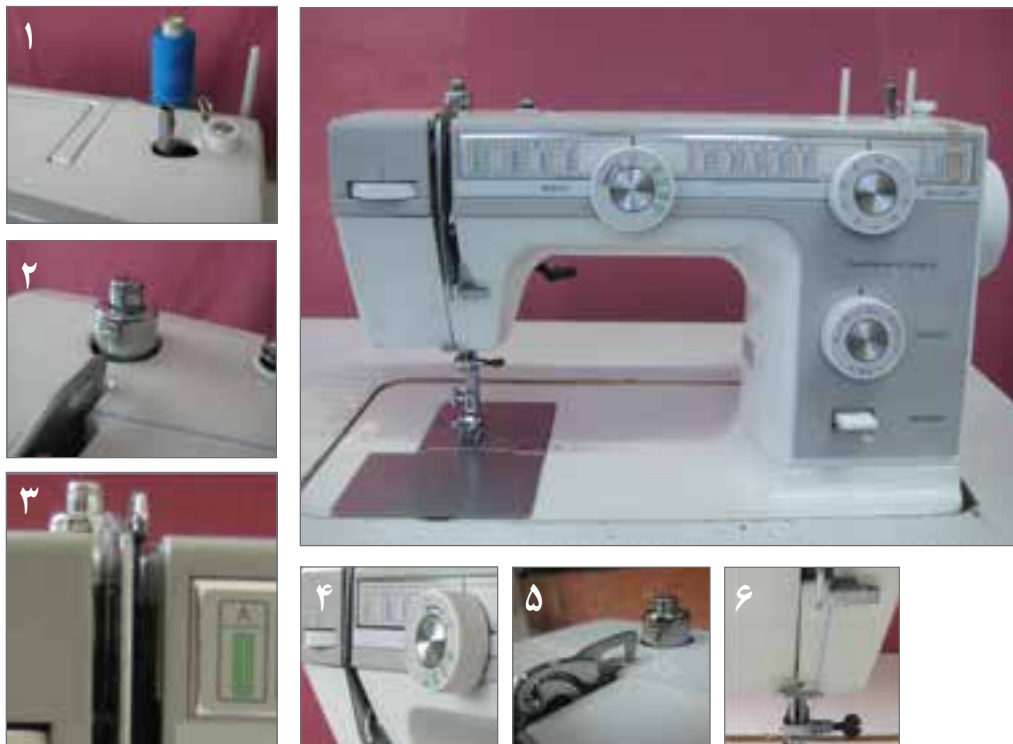

● تصویر ۲-۳۶ ●

● تصویر ۲-۳۳ ●

مراحل نخ کردن چرخ همه کاره

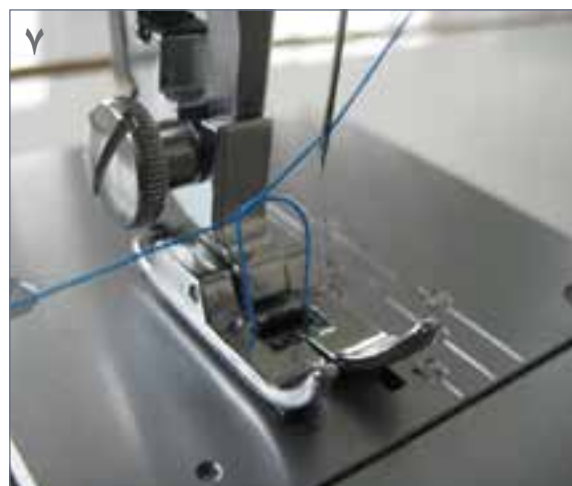
● تصویر ۲-۳۷ ●

- ۵- سپس داخل اهرم هدایت کننده (شیطانک) قرار دهید.
- ۶- نخ را از حلقه گیره نخ عبور دهید.
- ۷- سوزن را نخ کنید. (تصویر ۲-۳۷)

توجه :

برای بالا آوردن نخ ماسوره نخ را با دست چپ نگه دارید، تویی را به سمت خود بچرخانید تا سوزن یک بار بالا و پایین رود تا حلقه‌ای از نخ زیر بالا بیاید. در صورتی که این کار را انجام ندهید با شروع دوخت اضافه نخ ماسوره در ابتدای دوخت در زیر پارچه گره ایجاد می‌کند.

- ۱- نخ را در پایه قرقره قرار دهید. (در صورتی که از دوک استفاده می‌کنید از پایه مخصوص استفاده شود).
- ۲- از گیره نخ عبور دهید.
- ۳- از بین پولک‌های تنظیم کشش نخ بگذرانید.
- ۴- نخ را داخل شیار قرار داده به نحوی که از روی فتر بگذرد.

اجزای چرخ (راسته دوز)

۳- نمایشگر روغن

۱- تویی

۴- گیره نخ

۲- درجه تنظیم بخیه

۵- پیچ تنظیم فشار پایه

۶- اهرم بالا برنده پایه

۷- اهرم بالا برنده نخ
(شیطانک)

۸- پیچ تنظیم کشش نخ

۹- پدال برگشت دوخت

● تصویر ۲-۳۸ ●

اجزای چرخ راسته‌دوز

● تصویر ۲-۴۲ ● مخزن روغن

● تصویر ۲-۳۹ ● پایه نگهدارنده دوک

● تصویر ۲-۴۳ ● دکمه روشن خاموش

● تصویر ۲-۴۰ ● بالا برنده پایه (پایی)

● تصویر ۲-۴۴ ● کمپلت

● تصویر ۲-۴۱ ● پدال

● تصویر ۲-۴۵ ● ماکو ماسوره

پایه‌های چرخ راسته‌دوز (صنعتی)

■ پایه‌های زیر جزء وسایل چرخ نیست و باید جدا خریداری شود و برای سهولت در بعضی از دوخت‌ها به کار می‌رود.

● تصویر ۲-۴۶ ● ساده

● تصویر ۲-۴۸ ● زیپ مخفی

● تصویر ۲-۴۶ ● ساده

● تصویر ۲-۵۱ ● دوخت لبه

● تصویر ۲-۴۹ ● پیچ رُل

● تصویر ۲-۴۷ ● زیپ

● تصویر ۲-۵۲ ● نواردوزی

■ امروزه با پیشرفت تکنولوژی پایه‌های جدید دیگر، برای سرعت در کار به بازار عرضه می‌شود مانند: پایه چین، پایه پنبه دوزی و ...

تعویض پایه

■ مطابق شکل پیچ پایه را با پیچ گوشتی باز کنید تا پایه از میل پایه جدا شود. سپس پایه جدید را نصب کنید و پیچ را محکم نمایید. (تصویر ۲-۵۳)

● تصویر ۲-۵۳ ●

● تصویر ۲-۵۴ ●

بستن سوزن

■ ابتدا با چرخاندن تویی میل سوزن را در بالاترین قسمت نگه دارید. سپس با آچار پیچ نگه دارنده سوزن را کمی باز کنید و سوزن را در حالیکه شیار آن در سمت چپ قرار گرفته در جای خود نگه دارید و پیچ را محکم کنید. (تصویر ۲-۵۴)

● تصویر ۲-۵۵ ●

نخ کردن ماسوره

■ ماسوره را روی اهرم قرار دهید. نخ را از گیره عبور دهید و از پیچ کشش نخ ماسوره بگذرانید. سپس دور ماسوره کمی پیچید. اهرم ماسوره به جلو فشار دهید. با کمک پدال (گاز) ماسوره را پر کنید.

(تصویر ۲-۵۵)

توجه :

هنگام پر کردن ماسوره، پایه بالا قرار داشته باشد تا کارپیش بر صدمه نبیند.

● تصویر ۲-۵۶ ●

تمیز کردن کمپلت

■ ماکو و ماسوره را از داخل کمپلت درآورید و با برس پرز و نخ‌های جمع شده در کمپلت را تمیز کنید.

(تصویر ۲-۵۶)

مرحله اول

مرحله دوم

مرحله سوم

مرحله چهارم

مرحله پنجم

مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز

● تصویر ۵۷-۲ ●

هنگام استفاده از چرخ به این نکات توجه کنید:

- ۱- صندلی مناسب با سطح میز کارتان انتخاب کنید تا ستون مهره‌ها آسیب نبیند و مانع خستگی شما نشود.
 - ۲- در طول استفاده از چرخ، پرزها و نخ‌های باقی‌مانده اطراف ماکو و قاب ماکو جمع می‌شود، بعد از هر بار خیاطی، آن‌ها را با برس چرخ تمیز کنید.
 - ۳- روغن کاری • چرخ را طبق دفترچه راهنما انجام دهید.
 - ۴- دقت کنید:
 - ۱- سوزن به طور صحیح نصب شده باشد.
 - ۲- مسیر عبور نخ صحیح باشد.
 - ۵- روی یک قطعه پارچه، از جنس لباس، دوخت چرخ را امتحان کنید.
- چنانچه چرخ به خوبی کار نمی‌کند با توجه به موارد صفحه بعد، عیب آن را برطرف کنید.

نکات ایمنی

در چرخ همه کاره هرگز پدال چرخ را با گرفتن سیم آن جابه‌جا نکنید. از صحت روکش و اتصال سیم به پدال قبل از وصل کردن به جریان برق، مطمئن شوید.

● تصویر ۵۸-۲ ●

• بعضی از چرخ‌های جدید نیاز به روغن کاری ندارند.

رفع عیب در چرخ

● تصویر ۵۹-۲ ●

پارچه هنگام دوخت نخ کش می‌شود.

۱- نوک سوزن شکسته است.

۲- ضخامت سوزن نسبت به پارچه بیشتر است.

(تصویر ۵۹-۲)

سوزن هنگام دوخت می‌شکند.

۱- نوک سوزن خم شده است.

۲- کشیدگی نخ سوزن زیاد است.

۳- ضخامت پارچه با سوزن متناسب نیست.

۴- صفحه کارپیش بر در محل خودش قرار نگرفته است.

۵- پایه به صورت صحیح در جای خود قرار ندارد.

● تصویر ۶۰-۲ ●

طول بخیه خود به خود تغییر می‌کند.

۱- سوزن به طور صحیح در محل خود قرار نگرفته است.

۲- ضخامت نخ، سوزن و پارچه با هم هماهنگ نیست.

۳- پرز و گرد و غبار در کارپیش بر وجود دارد.

(کارپیش بر را با برس تمیز کنید.)

کارپیش بر عمل نمی‌کند.

۱- دکمه تنظیم طول بخیه روی صفر قرار دارد.

۲- فنر فشار پایه با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.

۳- پایه بالا قرار گرفته است.

۴- کارپیش بر در وضعیت پایین قرار دارد.

(به وسیله اهرم کارپیش بر آن را تنظیم کنید.)

چرخ هنگام دوخت صدا می‌کند.

۱- چرخ خشک است. (احتیاج به روغن کاری دارد.)

پارچه هنگام دوخت جمع می‌شود.

۱- کشش نخ سوزن زیاد است.

۲- کشش نخ ماسوره زیاد است.

۳- کشش نخ با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.

(درجه کشش در نخ‌های ضخیم کمتر و در نخ‌های

نازک بیشتر می‌شود.) (تصویر ۶۰-۲)

دوخت در قسمت پشت کار شل است.

۱- کشش نخ سوزن کم است. (پیچ تنظیم کشش نخ

● تصویر ۲-۶۱ ●

را سفت کنید).

۲- نخ به صورت صحیح از بین پولک تنظیم نخ عبور نکرده است. (تصویر ۲-۶۱)

نخ رو پاره می‌شود.

۱- کشش نخ سوزن زیاد است. (پیچ تنظیم کشش نخ را شل کنید).

۲- نخ در قسمتی گره خورده است.

۳- نوک سوزن کند شده است. (شکسته)

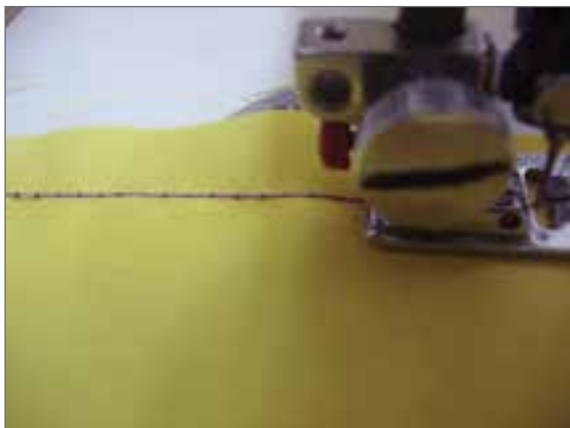
۴- ضخامت نخ با سوزن مطابقت ندارد.

دوخت در قسمت روی کار شل است.

۱- نخ از مسیر ماکو به درستی عبور نکرده است.

۲- کشش نخ در ماکو تنظیم نیست. (باید پیچ ماکو را

سفت کرد.) (تصویر ۲-۶۲)

● تصویر ۲-۶۲ ●

نخ ماسوره پاره می‌شود.

۱- ماکو و ماسوره به صورت صحیح نصب نشده است.

۲- کشش نخ ماسوره زیاد است. (پیچ ماکو را کمی شل کنید).

۳- نخ ماسوره به طور صحیح پیچیده نشده است.

۴- ماسوره بیشتر از حد معمول پر شده است.

هنگام دوخت، نخ در پشت پارچه جمع می‌شود.

۱- نخ از شیطانک خارج شده است.

۲- کشش نخ رو خیلی کم است. (پیچ تنظیم کشش

نخ را سفت کنید.) (تصویر ۲-۶۳)

● تصویر ۲-۶۳ ●

پرسش‌های پایان فصل دوم

۱- نام اجزای چرخ را بنویسید.

۲- نام اجزای چرخ که در تصویر دیده می شود را بنویسید.

۳- قسمت های زیر را روی چرخ همه کاره و راسته دوز نصب کنید.

الف : سوزن

ب : ماکو ماسوره

ج : پایه ساده

۴- روش نخ کردن چرخ همه کاره و راسته دوز را انجام دهید.

۵- نکات لازم قبل از شروع به کار با چرخ را رعایت کنید.

۶- دوخت انواع خطوط (راست، منحنی ملایم و زاویه) را

روی پارچه با چرخ همه کاره و راسته دوز انجام دهید.

۷- تصویر مقابل چه نوع عیبی را نشان می دهد؟ چگونه رفع

آن را بیان کنید.

فصل سوم

هدف کلی: کاربرد انواع پارچه و ویژگی‌های آن و انواع دوخت

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ انتخاب پارچه را براساس خصوصیات آن و مدل لباس انجام دهد.
- ۲ روش تشخیص افت پارچه را در عمل انجام دهد.
- ۳ فعالیتی که قبل از برش برای جلوگیری از آب رفت و رنگ‌دهی است را انجام دهد.
- ۴ انواع کوک (ساده، ریز و درشت، شلال، و بخیه) را با دست بدوزد.
- ۵ انواع دوخت درز (ساده و دوبله شکسته و خوابیده فرانسوی، زاویه دار و منحنی) را انجام دهد.
- ۶ مراحل تهیه نوار اریب و پاکدوزی با آن را انجام دهد.
- ۷ انواع پاکدوزی (قیچی زیگزاگ - پاکدوزی ساده و دندان موشی) را در لباس بدوزد.
- ۸ انواع پاکدوزی با چرخ، (ساده - همه کاره - چرخ سردوز (اورلوک) و نوار اریب) را در لباس انجام دهد.
- ۹ دوخت مغزی در لباس را انجام دهد.
- ۱۰ با استفاده از نوار اریب بندینک را بسازد.
- ۱۱ انواع لبه‌دوزی (زیگزاگ - پس‌دوز - پس‌دوز مخفی - چرخ ساده - پیچ رول - به وسیله تور - پس‌دوزی با چرخ) را در لباس بدوزد.

- ۱۲ با استفاده از لایه چسب و زانفیکس لبه‌دوزی لباس را انجام دهد.
- ۱۳ سه روش لبه‌دوزی در دامن کلوش را انجام دهد.
- ۱۴ دو روش دوخت کش را انجام دهد.
- ۱۵ انواع دکمه و قزن را در لباس بدوزد.
- ۱۶ دوخت جادکمه به وسیله چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۱۷ چین و خرد را در لباس بدوزد.
- ۱۸ روش شکافتن بخیه و سردوز را در یک نمونه دوخته شده انجام دهد.

انواع دوخت

پارچه

پارچه‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱- پارچه‌هایی که منشأ طبیعی دارند مانند انواع پارچه‌های پنبه‌ای، کتان، ابریشمی و ...

۲- پارچه‌هایی که منشأ طبیعی ندارند یا در اصطلاح مصنوعی هستند و توسط بشر ماده اولیه آن ساخته می‌شود. مانند انواع پارچه‌های نایلونی، پلی‌استر، اکریلیک.

■ امروزه برای بالا بردن مرغوبیت پارچه‌ها از ترکیب الیاف مصنوعی و یا طبیعی استفاده می‌شود تا علاوه بر قابلیت پارچه طبیعی، ویژگی‌های پارچه‌های مصنوعی را نیز دارا باشد. این نوع پارچه‌ها علاوه بر کیفیت از نظر هزینه نیز مقرون به صرفه هستند. موفقیت در این امر تا حدی پیش رفته که تشخیص نوع پارچه از نظر مصنوعی و طبیعی بودن به سهولت امکان‌پذیر نیست. (تصویر ۱-۳)

● تصویر ۱-۳ ●

پارچه‌های طرح‌دار :

■ این نوع پارچه‌ها طرح‌های گوناگون و فراوانی دارند. از جمله پارچه‌های راه راه، خال‌دار، چهارخانه، گلدار و حاشیه‌دار است.

● تصویر ۳-۴ ●

● تصویر ۳-۲ ●

● تصویر ۳-۵ ●

● تصویر ۳-۳ ●

خصوصیات پارچه

■ پارچه یکی از مهم‌ترین وسایل خیاطی است که شناخت نوع و جنس آن ما را در انتخاب درست راهنمایی می‌کند. خصوصیات ظاهری پارچه (استحکام، اُفت، لطافت، ضخامت، آهار) نقش زیادی در مدل و طرح لباس دارد. به همان اندازه که انتخاب صحیح در کیفیت تأثیر می‌گذارد عدم هماهنگی و انتخاب نادرست نتیجه‌ای نامطلوب خواهد داشت.

اُفت و ریزش پارچه

■ بعضی از پارچه‌ها را اگر به صورت عمودی قرار دهید به سمت پایین آویزان می‌شوند و یا در اصطلاح افت دارند که این خصوصیت در پارچه‌های مختلف اندازه متفاوتی دارد. (تصویر ۶-۳)

سطح پارچه

■ پارچه‌ها دارای سطوح مختلفی هستند. بعضی سطح براق و صاف و صیقلی دارند مانند

پارچه‌های ابریشمی، ساتن، حریر شیشه‌ای و اما بعضی از پارچه‌ها مانند مخمل، حوله‌ای، پشمی، کرکی و ... دارای سطحی برجسته و پرزدارند. ■ نوعی از پارچه‌ها مانند انواع ریون، تریکو، ساتن کش، کرپ کش، در عرض و گاهی در طول و عرض کش می‌آیند که در اصطلاح پارچه‌های کشی نامیده می‌شوند.

آب رفت و رنگ‌دهی پارچه

■ بعضی از پارچه‌ها بعد از شستشو تغییر اندازه می‌دهند. (در طول و گاهی در عرض) که این خصوصیت اغلب در پارچه‌های پنبه‌ای و کتان بیشتر قابل مشاهده است. لازم است این نوع پارچه‌ها را قبل از برش مدتی در آب سرد قرار دهید تا آب رفت آن انجام شود. ■ همچنین بعضی از پارچه‌ها ثبات رنگی ندارند. برای کاهش رنگ‌دهی این گونه پارچه‌ها نیز می‌توانید قبل از برش، مدتی در آب نمک قرار دهید. (تصویر ۷-۳)

● تصویر ۷-۳ ●

● تصویر ۶-۳ ●

انواع پارچه

دامن‌های تنگ، پيله‌دار، آستردار به کار می‌روند. پارچه‌هایی مانند تترون، داکرون، ترگال جزء پارچه‌های مصنوعی هستند اما ظاهر آن‌ها شبیه پارچه‌های پنبه‌ای است به راحتی اتو می‌شود، و برای پیراهن مردانه، بلوز، شلوار، بعضی از مدل‌های دامن، یا مانتو مناسبند. اما پارچه‌های دیگر از این گروه مانند کِرپ، ساتن، حریر، تور، ریون، ژرسه است که دارای افت بیشتری هستند و مناسب لباس‌های میهمانی، انواع دامن‌های کلوش، پر چین و یقه‌های دراپه، لباس عروس می‌باشد. (تصویر ۸-۳)

■ پارچه‌های طبیعی که منشأ گیاهی دارند به پارچه‌های نخی نیز معروفند و شامل چلوار، متقال، پاتیس، چیت، کتان می‌باشند که دارای آب رفت و چروک‌پذیری زیاد هستند. افت و ریزش این نوع پارچه‌ها کم است و دارای کمی آهار می‌باشند. از این نوع پارچه‌ها (متقال، چلوار، چیت، پاتیس، کتان) برای دوخت اولیه (پاترون) و انواع بلوز، دامن و پیراهن استفاده می‌شود. همچنین پارچه‌های پشمی منشأ حیوانی دارند مانند فاستونی، توتید فلانل کمی ضخیم‌ترند و کمتر چروک می‌شوند و برای لباس‌هایی مانند مانتو، شلوار،

● تصویر ۸-۳ ●

لمه

لی

چلوار و متقال

کشی

مخمل

چیت

کِرپ

تور

ترگال

ساتن

حریر

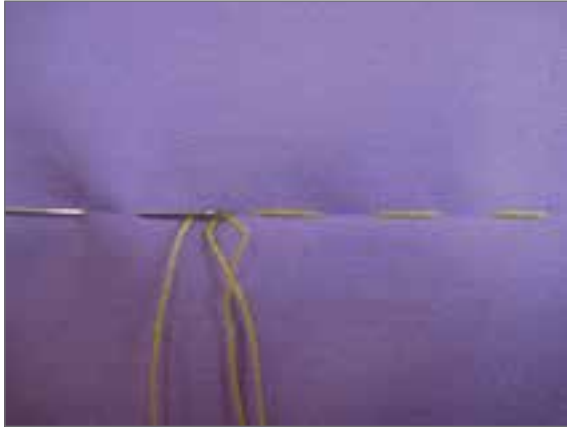
فاستونی

انواع دوخت

کوک: ۱- کوک ساده ۲- کوک ریز و درشت (کوک نشان) ۳- کوک شلال ۴- کوک شل ۵- بخیه
برای این نوع دوخت می‌توانید از نخ مخصوص (نخ کوک) استفاده کنید.

۱- کوک ساده

■ این نوع دوخت در موارد زیادی از قبیل اتصال موقت دو قطعه پارچه، اتصال زیپ به کار می‌رود. طول هر کوک بین «۱-۵/۵ سانتی‌متر» است و در فواصل مساوی (در پشت و روی پارچه) دوخته می‌شود. (تصویر ۳-۹)

● تصویر ۳-۹ ●

۲- کوک ریز و درشت (کوک نشان)

■ برای علامت‌گذاری خطوط الگو روی پارچه‌هایی که یک‌لا برش می‌خورند استفاده می‌شود. برای اتصال دو لایه پارچه نازک و یا اتصال پارچه به آستری نیز به کار می‌رود.

یک کوک ریز و یک کوک درشت را به صورت یک در میان می‌دوزیم. (طول کوک درشت ۱ سانتی‌متر باشد). (تصویر ۳-۱۰)

● تصویر ۳-۱۰ ●

۳- کوک شلال

■ برای دوخت‌های تزئینی روی لباس و اتصال درزها در هنگام پرو به کار می‌رود.

شلال، کوک ریز و نزدیک به هم است که طول و فاصله کوک‌ها با هم مساوی است. تفاوت شلال با کوک ساده در این است که شلال چون ریزتر است دوام بیشتری دارد. (تصویر ۳-۱۱)

● تصویر ۳-۱۱ ●

۴- کوک شل

● تصویر ۳-۱۲ ●

■ به عنوان کوک راهنما است و برای علامت گذاری خطوط الگو روی پارچه به کار می رود. دوخت مانند کوک ساده انجام می شود، با توجه به این که باید حلقه ای از نخ به حالت شل روی پارچه باقی بماند. دوخت را به همین ترتیب ادامه دهید. توجه داشته باشید برای این دوخت نخ را گره نزنید.

(تصویر ۳-۱۲)

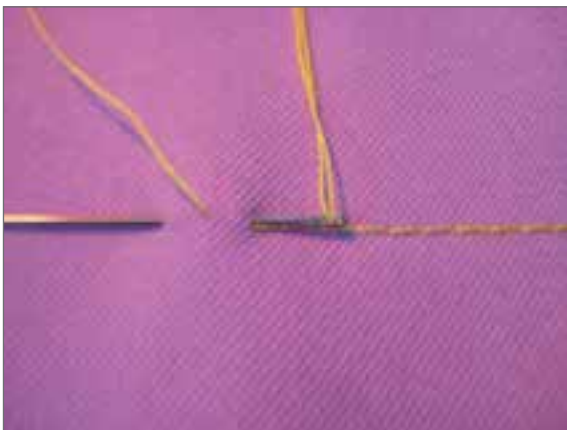
قیچی کردن کوک شل

● تصویر ۳-۱۳ ●

■ دو لایه پارچه را از طرفین بکشید. به طوری که اضافه نخ در بین دو قطعه قرار گرفته و آنها را قیچی کنید. (تصویر ۳-۱۳)

۵- بخیه

● تصویر ۳-۱۴ ●

■ این دوخت استحکام زیادی دارد و شبیه دوخت چرخ است. برای اتصال دائمی قسمت های مختلف لباس استفاده می شود. از راست به چپ هر بار فقط یک بخیه بزنید و سوزن را در انتهای بخیه قبلی فرو کنید. و به همین ترتیب ادامه دهید. (تصویر ۳-۱۴)

درز

استحکام بیشتری دارد. (تصویر ۱۶-۳)

۳- دوبله خوابیده

■ درز را چرخ کرده، اتو کنید. اضافه درزها را با هم پاک‌دوزی نمایید. اضافه درزها را به یک سمت بخوابانید و از رو چرخ کنید.

توجه: در صورتیکه پارچه دارای ضخامت است اضافه درز داخلی را با قیچی کم کنید. سپس اضافه درز پهن‌تر را پاک‌دوزی نمایید. این نوع دوخت اغلب برای تزئین درزها مانند شلوار، آستین، برش‌ها به کار می‌رود. (تصویر ۱۷-۳)

۴- دو درزه فرانسوی

■ اضافه درز را از سمت روی پارچه با فاصله ۳ میلی‌متر از درز اصلی لباس چرخ کرده اتو نمایید. حال درز را به سمت پشت برده و دوباره چرخ کنید. بطوریکه اضافه درز در میان درز جدید قرار گیرد. این دوخت برای مخفی کردن درزها در پارچه‌های نازک (حریر) و لباس‌های نوزاد استفاده می‌شود. (تصویر ۱۸-۳)

۱- درز ساده بابخیه چرخ ۲- دوبله شکسته ۳- دوبله خوابیده

۴- دو درزه فرانسوی ۵- درز زاویه ۶- درز منحنی

۱- ساده (بخیه با چرخ)

■ برای دوخت‌های گوناگونی مانند درز، برش، پنس استفاده می‌شود.

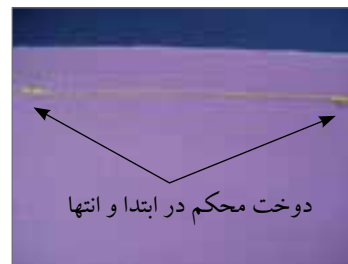
■ دو قطعه برش پارچه را با توجه به محل علامت‌گذاری چرخ کنید. ابتدا و انتهای دوخت را با چند بخیه به صورت رفت و برگشت محکم کنید. (تصویر ۱۵-۳)

۲- دوبله شکسته

■ درز را با چرخ ساده بدوزید و اتو نمایید. حال یکی از اضافه درزها را به اندازه‌ای قیچی کنید که «۳ میلی‌متر» از آن باقی بماند. اضافه درز دیگر را «تا» کرده و اتو نمایید و روی درز قرار داده چرخ کنید. از این دوخت در مواقعی که نخواهیم درز را پاک‌دوزی کنیم و بعضی درزهای تزئینی استفاده می‌شود مانند درزهای شلوار و همچنین این دوخت

● تصویر ۱۷-۳ ●

● تصویر ۱۵-۳ ●

● تصویر ۱۸-۳ ●

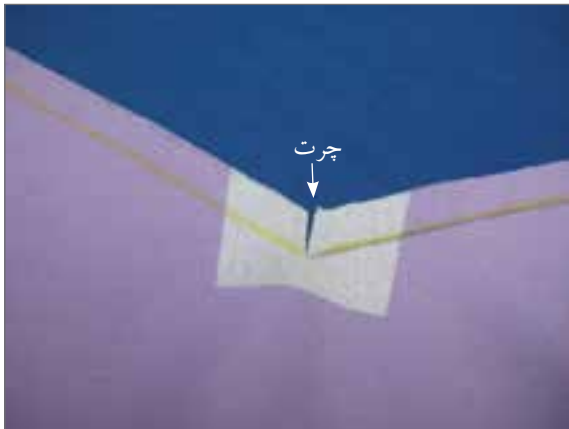
● تصویر ۱۶-۳ ●

جهت خواب اضافه درزها در برش‌های عمودی به سمت خط مرکزی، درزهای افقی به سمت بالا، درزهای پهلو و سرشانه به سمت پشت و حلقه آستین به سمت آستین قرار می‌گیرد.

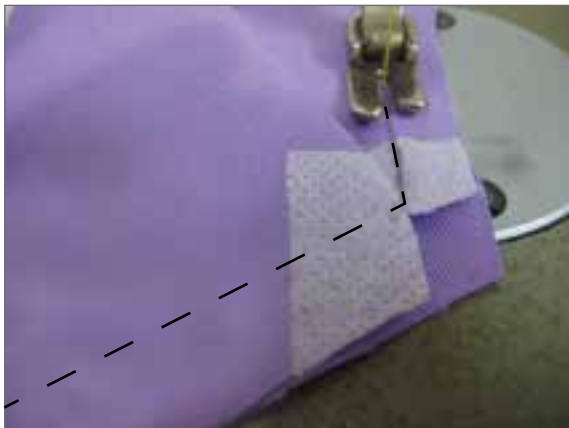
۵- درز زاویه

- ابتدا محل زاویه را با لایه چسب بپوشانید تا مانع از ریش شدن پارچه شود.
- محل زاویه را به اندازه «۲ میلی متر» مانده به جادرز چرت بزنید. (تصویر ۳-۱۹)

● تصویر ۳-۱۹ ●

- خطوط زاویه را روی هر دو قطعه پارچه به طور دقیق علامت بزنید، سپس با سنجاق یا کوک ثابت کنید و درز را بدوزید. برای استحکام در قسمت زاویه از بخیه ریزتر استفاده کنید، در محل زاویه سوزن را در پارچه قرار دهید.
- حال پایه را بلند کنید و پارچه را چرخانده دوخت را ادامه دهید. (تصویر ۳-۲۰)

● تصویر ۳-۲۰ ●

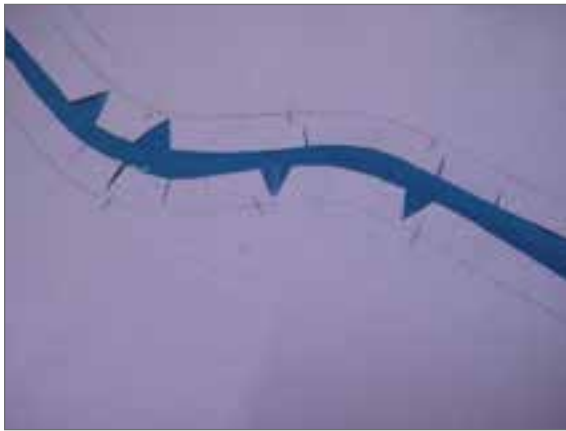
- از سمت روی پارچه درز را با پارچه مخصوص اتو کشی اتو کنید. (تصویر ۳-۲۱)

● تصویر ۳-۲۱ ●

۶- درز منحنی

- خطوط درز را دقیقاً روی پارچه منتقل کنید.
 - در صورتی که انحنا به سمت داخل باشد، از چرت و اگر به سمت بیرون است، آن را کلیپ • بزنید.
- (تصویر ۳-۲۲)

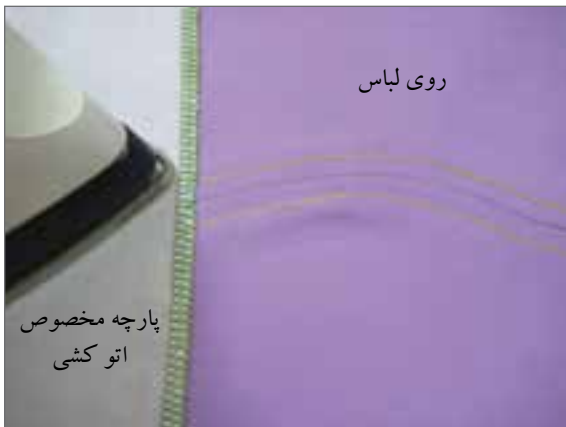
● تصویر ۳-۲۲ ●

- درز را براساس نقاط موازنه سنجاق یا کوک بزنید و بدون اینکه خط دوخت تغییر کند بدوزید.
- (تصویر ۳-۲۳)

● تصویر ۳-۲۳ ●

- درز منحنی را از سمت رو با پارچه مخصوص اتو کشی اتو کنید. (تصویر ۳-۲۴)

● تصویر ۳-۲۴ ●

• کلیپ: برش‌های مثلی شکل است که از اضافه درز جدا می‌شود.

تهیه نوار اریب

■ ابتدا نسبت به زاویه ۴۵ درجه پارچه خط اریب را رسم کنید. حال از اریب پارچه اندازه پهنای نوار را «۳ تا ۴ سانتی متر» مشخص کرده قیچی کنید. (تصویر ۳-۲۵)

اگر نیاز به نوار اریب با طول بیشتر دارید، قطعات نوار را مطابق شکل روی هم قرار داده و بدوزید. (تصویر ۳-۲۶)

■ اضافات درز را قیچی کرده سپس اتو نمایید. (تصویر ۳-۲۷)

■ مطابق شکل به اندازه نصف پهنای نوار دو سنجاق را روی میز اتو، با فاصله نصب کنید. نوار را از زیر سنجاق‌ها عبور دهید و «تای» دو سمت نوار را اتو کنید. (تصویر ۳-۲۸)

● تصویر ۳-۲۵ ●

● تصویر ۳-۲۶ ●

● تصویر ۳-۲۷ ●

● تصویر ۳-۲۸ ●

پاک‌دوزی

پاک‌دوزی برای زیبایی و جلوگیری از ریش شدن اضافه درز پارچه لباس به کار می‌رود.

۱- پاک‌دوزی با قیچی زیگزاگ

۲- پاک‌دوزی با دست

۳- دندان موشی

۴- پاک‌دوزی با بخیه چرخ

۵- پاک‌دوزی با زیگزاگ چرخ

۶- پاک‌دوزی با چرخ اورلوک (سردوز)

۷- پاک‌دوزی با نواریب

۱- قیچی زیگزاگ

این قیچی با شکل خاص تیغه‌ها (زیگزاگ) مانع از ریش شدن پارچه می‌شود. برای درزهای لباس آستردار مناسب است. (تصویر ۳-۲۹)

۲- پاک‌دوزی ساده (با دست)

ساده‌ترین نوع است. دوخت به صورت مایل در لبه اضافه درزها با اندازه یکسان انجام می‌شود. (تصویر ۳-۳۰)

۳- دندان موشی

این نوع پاک‌دوزی دوام بیشتری دارد. برای شروع دوخت سوزن را از پارچه خارج کرده و نخ را به صورت حلقه نگه دارید سپس سوزن را داخل پارچه فرو کرده و از حلقه نخ عبور دهید. بهتر است از نخ یک‌لا استفاده کنید تا لبه اضافه درز ضخامت پیدا نکند. (تصویر ۳-۳۱)

● تصویر ۳-۲۹ ●

● تصویر ۳-۳۰ ●

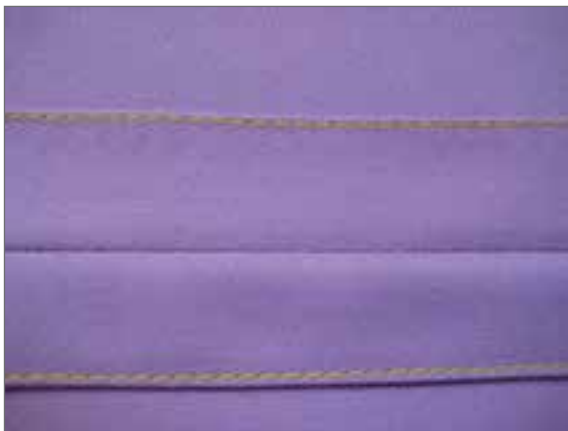

● تصویر ۳-۳۱ ●

پاک دوزی با چرخ

۱- ساده (به وسیله بخیه)

- لبه اضافه درز را به سمت پشت پارچه به اندازه «۲ تا ۳ میلی متر» برگردانید و روی آن را با چرخ ساده بدوزید. (تصویر ۳-۳۲)

● تصویر ۳-۳۲ ●

۲- چرخ خانگی (همه کاره)

- با استفاده از چرخ، لبه های اضافه درز را با دوخت زیگزاگ بدوزید. پهنا و فاصله زیگزاگ را می توانید نسبت به ضخامت پارچه تغییر دهید. فاصله زیگزاگ ها را می توانید نزدیکتر یا دورتر و پهنای آن را بلندتر یا کوتاه تر کنید. (تصویر ۳-۳۳)

● تصویر ۳-۳۳ ●

۳- چرخ سردوز (OVERLOCK)

- این چرخ مخصوص پاک دوزی است. همزمان با دوخت، اضافات پارچه (در سمت راست) به وسیله تیغ برش می خورد. (تصویر ۳-۳۴)

● تصویر ۳-۳۴ ●

۴- نوار اریب

و به طول مورد نیاز از اریب پارچه تهیه کنید. از نوار اریب با نوار مغزی آماده نیز می توانید استفاده نمایید. از قسمت روی پارچه نوار را از عرض «تا» کرده اتو کنید، و روی لبه جاذرز لباس طوری قرار دهید که دولای بسته نوار به سمت داخل پارچه قرار گیرد سپس بدوزید، و اتو نمایید. (تصویر ۳-۳۷)

- سمت دیگر را روی خط دوخته شده ثابت کنید.
- و از خط دوخت نوار به عنوان راهنما استفاده کرده و دو قطعه پارچه را به هم بدوزید.
- سپس درز را اتو نمایید. (تصویر ۳-۳۸)

- برای پارچه هایی که ضخامت زیادی دارد و به سرعت ریش می شود از این نوع پاک دوزی استفاده کنید.
- «تای» نوار اریب را در یک سمت باز کرده و به لبه اضافه درز چرخ کنید، سپس نوار را به سمت پشت برگردانده و از روی «تای» آن چرخ نمایید. (تصویر ۳-۳۵)
- نوار را از وسط تازده اتو کنید و اضافه درز لباس را میان نوار قرار داده و دوخت را انجام دهید. (تصویر ۳-۳۶)

دوخت مغزی

- از پارچه مورد نظر نواری به عرض «۳ سانتی متر»

● تصویر ۳-۳۷ ●

● تصویر ۳-۳۵ ●

● تصویر ۳-۳۸ ●

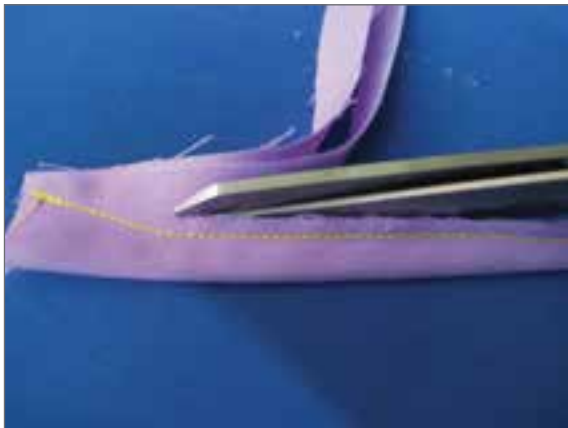

● تصویر ۳-۳۶ ●

تهیه بندینک

- چرخ کنید. دقت کنید « $1/5$ سانتی متر» ابتدای دوخت را از پهنای بندینک بیشتر بگیرید تا برگرداندن نوار به سهولت انجام شود. (تصویر ۳-۴۰)
- اضافه درز را کم کنید و روی درز را اتو کنید. (تصویر ۳-۴۱)
- نوار دوخته شده را با استفاده از نخ داخل آن به سمت رو برگردانید. (تصویر ۳-۴۲)

- ابتدا نواری اریب از پارچه به طول دلخواه و عرض «۳ سانتی متر» قیچی کنید.
- ابتدا نخ ماسوره و سوزن را با هم بکشید تا از طول بندینک بیشتر شود سپس آن را روی نوار بندینک قرار دهید. (تصویر ۳-۳۹)
- نوار را «تا» کرده به صورتیکه روی پارچه به طرف داخل باشد. نخ را بین «تای» پارچه قرار دهید. سپس

● تصویر ۳-۴۱ ●

● تصویر ۳-۳۹ ●

● تصویر ۳-۴۲ ●

● تصویر ۳-۴۰ ●

انواع لبه‌دوزی

- ۱- زیگزاگ
- ۲- پس‌دوزی
- ۳- پس‌دوزی مخفی
- ۴- لبه‌دوزی با چرخ ساده
- ۵- با پایه پیچ‌رل
- ۶- لبه‌دوزی با تور
- ۷- پس‌دوزی با چرخ
- ۸- با استفاده از لایه چسب
- ۹- با استفاده از زانفیکس
- ۱۰- لبه‌دوزی دامن کلوش

۱- زیگزاگ

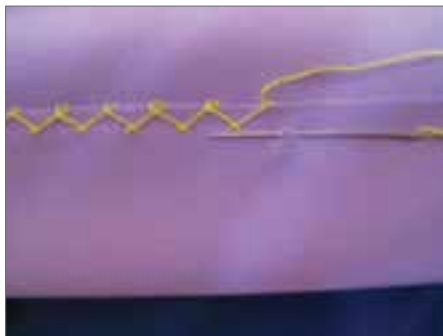
■ ابتدا اضافه درز لبه لباس را «تا» زده اتو کنید و با سنجاق یا کوک ثابت نگه دارید. از سمت چپ سوزن را داخل پارچه کرده، یک یا چند تار از پارچه اصلی بگیرید. سپس کمی به سمت راست روی «تای» پارچه یک کوک ریز بزنید. دقت کنید نخ در بالای سوزن قرار گیرد. مجدداً در سمت بالا کمی به راست بروید و چند تار از پارچه اصلی را دقیقاً کنار «تای» پارچه بگیرید و دوخت را به همین صورت ادامه دهید. دقت کنید، هنگام دوخت نخ را خیلی محکم نکشید. این دوخت برای پارچه‌های ضخیم در لبه شلوار، دامن به کار می‌رود. (تصویر ۳-۴۳)

۲- پس‌دوز

■ اضافه درز لبه لباس را ابتدا به سمت داخل «تا» کرده، اتو نمایید و مجدداً بخشی از پهنای اضافه درز را به داخل «تا» کرده و اتو کنید. «تای» لباس را با سنجاق یا کوک ثابت کنید. حال مطابق شکل دوخت را انجام دهید. دقت کنید از لباس در موقع دوخت یک تار بگیرید و سوزن را از داخل «تای» پارچه عبور دهید. فاصله دوخت بیشتر از «۱ سانتی‌متر» نشود. این دوخت برای پارچه‌های لطیف و نازک مناسب است. (تصویر ۳-۴۴)

۳- پس‌دوزی مخفی

■ ابتدا لبه لباس را پاک‌دوزی کنید. اضافه درز لبه لباس را «تا» کرده، اتو نمایید. و با سنجاق یا کوک ثابت نگه دارید. لبه اضافه درز سردوز شده را کمی برگردانید و بین دو لایه پارچه را مطابق شکل پس‌دوز کنید. به این صورت که از سمت راست یک تار از پارچه اصلی بگیرید و نیم‌سانت به سمت راست بروید. و از تار پارچه نیز یک تار بگیرید و دوخت را به همین صورت ادامه دهید. (تصویر ۳-۴۵)

● تصویر ۳-۴۳ ●

● تصویر ۳-۴۴ ●

● تصویر ۳-۴۵ ●

۴- چرخ ساده

■ به دو صورت امکان پذیر است :

الف) ابتدا لبه لباس را پاک دوزی کنید سپس به سمت داخل «تا» کرده، اتو کنید. حال قسمت «تا» شده را چرخ ساده بزنید. (تصویر ۳-۴۶)

● تصویر ۳-۴۶ ●

ب) ابتدا لبه لباس را دو بار مطابق شکل «تا» کنید. سپس اتو نموده و چرخ نمایید. (تصویر ۳-۴۷)

● تصویر ۳-۴۷ ●

۵- پیچ دُل

■ این دوخت زمانی استفاده می شود که نیاز به لبه دوزی بسیار ظریفی باشد و مناسب پارچه های لطیف (حریر- ژورژت) است. نوع دوخت می تواند به صورت ساده یا زیگزاگ باشد. با استفاده از پایه مخصوص بدوزید. (تصویر ۳-۴۸)

● تصویر ۳-۴۸ ●

۶- لبه‌دوزی با تور

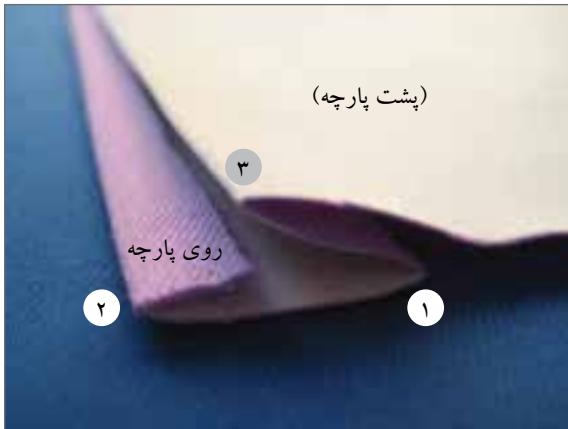
■ ابتدا «۵/۰ سانتی‌متر» اضافه درز را به سمت رو برگردانید و اتو کنید، یا لبه اضافه درز را سردوز نمایید. حال تور را روی لبه لباس قرار داده و بدوزید و سپس اتو کنید. (تصویر ۳-۴۹)

● تصویر ۳-۴۹ ●

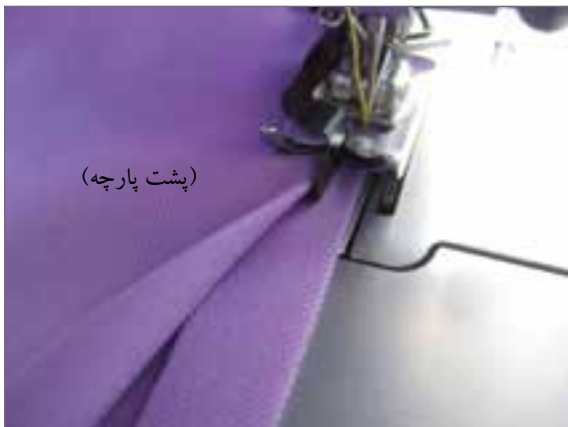
۷- پس‌دوز با چرخ

■ ۱- ابتدا لبه پارچه را به اندازه اضافه درز تا کنید.
۲- لبه اضافه درز را به اندازه (۱ سانتی‌متر) به سمت داخل تا کنید.
۳- سومین «تای» آن را مطابق شکل «تا» کنید. (تصویر ۳-۵۰)

● تصویر ۳-۵۰ ●

■ از پایه پس‌دوز استفاده کنید. چرخ را روی درجه مناسب پس‌دوز قرار دهید و لبه دامن را بدوزید. (تصویر ۳-۵۱)

● تصویر ۳-۵۱ ●

۸- لایه چسب

■ لبه لباس را به اندازه لازم «تا» کرده، اتو بزنید. لایه چسب را به اندازه پهنای لباس تهیه کرده و به صورتی که چسب لایه روی کار باشد به پهنای لبه لباس بدوزید تا پس از اتو زدن به لباس بچسبد. (تصویر ۳-۵۲)

● تصویر ۳-۵۲ ●

۹- زانفیکس

■ ابتدا لبه لباس را پاک‌دوزی کنید و به سمت داخل «تا» کرده اتو نمایید. لایه زانفیکس را بین «تا» پارچه قرار داده و روی آن را اتو کنید. بهتر است پهنای لایه مقداری کمتر از پهنای لبه لباس باشد. تا هنگام اتو کردن به اتو نچسبد. از زانفیکس پودری نیز می‌توانید استفاده کنید. لازم به ذکر است بعضی از پارچه‌ها با استفاده از زانفیکس ظاهری نا زیبا پیدا می‌کند که نیاز است قبل از استفاده در پارچه اصلی روی قطعه‌ای دیگر از آن پارچه امتحان شود. (تصویر ۳-۵۳)

● تصویر ۳-۵۳ ●

۱۰- لبه‌دوزی در دامن کلوش

به دو روش انجام می‌گیرد:

روش اول: لبه دامن را پاک‌دوزی کنید.

■ اضافه درز را «۱ سانتی‌متر» «تا» کرده و اتو نمایید.

سپس از کنار پاک‌دوزی (سردوز) چرخ کنید. این

نوع دوخت برای مواردی که مقدار اضافه درز کم

است به کار می‌رود. (تصویر ۳-۵۴)

■ روش دوم:

الف) ابتدا لبه دامن را پاک‌دوزی کنید.

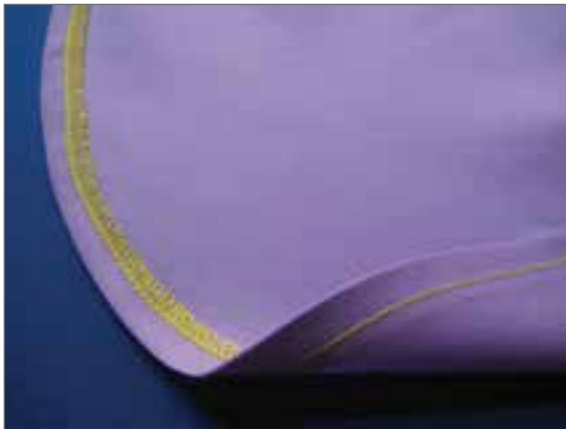
■ زیر دوخت پاک‌دوزی یک ردیف بخیه درشت

بزنید.

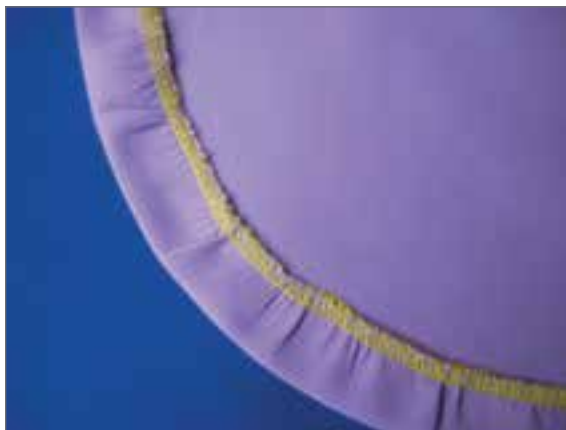
■ نخ زیر بخیه را بکشید تا اضافه پارچه جمع شود و

تا لبه اضافه درز به اندازه قسمت بالایی «تا» شده، و به

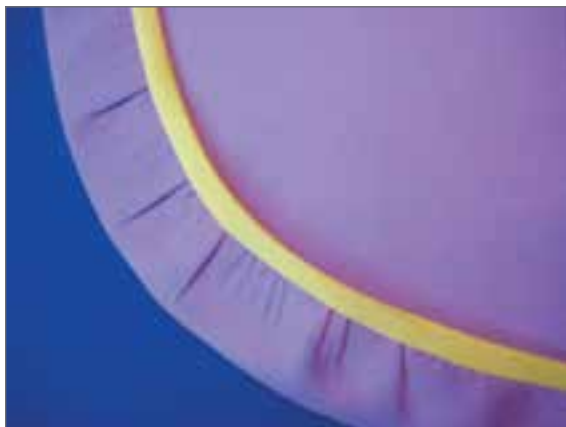
طرف پشت لباس بخوابد. (تصویر ۳-۵۵)

● تصویر ۳-۵۴ ●

● تصویر ۳-۵۵ ●

● تصویر ۳-۵۶ ●

ب) لبه دامن را در یک ردیف بخیه درشت بزنید و

نخ را بکشید سپس یک طرف «تای» نوار اریب را به

دامن بدوزید و سمت دیگر نوار را به دامن پس‌دوز

کنید. (تصویر ۳-۵۶)

(از پایه پیچ‌رل نیز می‌توان برای دوخت لبه دامن کلوش

استفاده کرد. مراجعه به صفحه ۷۱ (تصویر ۳-۴۸)

● تصویر ۳-۵۷ ●

● تصویر ۳-۵۸ ●

● تصویر ۳-۵۹ ●

کش

- اندازه کش را با توجه به کشایی آن، بین «۱۵ تا ۲۵ سانتی متر» کمتر از دور کمر در نظر بگیرید.
- کش دوزی را به دو روش می توانید انجام دهید.

روش اول:

- دو سر کش را روی هم قرار دهید و بدوزید. (بهتر است از دوخت زیگزاگ استفاده شود).
- کش و محل دوخت را به چهار قسمت مساوی تقسیم کنید و با سنجاق کش را به پارچه وصل نمایید. با چرخ سردوز، لبه کش را (در حالی که کشیده شده) به پارچه بدوزید. (تصویر ۳-۵۸ و ۳-۵۷)
- کش را به سمت داخل برگردانید و از کنار دوخت سردوز، با دوخت بخیه یا زیگزاگ چرخ کنید. (زیگزاگ مخصوص کش)
- در صورت تمایل روی کش را می توانید دو بار چرخ کنید. (تصویر ۳-۵۹)

توجه :

کش زیر تیغ (چرخ سردوز) نرود.

روش دوم:

- در این روش اضافه درز پارچه را به اندازه پهنای کش به اضافه «۱ سانتی متر» در نظر بگیرید.
- مقدار منظور شده برای پهنای کش را در پارچه «تا» کنید. و «۱ سانتی متر» اضافه درز آن را نیز «تا» کرده، اتو کنید.
- سپس مطابق شکل چرخ کنید. (تصویر ۳-۶۰)

● تصویر ۳-۶۰ ●

- قسمتی از دوخت را باز بگذارید.
 - کش را با سنجاق قفلی از محل دوخت شده عبور دهید. (لیفه)
 - دو سر کش را روی هم قرار داده، بدوزید.
- (تصویر ۳-۶۱)

● تصویر ۳-۶۱ ●

- تمام کش را داخل محل دوخت برده و درز را کامل بدوزید.
- برای زیبایی بیشتر روی کش را مطابق شکل چرخ کاری کنید. (تصویر ۳-۶۲)

● تصویر ۳-۶۲ ●

دکمه و قزن

دکمه انواع مختلفی دارد. برای دوخت دکمه ساده از چرخ نیز می‌توان استفاده کرد. اما برای پارچه‌های ضخیم لازم است از دکمه پایه‌دار استفاده شود. در صورت در دسترس نبودن این نوع دکمه، می‌توان دکمه ساده را پایه‌دار دوخت تا ضخامت ایجاد شده در قسمت سجاف موجب کشیدگی نشود.

● تصویر ۳-۶۳ ●

● تصویر ۳-۶۴ ●

● تصویر ۳-۶۵ ●

● تصویر ۳-۶۶ ●

● تصویر ۳-۶۷ ●

۱- دکمه بدون پایه

■ یک بخیه در محل دکمه روی لباس بزنید. سوزن را از داخل دکمه و پارچه عبور دهید و دوخت را انجام دهید. و با چند بار بست دوخت را محکم کنید.
(تصویر ۳-۶۳ و ۳-۶۴)

۲- دوخت دکمه با چرخ

■ با پایه مخصوص و تنظیم مناسب دکمه را بدوزید. (دوخت زیگزاگ با پایه ثابت) (تصویر ۳-۶۵)

۳- دکمه پایه‌دار و پایه‌دار کردن دکمه بدون پایه

■ دکمه پایه‌دار: سوزن را از پایه دکمه عبور دهید و به پارچه بدوزید. چند بار دوخت را تکرار کنید. در آخر با یک بست دوخت را محکم کنید. (تصویر ۳-۶۶)

■ پایه‌دار کردن دکمه : ابتدا مانند دکمه بدون پایه عمل کنید، سپس دوخت را مطابق شکل با کمی فاصله از پارچه بدوزید. (از خلال دندان یا چوب کبریت برای ایجاد فاصله می‌توانید استفاده کنید.) روی نخ پایه چند دندان موشی بزنید و انتهای نخ را با بست (قلاب) محکم کنید. (تصویر ۳-۶۷)

● تصویر ۳-۶۸ ●

۴- دکمه جفتی

■ دکمه جفتی مناسب را نسبت به رنگ و جنس پارچه انتخاب کنید.
دکمه را به وسیله دندان موشی یا بست بدوزید. توجه داشته باشید که پس از اتمام کار دو لبه لباس روی هم منطبق شود. (تصویر ۳-۶۸)

● تصویر ۳-۶۹ ●

۵- قزن

■ نسبت به نوع لباس قزن مناسب را انتخاب کنید. برای تعیین محل دوخت دو قسمت لباس را کنار هم قرار دهید، ابتدا محل دوخت را علامت بزنید.
حلقه‌های قزن را به وسیله بست و یا دندان موشی به لباس وصل کنید. (تصویر ۳-۶۹)

● تصویر ۳-۷۰ ●

۶- قزن شلوار

■ این نوع قزن در کمرهایی که روی هم گرد* دارد به کار می‌رود.
قزن را در امتداد زیپ به وسیله بست یا دندان موشی بدوزید. حال زیپ را ببندید و قلاب قزن را داخل قسمت دوخته شده قزن قرار دهید و محل دوخت قلاب را مشخص کنید. (تصویر ۳-۷۰)
از دکمه جفتی و قزن‌ها برای اتصال دو قطعه لباس مثل کمر دامن و شلوار در انتهای زیپ استفاده شود.

* دو قطعه از پارچه مانند لباس‌های جلو باز لازم است قسمتی از پارچه روی هم دیگر قرار گیرد که به وسیله دکمه و یا قزن به هم متصل می‌شود.

جاد کمه

■ اندازه جاد کمه را روی پایه مشخص کنید.

● تصویر ۳-۷۲ ●

● تصویر ۳-۷۱ ●

■ برای دوخت جاد کمه ابتدا درجه تنظیم جاد کمه را روی شماره ۱ قرار داده و دوخت را انجام دهید.
(تصویر ۳-۷۱ و ۳-۷۲)

● تصویر ۳-۷۴ ●

● تصویر ۳-۷۳ ●

■ شماره ۲ درجه تنظیم جاد کمه، دوخت انتهای جاد کمه را محکم می کند. (تصویر ۳-۷۳ و ۳-۷۴)

● تصویر ۳-۷۶ ●

● تصویر ۳-۷۵ ●

■ شماره ۳ درجه تنظیم جاد کمه، برگشت دوخت جاد کمه را انجام می دهد. (تصویر ۳-۷۵ و ۳-۷۶)

● تصویر ۳-۷۸ ●

● تصویر ۳-۷۷ ●

■ شماره ۴ درجه تنظیم جاد کمه، دوخت را در ابتدای جاد کمه محکم می کند. (تصویر ۳-۷۷ و ۳-۷۸)

نکات دوخت

چین و خُرد

۱- چین

■ دو طرف خط درز لباس (خط دوخت) را با فاصله ۵/۰ سانتی متر با بخیه درشت چرخ کنید. سپس نخ‌های زیر را همزمان با هم بکشید به اندازه‌ای که پارچه جمع شود. به این جمع‌شدگی چین می‌گویند. (تصویر ۳-۷۹)

● تصویر ۳-۷۹ ●

۲- خُرد

■ خط درز لباس (خط دوخت) را به وسیله بخیه درشت چرخ کنید و نخ زیر را بکشید تا کمی جمع شود. جمع شدن قسمتی از پارچه (مانند کاپ آستین) به اندازه‌ای که به چین تبدیل نشود خُرد می‌گویند. (تصویر ۳-۸۰)

● تصویر ۳-۸۰ ●

۳- «تای» لبه لباس

■ در بعضی از لباس‌ها لبه پایین به سمت بیرون گشادتر شده و یا به سمت داخل تنگ‌تر شده است که برای برش اضافه درز لبه آن را باید «تا» زده سپس برش را انجام دهید. و در هنگام دوخت نیز به این نکته توجه کنید. (تصویر ۳-۸۱)

● تصویر ۳-۸۱ ●

۴- زیپ مخفی

■ برای آسان‌تر دوخته شدن زیپ مخفی قبل از دوخت «تای» دندان‌های زیپ را با نوک اتو باز کنید. (تصویر ۳-۸۲)

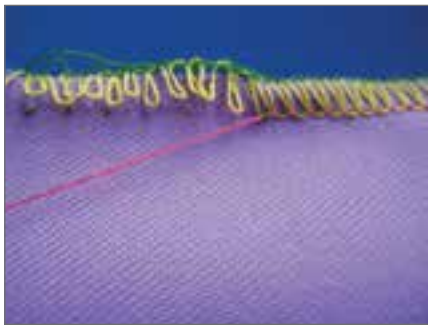
● تصویر ۳-۸۲ ●

● تصویر ۳-۸۳ ●

۵- شکافتن بخیه

■ از بشکاف تیز استفاده کنید. لبه محافظدار بشکاف را داخل درز قرار داده و دقت کنید، قسمت‌های دیگر پارچه مقابل بشکاف قرار نگیرد. (تصویر ۳-۸۳)

● تصویر ۳-۸۴ ●

۶- شکافتن سردوز (OVER LOG)

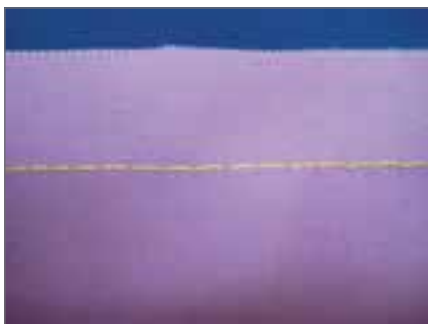
■ نخ سوزن را از انتهای دوخت سردوز بکشید تا دوخت به راحتی باز شود. (تصویر ۳-۸۴)

● تصویر ۳-۸۵ ●

۷- جدا کردن لایه از پارچه

■ چنانچه لایه در محلی دیگر اشتباه به پارچه چسبانده شده است. می‌توانید اتوی بخار را روی آن محل نگه دارید و با بخار دادن، لایه را از پارچه جدا کنید. (تصویر ۳-۸۵)

● تصویر ۳-۸۶ ●

۸- دوخت موقت

■ درجه تنظیم بخیه چرخ را روی درشت‌ترین آن قرار دهید.

■ از دوخت موقت به جای کوک می‌توان استفاده کرد. (تصویر ۳-۸۶)

پرسش‌های پایان فصل سوم

۱- در تصویر زیر اُفت و ریزش کدام پارچه بیشتر است.

شماره ۱ ☐

شماره ۲ ☐

شماره ۳ ☐

۲- خصوصیت آب‌رفت در کدام یک از پارچه‌های ذکر شده وجود دارد.

ندارد

دارد

☐
☐

الف) فاستونی

☐
☐

ب) چلوار و متقال

☐
☐

ج) حریر

☐
☐

د) کتان

۳- دوخت انواع درزهای ذکر شده را انجام دهید.

الف) ساده (بخیه با دست) ب) دوبله شکسته ج) دوبله خوابیده

د) دو درزه فرانسوی ه) درز منحنی

۴- پاک‌دوزی ساده (با بخیه چرخ) را انجام دهید.

۵- پاک‌دوزی با استفاده از نوار اریب را بدوزید.

۶- با استفاده از پارچه نوار اریب تهیه کنید.

۷- دوخت بندینگ را انجام دهید.

۸- سه روش لبه‌دوزی در دامن کلوش را انجام دهید.

۹- دکمه‌ی بدون پایه را پایه‌دار بدوزید.

۱۰- دکمه را به وسیله چرخ بدوزید.

۱۱- دو روش دوخت کش را انجام دهید.

فصل چهارم

هدف کلی: ۱- کاربرد روش دوخت پنس، زیپ، کمر، سجاف و اتوکشی
۲- کاربرد روش‌های برش و انتقال الگو

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ زیپ یک طرفه و دو طرفه را در لباس بدوزد.
- ۲ زیپ شلوار و زیپ مخفی را انجام دهد.
- ۳ دوخت پنس در لباس را انجام دهد.
- ۴ روش آماده کردن نوار کمر را انجام دهد و نوار کمر را به لباس بدوزد.
- ۵ دوخت سجاف به کمر دامن را انجام دهد.
- ۶ هنگام کار با اتو نکاتی را که برای استفاده بهتر و ایمنی است را رعایت کند.
- ۷ اتوکشی درز ساده در لباس را انجام دهد.
- ۸ دو روش اتوکشی پارچه مخمل را اجرا کند.
- ۹ روش انحنا دادن به وسیله اتوکشی را انجام دهد.
- ۱۰ روش کشیدگی پارچه (کش کاری) را به کمک اتوکشی اجرا کند.
- ۱۱ طول و عرض و اریب پارچه را مشخص کند.
- ۱۲ مقدار پارچه مورد نیاز برای لباس را حساب کند.
- ۱۳ روش قرار دادن الگو روی پارچه (قبل از برش) را انجام دهد.
- ۱۴ پس از قرار گرفتن الگو روی پارچه مقدار اضافه درز را تعیین کند.
- ۱۵ در هنگام برش پارچه‌های چهارخانه و راه راه نکات لازم را رعایت کند.
- ۱۶ در هنگام برش پارچه‌های حاشیه‌دار و نقش یک طرفه نکات لازم را رعایت کند.
- ۱۷ روش‌های انتقال الگو روی پارچه، کوک شل، کوک نشان را بدوزد، چرت زدن، رولت و کاربن را انجام دهد.
- ۱۸ علت استفاده از آستر در دامن را بیان کند.
- ۱۹ انواع روش‌های تهیه الگوی آستر را شرح دهد.

دوخت زیپ

■ همان گونه که زیپ انواع مختلفی دارد، دوخت آن نیز به روش های گوناگون انجام می شود. مانند: زیپ یک طرفه، دو طرفه، زیپ مخفی، زیپ شلوار

توجه :

محل دوخت به اندازه «۲ الی ۳ سانتی متر» کوتاهتر از طول زیپ باشد. (تصویر ۴-۳)

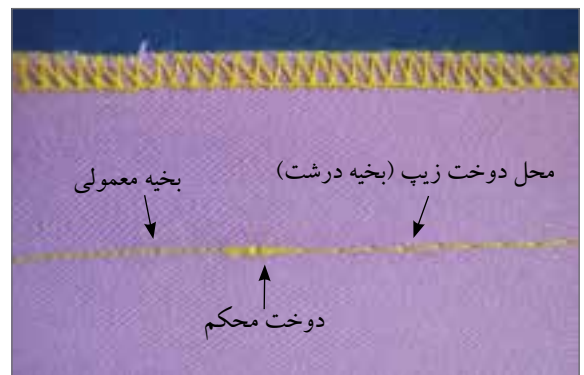
زیپ یک طرفه

■ محل دوخت زیپ را روی پارچه مشخص کنید. (تصویر ۴-۱)

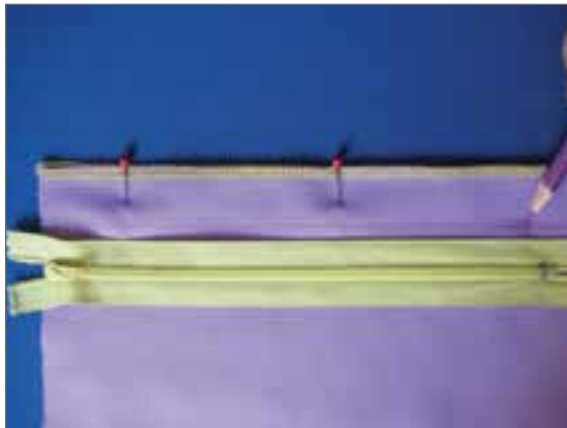

● تصویر ۴-۱ ●

■ محل زیپ را موقتاً با بخیه درشت بدوزید و ادامه درز را با دوخت معمولی بدوزید و اتو کنید. (تصویر ۴-۲)
(دقت کنید محل انتهای زیپ را با دوخت محکم کنید.)

● تصویر ۴-۲ ●

● تصویر ۴-۳ ●

■ بخیه موقت را در چند جا با فاصله بشکافید. تا در پایان دوخت، درز موقت به راحتی باز شود. (تصویر ۴-۴)

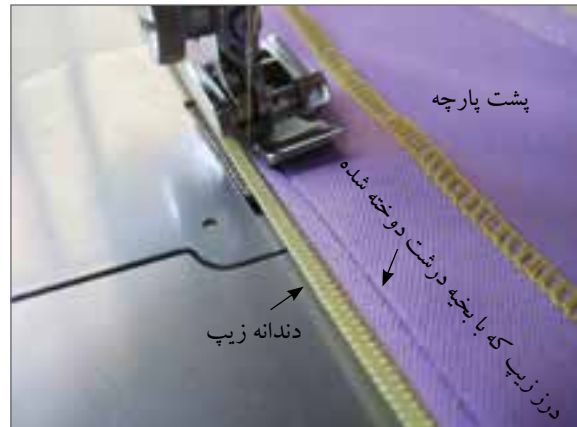
● تصویر ۴-۴ ●

■ زیپ را ببندید، سمت دیگر زیپ را روی اضافه درز (سمت راست) قرار داده با استفاده از پایه مخصوص زیپ بدوزید. (تصویر ۴-۸)

● تصویر ۴-۸ ●

■ اضافه درز را در سمت چپ به اندازه «۰/۲ سانتی متر» «تا» کنید و کنار دندانهای زیپ قرار داده و با پایه مخصوص زیپ بدوزید. (تصویر ۴-۶)

● تصویر ۴-۶ ●

■ در آخر بخیه موقت را بشکافید. (تصویر ۴-۹)

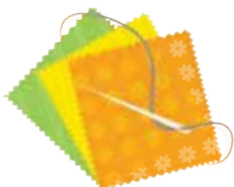

● تصویر ۴-۹ ●

■ از روی لباس به فاصله «۱ سانتی متر» دوخت تزئینی بزنید. (تصویر ۴-۷)

● تصویر ۴-۷ ●

توجه :

اهرم زیپ از لبه پارچه کمر بیرون باشد تا در هنگام دوخت تزئینی مانع از دوخت صحیح نشود.

زیپ دو طرفه

زیپ از لبه پارچه در کمر بیرون باشد تا در هنگام دوخت

تزئینی مانع از دوخت صحیح نشود. (تصویر ۴-۱۰)

■ زیپ را ببندید و سمت دیگر لبه زیپ را به اضافه

درز مقابل بدوزید. (تصویر ۴-۱۱)

■ دوخت تزئینی را از روی لباس بدوزید بگونه‌ای که

از دو طرف درز، دوخت یکسان به نظر آید.

■ دوخت موقت را به وسیله بشکاف باز کنید. (تصویر

۴-۱۲)

■ خط دوخت را مشخص کنید و محل زیپ را با بخیه

درشت بدوزید. اضافه درز را به دو طرف باز کنید و اتو بزنید.

بخیه درشت را با فاصله بشکافید (مطابق زیپ یک طرفه).

■ زیپ را باز کنید. لبه دندانها را با خط دوخت

مماس قرار دهید، آن را ثابت کنید.

لبه زیپ را به اضافه درز بدوزید (دقت کنید که اهرم

توجه :

در هنگام اتو زدن دقت کنید اتو روی دندانها قرار نگیرد. (تصویر ۴-۱۳)

● تصویر ۴-۱۲ ●

● تصویر ۴-۱۰ ●

● تصویر ۴-۱۳ ●

● تصویر ۴-۱۱ ●

زیپ مخفی

اریب در محل دوخت زیپ ابتدا نواری از لایه حریر به لباس بچسبانید تا مانع از کش آمدن پارچه شود. سمت دیگر زیپ را به همین ترتیب بدوزید. (تصویر ۴-۱۵) ■ زیپ را ببندید و درز را از انتهای زیپ به وسیله پایه زیپ معمولی بدوزید. (تصویر ۴-۱۶) ■ شکل نهایی زیپ مخفی است. (تصویر ۴-۱۷)

■ در این نوع زیپ دوخت درز لباس پس از دوخت زیپ انجام می‌شود. اضافه درز لباس را در محل زیپ با اتو مشخص کنید. زیپ را باز کرده و از سمت روبه روی لباس کوک زده با پایه زیپ مخفی چرخ کنید. (تصویر ۴-۱۴)

■ هنگام دوخت باید بخیه‌های چرخ نزدیک دندانه‌های زیپ قرار گیرد تا زیپ از روی لباس دیده نشود. توجه داشته باشید «۲ سانتی‌متر» از انتهای زیپ را ندوزید. لازم به ذکر است که در پارچه‌های کشی و یا درزهای

● تصویر ۴-۱۶ ●

● تصویر ۴-۱۴ ●

● تصویر ۴-۱۷ ●

● تصویر ۴-۱۵ ●

زیپ شلوار

- زیپ را بین «تای» سجاف قرار داده با سنجاق یا کوک ثابت کنید. (تصویر ۴-۲۰)
- حال با استفاده از پایه مخصوص زیپ آن را بدوزید. توجه داشته باشید که بخیه نزدیک دندانه‌های زیپ دوخته شود. (تصویر ۴-۲۱)

- قسمت چپ شلوار، از خط مرکزی جلو «۱ سانتی متر» به سمت سجاف علامت بزنید و آن را به سمت پشت پارچه «تا» کرده و اتو کنید. (تصویر ۴-۱۸)
- سجاف را مجدداً به سمت روی پارچه «۱ سانتی متر» مانده به خط «تا» برگردانید و اتو کنید. (تصویر ۴-۱۹)

● تصویر ۴-۲۰ ●

● تصویر ۴-۱۸ ●

● تصویر ۴-۲۱ ●

● تصویر ۴-۱۹ ●

- دو طرف جلوی شلوار را در خط مرکزی روی هم قرار دهید. (تصویر ۴-۲۴)
- انحنای فاق را از کمی بالاتر از انتهای زیپ بدوزید. «۲ سانتی متر» آخر درز دوخته نشود. (تصویر ۴-۲۵)

- در قطعه دیگر شلوار، نصف سجاف را به سمت داخل «تا» کرده، اتو کنید. (تصویر ۴-۲۲)
- سپس سجاف را بار دیگر از خط مرکزی به سمت داخل «تا» کرده اتو نمایید. (تصویر ۴-۲۳)

● تصویر ۴-۲۴ ●

● تصویر ۴-۲۲ ●

● تصویر ۴-۲۵ ●

● تصویر ۴-۲۳ ●

- «تای» سجاف را به سمت پشت برگردانید. دقت کنید زیپ بسته باشد. (تصویر ۴-۲۶)
- سمت دیگر زیپ را به سجاف سنجاق کنید. (تصویر ۴-۲۷)
- قسمت زیر زیپی را کنار زده و زیپ را به سجاف چرخ کنید. (تصویر ۴-۲۸)
- لباس را به سمت رو برگردانید. دوخت تزئینی را انجام دهید. تا سجاف به روبرو متصل شود. (تصویر ۴-۲۹)

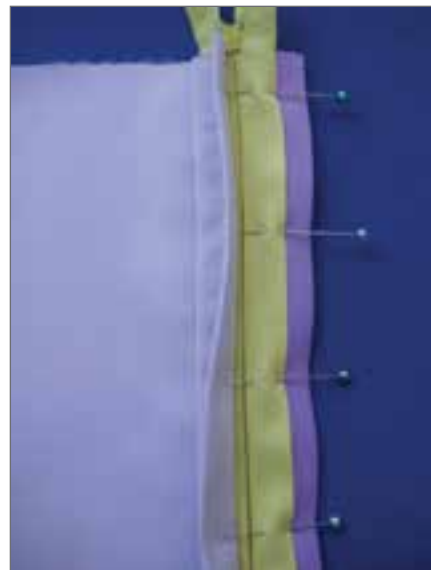
● تصویر ۴-۲۸ ●

● تصویر ۴-۲۶ ●

● تصویر ۴-۲۹ ●

● تصویر ۴-۲۷ ●

دوخت پنس - کمر - سجاف

پنس

کنید و به یک سمت آن را بدوزید، سپس مجدداً از وسط پنس سمت دیگر را بدوزید. (تصویر ۴-۳۱)

■ برای محکم کردن دوخت انتهای پنس به دو روش می‌توان عمل کرد:

روش اول: پس از اتمام دوخت نخ انتهایی را بلندتر نگه دارید، تاب آن را باز کرده و گره بزنید. (تصویر ۴-۳۲)

روش دوم: دوخت را در انتهای پنس چند سانتی‌متر ادامه دهید. (تصویر ۴-۳۳)

■ ابتدا از سمت پشت لباس، پنس را از خط وسط «تا» کرده کوک بزنید یا به وسیله سنجاق ته گرد ثابت کنید.

■ از قسمت پهن آن دوخت را شروع کنید. با رفت و برگشت دوخت را محکم کرده و در انتها دوخت را به صفر برسانید، ادامه نخ را باقی بگذارید. (تصویر ۴-۳۰)

■ پنس بالا تنه را ابتدا از قسمت پهن آن از وسط شروع

● تصویر ۴-۳۲ ●

● تصویر ۴-۳۰ ●

● تصویر ۴-۳۳ ●

● تصویر ۴-۳۱ ●

پنس دامن یا بالا تنه (با درز در کمر)

■ اضافه پنس را مطابق شکل قیچی کرده و پاک‌دوزی نمایید. (تصویر ۴-۳۶)

■ سوزن را در انتهای پنس قرار دهید، (باعث می‌شود انتهای پنس به یک سمت نخوابد). سپس آن را اتو کنید. (تصویر ۴-۳۷)

■ در زمانی که مقدار پهنای پنس در بالا تنه و دامن زیاد است می‌توان به این روش‌ها عمل کرد:

پنس بالا تنه

۱- در قسمت کمر «۳ میلی‌متر» مانده به دوخت چرت بزنید تا پنس روی لباس بخوابد. (تصویر ۴-۳۴)

۲- مقدار پهنای پنس را با دوخت سردوز کم کنید. (تصویر ۴-۳۵)

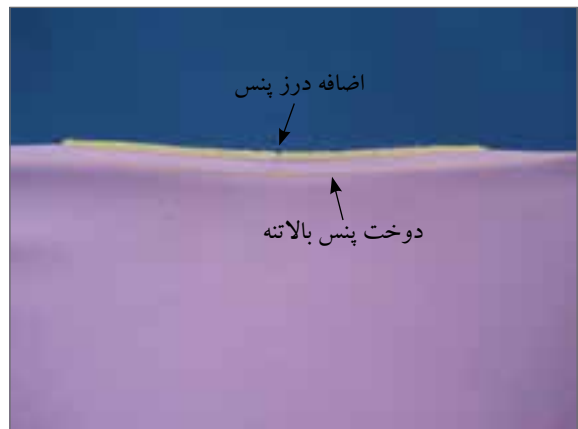
● تصویر ۴-۳۶ ●

● تصویر ۴-۳۴ ●

● تصویر ۴-۳۷ ●

● تصویر ۴-۳۵ ●

کمر

- نوار کمر را مطابق الگو برش بزنید. سپس از طول، آن را «تا» کرده اتو کنید.
- لایه را به اندازه $\frac{1}{4}$ پهنای کمر بدون اضافه درز برش زده و روی خط «تای» کمر، (قسمت براق لایه را مماس با پارچه) قرار داده و اتو کنید. (تصویر ۴-۳۸)
- در صورت لطیف بودن لایه آن را به اندازه پهنای نوار کمر در آورده و با اتو بچسبانید. (اتو کشی به روش گذاشت و برداشت انجام شود). (تصویر ۴-۳۹)
- مقدار جادرز را در دو طرف به سمت داخل «تا» کرده اتو کنید. (تصویر ۴-۴۰)
- نوار کمر را از وسط «تا» کرده اتو کنید. (تصویر ۴-۴۱)

● تصویر ۴-۴۰ ●

● تصویر ۴-۳۸ ●

● تصویر ۴-۴۱ ●

● تصویر ۴-۳۹ ●

■ نوار کمر را در سمت روی لباس به خط کمر با سنجاق یا کوک ثابت کرده چرخ کنید.
(تصویر ۴-۴۴)

■ کمر را به سمت پشت پارچه «تا» کرده و اضافه درز آن را مطابق شکل بدوزید. (تصویر ۴-۴۵)

■ برای فرم دادن نوار کمر به شکل انحناى بدن، سمت دو لای بسته آن را زیر اتو جمع کرده و به طرف داخل انحنا دهید. (تصویر ۴-۴۲)

■ خط کمر را با بخیه متوسط چرخ کنید. تا مقدار «۱ سانتی متر» اضافه شده در کمر خُرد بخورد.
(تصویر ۴-۴۳)

● تصویر ۴-۴۴ ●

● تصویر ۴-۴۲ ●

● تصویر ۴-۴۵ ●

● تصویر ۴-۴۳ ●

■ کمر را بر گردانده و از پشت به محل بخیه‌ها پس دوز کنید. (تصویر ۴-۴۹)

توجه:

در زیپ یک طرفه، مقدار اضافه در کمر را به قسمتی از دامن بدوزید که دندان‌های زیپ دیده می‌شود.

■ در سمت دیگر کمر نیز اضافه درز کمر را مطابق شکل بدوزید.

■ مقدار اضافه در کمر، برای دوخت قزن یا دکمه است. (تصویر ۴-۴۶)

■ اضافه درزهای داخلی را در گوشه‌ها به صورت سه گوش قیچی کنید. (تصویر ۴-۴۷)

■ پهنای اضافه درز را در یک لایه پارچه باریک‌تر کنید. (تصویر ۴-۴۸)

● تصویر ۴-۴۸ ●

● تصویر ۴-۴۶ ●

● تصویر ۴-۴۹ ●

● تصویر ۴-۴۷ ●

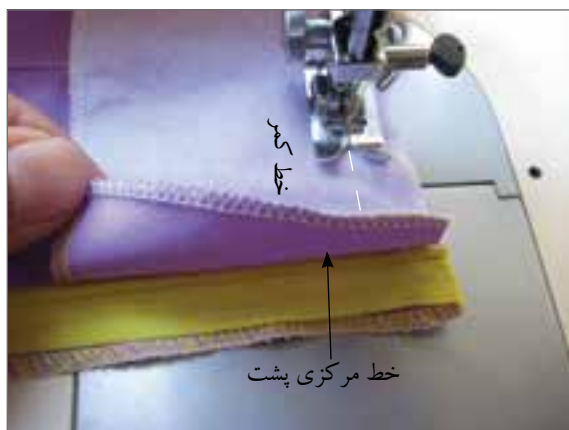
سجاف

■ خط کمر را با بخیه متوسط چرخ کنید.

(تصویر ۴-۵۰)

● تصویر ۴-۵۰ ●

● تصویر ۴-۵۱ ●

■ سجاف را برش بزنید. سپس لایه سجاف را مطابق

الگو برش زده و بچسبانید.

■ درزهای پهلوی سجاف را بدوزید، اتو کنید.

■ سجاف را روی خط کمر دامن قرار داده و درزها را

بر هم منطبق کنید و سنجاق یا کوک بزنید. درز کمر

دامن و سجاف را به هم بدوزید. (تصویر ۴-۵۱)

■ در ادامه دوخت، اضافه درز سجاف و زیپ را به

یکدیگر بدوزید. (تصویر ۴-۵۲)

● تصویر ۴-۵۲ ●

توجه :

در دوخت سجاف کمر دامن بهتر است

از زیپ، مخفی استفاده شود.

● تصویر ۴-۵۳ ●

- اضافه درز سجاف را مانند (تصویر ۴-۵۳) کم کنید.
- اضافه درز را به سمت سجاف بخوابانید و اتو کنید.

● تصویر ۴-۵۴ ●

- به فاصله « $\frac{0}{2}$ میلی متر» از درز کمر، سجاف را به جادرز چرخ کنید. (تصویر ۴-۵۴)
- قزن دامن را در قسمت خط کمر بالای زیپ بین سجاف و دامن بدوزید.

● تصویر ۴-۵۵ ●

- دقت کنید قلاب قزن به سمت بدن نباشد. (تصویر ۴-۵۵)

اتوکشی

اتوکشی صحیح در خیاطی به اندازه دوخت دارای اهمیت است. اتوکشی به روش غلط ممکن است لباس را دچار نقص کند، بگونه‌ای که گاهی جبران آن امکان‌پذیر نیست.

هنگام اتوکشی به این نکات توجه کنید:

۱- هرگز پارچه را در هنگام اتو کردن نکشید، زیرا موجب می‌شود که پارچه تغییر شکل یا اندازه دهد.
۲- استفاده از بخار در هنگام اتوکشی موجب سرعت در اتو کردن می‌شود.

۳- همیشه از پشت لباس اتو کنید. در صورت نیاز به اتوکشی از رو، از پارچه مخصوص اتوکشی استفاده کنید.

۴- برای جلوگیری از اثر درزها در روی لباس هنگام اتوکشی، زیر جا درزها و روی دندان‌های زیپ کاغذ قرار دهید.

۵- در صورتی که بخواهید درزها پرس شوند از اتوی سرد در هنگام اتوکشی استفاده کنید. اتوی سرد و گرم را همزمان با هم استفاده کنید. پس از اتوی گرم

بلافاصله اتوی سرد را روی درز قرار دهید. (توجه کنید در بعضی از پارچه‌ها مانند فاستونی استفاده از اتوکشی سرد اثر نامطلوبی روی پارچه ایجاد می‌کند.)

۶- قبل از اینکه اتو را روی لباس قرار دهید روی قطعه‌ای از همان پارچه، حرارت اتو را امتحان کنید.

۷- در صورت چروک بودن پارچه، قبل از برش (بصورت گذاشت و برداشت) آن را اتو کنید.

۸- قبل از اتوکشی از سالم بودن دو شاخه و سیم اتو اطمینان حاصل کنید.

۹- اتو در محلی قرار گیرد تا از سقوط آن جلوگیری شود.

۱۰- برای حفظ سلامت کف اتو از اتو کردن دکمه، قرن خودداری کنید.

۱۱- در صورت کثیف شدن کف اتو نمک یا کف دریا را روی سطح کاغذ بریزید، در حالیکه بخار اتو بسته است با حرارت زیاد روی آن قرار دهید. سپس کف اتو را با پارچه نخی تمیز کنید.

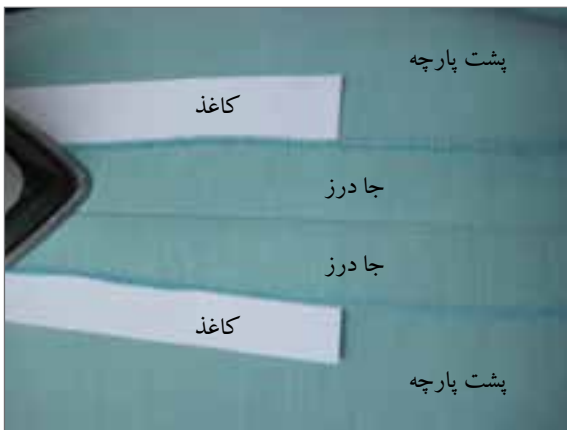
اتوی درز

- ابتدا روی بخیه چرخ را اتو کنید و اتوی سرد را روی آن قرار دهید تا پرس شود. (تصویر ۴-۵۶)

● تصویر ۴-۵۶ ●

- درز را به دو طرف باز کرده و اتو کنید. در هنگام اتو کردن پارچه‌های ضخیم برای مشخص نشدن جادرز از سمت روی پارچه، بین جادرز و لباس از کاغذ استفاده کنید. (تصویر ۴-۵۷)

● تصویر ۴-۵۷ ●

- درز را از سمت روی لباس همراه با پارچه مخصوص اتو کشی، اتو کنید. (تصویر ۴-۵۸)

● تصویر ۴-۵۸ ●

● تصویر ۴-۵۹ ●

اتوی پارچه مخمل

روش اول : در پارچه‌های مخمل برای اینکه پرزها نخوابد، سطح پرزدار پارچه را روی تخته مخمل قرار داده و از پشت پارچه اتو کنید. (تصویر ۴-۵۹)

روش دوم : در صورت نبودن تخته مخصوص می‌توان از خود پارچه مخمل استفاده کرد، بدین گونه که دو قطعه پارچه را از سمت پرزدار آن روی هم قرار دهید و از پشت پارچه اتو کنید.

● تصویر ۴-۶۰ ●

فرم دادن به پارچه با اتو

انحنای کمر لباس

■ نوار کمر لازم است مانند فرم بدن کمی انحنا پیدا کند. بدین منظور پارچه کمر را کمی انحنا دهید و اتوی بخار را به آرامی روی آن قرار دهید. سپس برای ثابت کردن فرم بدست آمده اتوی سرد را روی آن قرار دهید. (تصویر ۴-۶۰)

● تصویر ۴-۶۱ ●

کشیدگی پارچه (کش کاری)

■ در هنگام اتو کشی کمی پارچه را زیر اتو بکشید تا بافت پارچه باز شود. که به اصطلاح به آن کش کاری می‌گویند. مانند (کش کاری فاق شلوار) (تصویر ۴-۶۱)

برش پارچه

● تصویر ۴-۶۲ ●

● تصویر ۴-۶۳ ●

● تصویر ۴-۶۴ ●

طول و عرض پارچه

- پارچه از دو دسته نخ، تار و پود تشکیل شده است. (به جز پارچه‌های گرد بافت) نخ‌های تار در طول (راه) و پود در عرض (بی‌راه) پارچه قرار دارند.
- نخ تار محکم‌تر از نخ پود است. به همین جهت بافت پارچه در طول آن محکم‌تر است. و هنگام برش، قد لباس به موازات طول (ترکی) پارچه قرار می‌گیرد.
- ترکی دارای بافت فشرده‌تری نسبت به خود پارچه است که در کناره طولی پارچه قرار دارد. (تصویر ۴-۶۲)

اریب پارچه

- اگر پارچه را به صورت سه گوش «تا» کنید، قسمت «تای» آن اریب پارچه است که کاملاً کش می‌آید.
- در لباس‌هایی که بخواهید افت بیشتری داشته باشد، از اریب پارچه استفاده کنید. (تصویر ۴-۶۳)

صاف کردن سر کج پارچه

- در قسمت ترکی پارچه چرتی بزنید. و یک یادونخ پود را بکشید تا خط صاف پارچه تعیین شود. (تصویر ۴-۶۴)
- همچنین می‌توانید از گونیا کردن پارچه با لبه ترکی استفاده کنید. در پارچه‌های کشی و کج راه (بافت سرژه دارند) باید از گونیا استفاده شود.

روش تعیین مقدار پارچه

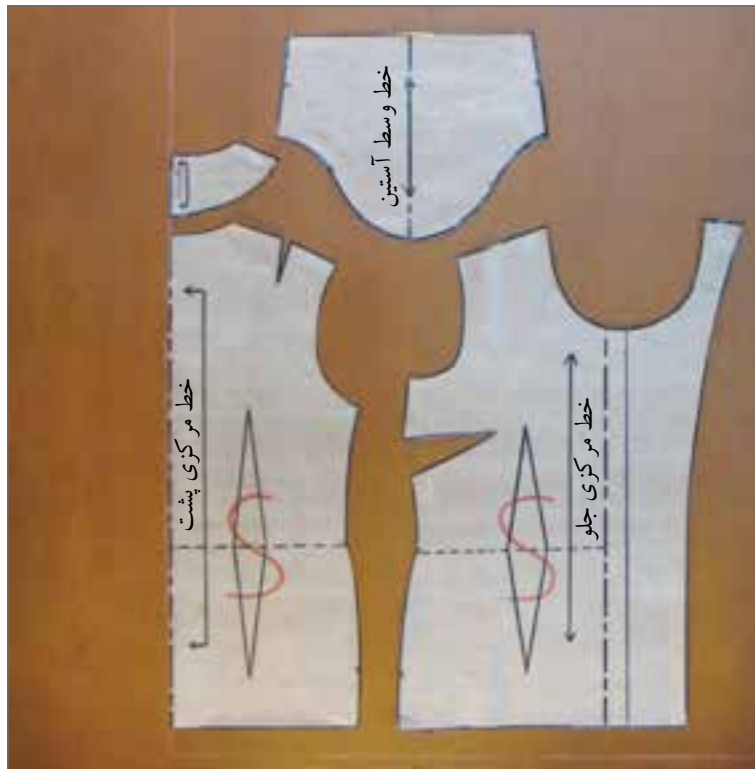
اضافه درزها قرار دهید، سپس مقدار پارچه را محاسبه کنید.

■ توجه داشته باشید پارچه‌هایی (با نقش یک طرفه، پرزدار، براق، حاشیه‌دار و چهارخانه و راه راه) بدلیل طرح و پرزدار و برق و جهت خطوط، مقدار بیشتری پارچه لازم است. (تصویر ۴-۶۵)

قبل از اقدام به خرید پارچه باید مقدار مصرف آن را محاسبه کنید.

■ پارچه در عرض‌های مختلفی موجود است. از جمله عرض «۹۰، ۱۱۰، ۱۲۰، ۱۵۰، .. سانتی‌متر» که در تعیین مقدار پارچه مورد نیاز مؤثر است.

■ با در نظر گرفتن $\frac{1}{4}$ عرض پارچه دلخواه، روی سطح میز، الگوهای خود را در این محیط با توجه به

● تصویر ۴-۶۵ ●

روش قرارگیری الگو روی پارچه

■ پارچه را در صورت چروک بودن اتو کنید.

■ سر کجی احتمالی پارچه را برطرف کنید.

■ عرض پارچه را از پشت «تا» کرده و روی سطح

میز پهن کنید. (در صورت برش پارچه‌های لطیف

و لغزنده آن را با گیره به میز ثابت کنید. و یا روی

پتو پهن کنید. روش قرار دادن الگو روی پارچه در

عرض‌های مختلف متفاوت است.

■ الگوها را روی پارچه ثابت کنید و برای ثابت

شدن الگو می‌توانید از وسایلی مانند سوزن ته گرد،

وزنه یا چسب کاغذی استفاده کنید. (پارچه‌هایی که

اثر سوزن بر روی آن باقی می‌ماند از وزنه یا چسب

کاغذی استفاده می‌شود.)

■ مقدار اضافه درزها را مشخص کنید. (تصویر ۴-۶۶)

تعیین مقدار اضافه درز

■ همانگونه که کم بودن اضافه درزها در زمان

دوخت مشکل ایجاد می‌کند، زیاد بودن آن نیز مانعی

برای سرعت عمل و صحت دوخت است.

■ اضافه درز برای پهلوها «۲ تا ۲/۵ سانتی‌متر» است، و

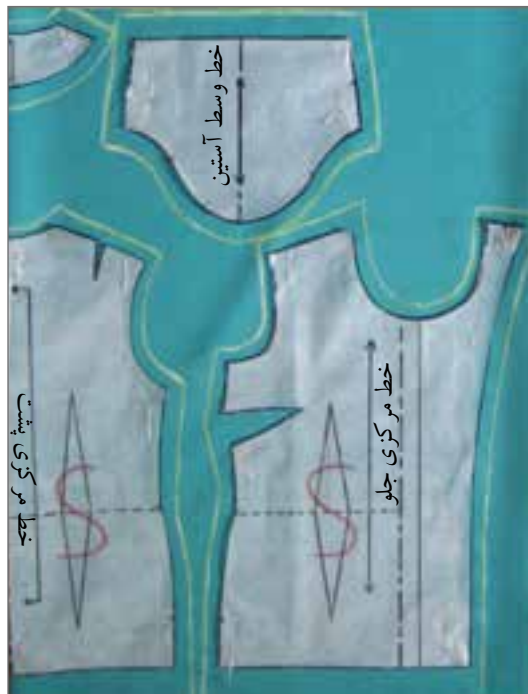
اضافه درز برای قسمت‌های دیگر لباس «۱ تا ۱/۵ سانتی‌متر»

است (مانند حلقه آستین، یقه، برش‌ها، کاپ آستین و ...).

اضافه درز در لبه لباس «۱/۵ تا ۵ سانتی‌متر» است که با

توجه به جنس پارچه و نوع دوخت لبه لباس متفاوت

است. (تصویر ۴-۶۶)

● تصویر ۴-۶۶ ●

برش پارچه‌های طرح‌دار

■ برش پارچه‌های طرح‌دار با توجه به طرح پارچه و مدل لباس انجام می‌شود، که هر کدام روش برش خاصی دارد. از قبیل پارچه چهارخانه، راه راه، حاشیه‌دار و با نقوش و طرح‌های یک طرفه می‌باشد.

پارچه چهارخانه

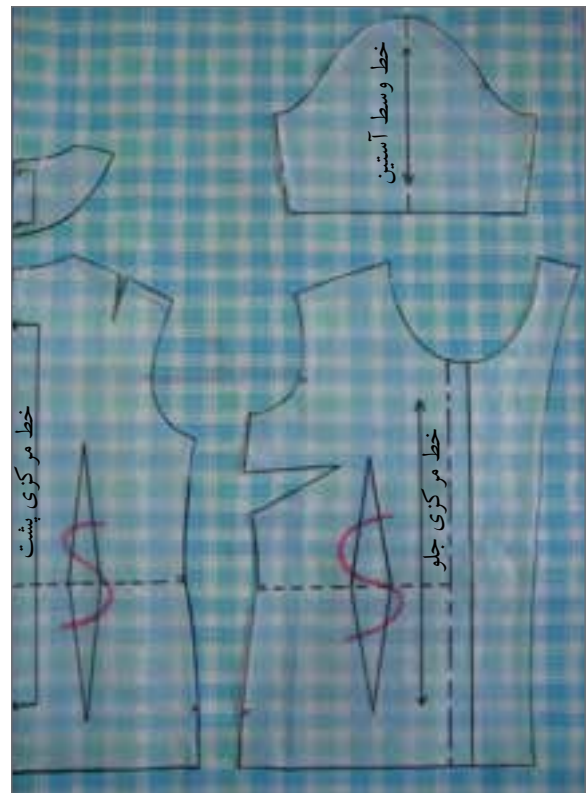
■ ابتدا پارچه را از عرض طوری «تا» کنید که خطوط چهارخانه به طور یکسان در دو روی پارچه قرار گیرد.

در پارچه‌های چهارخانه خطوط باید در قسمت نقاط موازنه درزها، خط مرکزی جلو (در صورت جلو باز بودن لباس) و برش‌ها در امتداد هم قرار گیرد، تا زیبایی طرح پارچه بیشتر نمایان شود. (تصویر ۴-۶۷) و (تصویر ۴-۶۸)

■ همچنین قطعاتی از لباس مانند بعضی از برش‌ها (یقه، جیب و ...) را می‌توان از اریب پارچه برش زد، تا نمایی متفاوت داشته باشد.

● تصویر ۴-۶۸ ●

● تصویر ۴-۶۷ ●

پارچه راه راه

■ برش پارچه‌های عمودی به روش‌های مختلفی انجام می‌شود اگر بخواهید لباس را با راه‌های عمودی بدوزید بهتر است از مدل‌های راسته استفاده کنید. زیرا در مدل‌هایی مانند فون راه‌های عمودی پارچه در پهلوهای لباس به صورت مایل (اریب) قرار می‌گیرد. در هنگام برش اینگونه پارچه‌ها دقت کنید خط راستای الگو کاملاً بر طبق راه‌های (عمودی) پارچه قرار گیرد. قطعاتی مانند جیب، برش‌ها، کمر و ... را می‌توانید از بیراه یا اریب پارچه برش بزنید.

در پهن کردن پارچه‌های عمودی دقت کنید که راه‌ها بصورت قرینه و روی هم (دو لایه‌ی پارچه) قرار گیرد. (تصویر ۴-۶۹ و ۴-۷۱)

برش پارچه به صورت جناقی

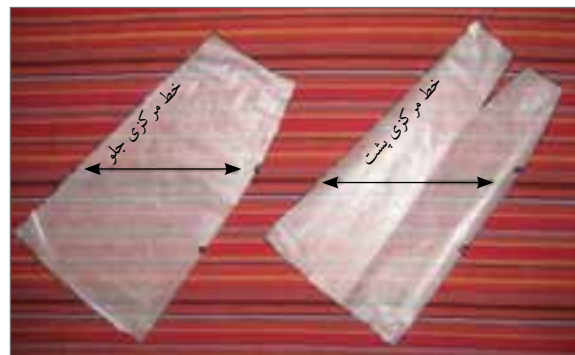
■ با استفاده از پارچه راه راه می‌توان برش جناقی را انجام داد. خط راستای الگو را نسبت به خطوط مرکزی جلو و پشت با زاویه‌ی ۴۵ درجه رسم کنید. سپس خطوط راستای الگو را موازی با راه پارچه قرار دهید. (تصویر ۴-۷۰)

● تصویر ۴-۷۱ ●

● تصویر ۴-۶۹ ●

● تصویر ۴-۷۰ ●

پارچه حاشیه‌دار

■ در صورتی که پارچه حاشیه‌دار باشد، از حاشیه پارچه می‌توان در لبه دامن، لبه آستین، خط مرکزی جلو استفاده کرد.

■ حاشیه اغلب در طول پارچه قرار دارد که در این صورت برای استفاده از آن الگو را می‌توانید روی راه پارچه، نسبت به مدل برش بزنید.

(تصویر ۴-۷۲ و ۴-۷۳)

● تصویر ۴-۷۳ ●

● تصویر ۴-۷۲ ●

پارچه با نقوش یک طرفه، پرزدار، براق

■ در این نوع پارچه‌ها باید از هنگام برش تمام الگوها را در یک جهت روی پارچه قرار داد، بدلیل اینکه نقوش و طرح پارچه در یک جهت (به طرف بالا و پایین) قرار گیرد.

■ خواب پرزهای پارچه (پارچه‌های مخمل و جیر و) در یک جهت باشند.

■ درخشندگی و برق پارچه (ساتن، تافته، استات و ...) در تمام قطعات یکسان باشند.
(تصویر ۴-۷۴ و ۴-۷۵)

● تصویر ۴-۷۵ ●

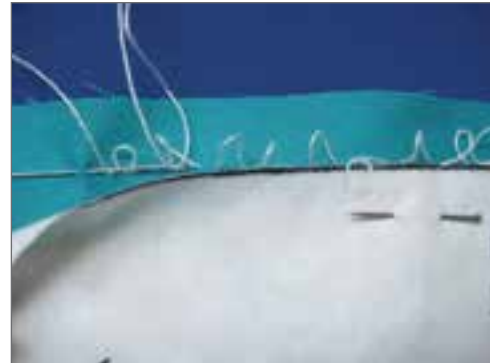
● تصویر ۴-۷۴ ●

روش‌های انتقال الگو

■ برای ثابت کردن الگو روی پارچه در هنگام برش می‌توانید از سوزن‌های ته گرد (بلند و نوک تیز) و یا وزنه‌های برش یا چسب، نسبت به جنس پارچه استفاده کنید سپس پارچه را با در نظر گرفتن اضافه درزها برش بزنید. پس از برش الگو را از روی پارچه جدا نکنید. اطراف الگو و قسمت‌های مختلف آن را (پنس‌ها، نقاط موازنه، برش و ...) را روی پارچه منتقل کنید که این عمل با روش‌های گوناگون صورت می‌گیرد.

۱- کوک شل

پارچه را با در نظر گرفتن مقدار جادرز برش بزنید. اطراف الگو و پنس‌ها و بقیه نقاط لازم در الگو را کوک شل بزنید. (تصویر ۴-۷۶)

● تصویر ۴-۷۶ ●

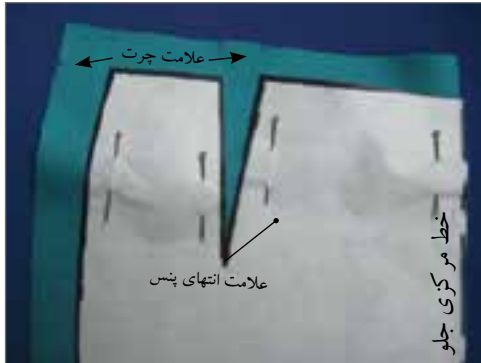
۲- کوک نشان

پارچه‌هایی که روی یک لا برش می‌خورد از این نوع دوخت استفاده می‌شود. اطراف الگو و خطوط مورد نیاز را با کوک نشان بدوزید. (تصویر ۴-۷۷)

۳- چرت زدن

پس از برش، ابتدا و انتهای هر درز، دو طرف پنس‌ها، موازنه‌ها و ... را در قسمت جادرز با قیچی چرت کوچکی بزنید. انتهای پنس را در پارچه با سوزن مشخص کنید. سپس در دو طرف پارچه، با صابون خیاطی علامت بزنید. (تصویر ۴-۷۸)

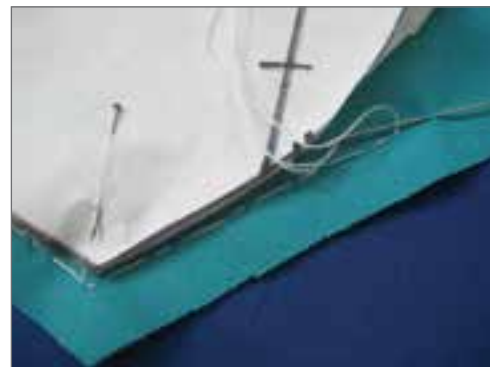
سپس الگو را بردارید و علامت‌ها را به وسیله خط کش و صابون به هم وصل کنید. (تصویر ۴-۷۹)

● تصویر ۴-۷۸ ●

● تصویر ۴-۷۹ ●

● تصویر ۴-۷۷ ●

۴- رولت و کاربن

■ قطعات برش خورده را روی میز پهن کنید. سمت روی کاربن را زیر پارچه قرار دهید و خطوط لازم را رولت کنید. (تصویر ۴-۸۰)

■ الگو را از پارچه جدا کنید. سپس سوزن‌ها را مجدداً به دو لای پارچه وصل کنید. تا از هم جدا نشود.

(تصویر ۴-۸۱)

■ پارچه را برگردانید. مجدداً کاربن را زیر پارچه قرار داده و خطوط را رولت کنید. (تصویر ۴-۸۲)

■ می‌توانید برای سرعت بیشتر، کاربن را زیر پارچه قرار دهید و با استفاده از رولت صابونی خطوط الگو را در دو طرف پارچه همزمان منتقل کنید.

(تصویر ۴-۸۳)

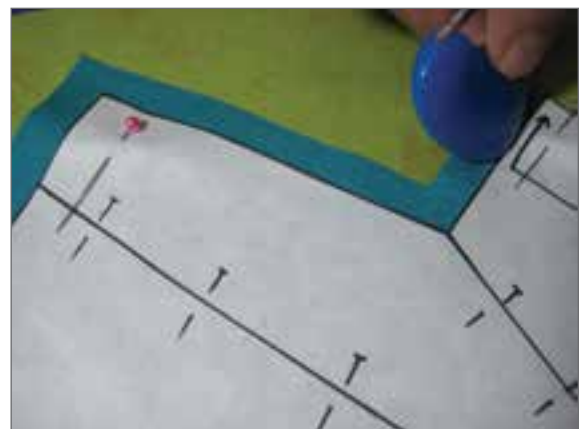
● تصویر ۴-۸۰ ●

● تصویر ۴-۸۱ ●

● تصویر ۴-۸۲ ●

● تصویر ۴-۸۳ ●

● برای دوام بیشتر کاربن، می‌توانید به وسیله چسباندن مقوای نازک، کاغذ، طلق یا چسب نواری پهن در پشت آن ایجاد ضخامت کنید.

آسترکشی

- آستر در قسمت داخلی لباس دوخته می شود که از پارچه های مختلف (تافته، ساتن، رویال و...) تهیه می شود. آسترکشی با توجه به جنس و مدل لباس به کار می رود، که در زیبایی لباس تأثیر زیادی دارد.
- در آسترکشی باید به نکاتی توجه کنید از جمله:

● تصویر ۴-۸۴ ●

- قد آستر نسبت به قد دامن باید کوتاه تر باشد تا در موقع پوشیدن از لبه لباس دیده نشود. در بعضی از مدل ها می توان از الگوی لباس برای آستر پنس استفاده نمود.
- لباس هایی که دارای پنس هستند، برای آستری پنس دوخته می شود و یا تبدیل به پیلی کوچک و یا چین ریز می شود. (تصویر ۴-۸۴)

● تصویر ۴-۸۵ ●

- در مدل های برش دار برای آستری باید تعداد برش ها را به حداقل رساند و یا در صورت امکان حذف کرد. (تصویر ۴-۸۵)

● تصویر ۴-۸۶ ●

- در مدل های خیلی گشاد، آستر با گشادی کمتر نسبت به مدل استفاده می شود. (تصویر ۴-۸۶)

■ در دامن های پیلی دار آستر را می توان به چند روش دوخت تا تغییری در شکل پیلی نگذارد.

۱- آستر را در قسمت فضای پشت پیلی مطابق شکل برش بزنید. (تصویر ۴-۸۷)

● تصویر ۴-۸۷ ●

۲- محل پیلی را می توان در آستر به صورت چاک باز گذاشت تا در هنگام حرکت مانع از باز شدن پیلی نشود. (تصویر ۴-۸۸)

● تصویر ۴-۸۸ ●

۳- در بعضی از دامن ها برای اینکه آستر مانع از باز شدن پیلی و چین نشود می توان آستر را کوتاهتر در نظر گرفت (تصویر ۴-۸۹)

● تصویر ۴-۸۹ ●

۴- در بعضی از مدل های پیلی دار آستر و لباس یکسان برش می خورد و هم زمان پیلی با آستر اتو می شود. (تصویر ۴-۹۰)

■ تمام روش هایی که گفته شد برای راحتی حرکت پیلی هاست.

● تصویر ۴-۹۰ ●

پرسش‌های پایان فصل چهارم

۱- با توجه به تصویر نام روش دوخت زیپ را بنویسید.

.....

.....

.....

۲- روش اتوکشی تصاویر زیر را مشخص کنید.

.....

.....

.....

۳- به چه علت قد آستر از دامن کوتاه‌تر است؟

۴- روش تهیه آستر در دامن‌های چین‌دار و برش‌دار را بنویسید.

۵- تهیه آستر در دامن‌های پیله‌دار چگونه انجام می‌شود؟

فصل پنجم

هدف‌های کلی روش دوخت دامن اساس (پاترون) فون و ترک

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ برش پاترون دامن اساس را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط اطراف الگو را به وسیله کوک شل روی پارچه منتقل کند.
- ۳ پنس‌ها و درزها را به وسیله کوک ساده بدوزد.
- ۴ پاترون را پرو کند.
- ۵ عیوب احتمالی را روی پاترون و الگو رفع کند.
- ۶ زیپ یک طرفه را در خط مرکزی پشت بدوزد.
- ۷ اتوکشی، پنس، درز و زیپ را انجام دهد.
- ۸ پاک‌دوزی ساده و دندان موشی را در درزها انجام دهد.
- ۹ کمر دامن را بدوزد.
- ۱۰ دوخت قزن یا دکمه و جادکمه را در دامن انجام دهد.
- ۱۱ پس‌دوزی لبه دامن را انجام دهد.
- ۱۲ برش دامن فون را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۳ خطوط اطراف الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۱۴ پاک‌دوزی به وسیله چرخ همه کاره را در درزها انجام دهد.
- ۱۵ درزها، زیپ و کمر دامن را بدوزد.
- ۱۶ دوخت زیگزاگ را در لبه دامن انجام دهد.
- ۱۷ برش دامن ترک را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۸ خطوط اطراف الگو را به وسیله رولت و کاربن روی پارچه منتقل کند.
- ۱۹ پاک‌دوزی درزها را به وسیله چرخ سردوز (اورلوک) انجام دهد.
- ۲۰ زیپ دو طرفه را بدوزد.
- ۲۱ لبه‌دوزی دامن را به وسیله نوار اریب انجام دهد.

• تصویر ۱-۵ •

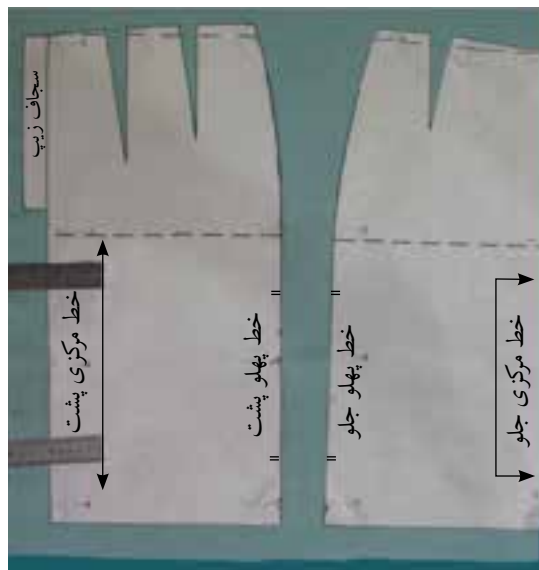
پاترون اساس دامن

- منحنی به هم وصل کنید. (تصویر ۵-۴)
- بعد از برش دامن آن را کوک شل بزنید. و با استفاده از چسب کاغذی خطوط مرکزی جلو و پشت و خطوط پهلو را روی پارچه مشخص کنید. (تصویر ۵-۵)

- الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید. خطوط راستا موازی با ترکی پارچه قرار گیرد.
- الگوها را به پارچه سنجاق کنید. (تصویر ۵-۲)
- اضافه درزها را مشخص نمایید. (تصویر ۵-۳)
- اضافه درز را در قسمت انحنا پهلو با خط کش

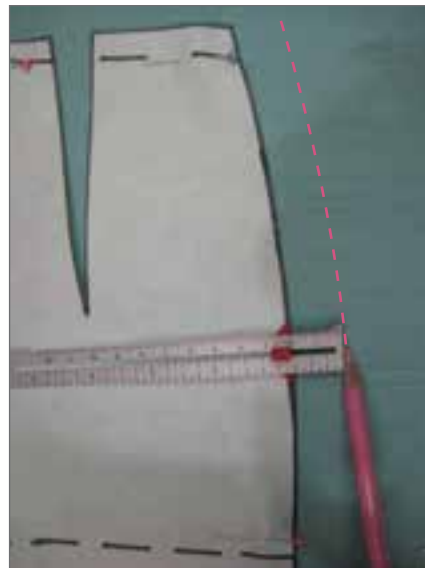
● تصویر ۵-۴ ●

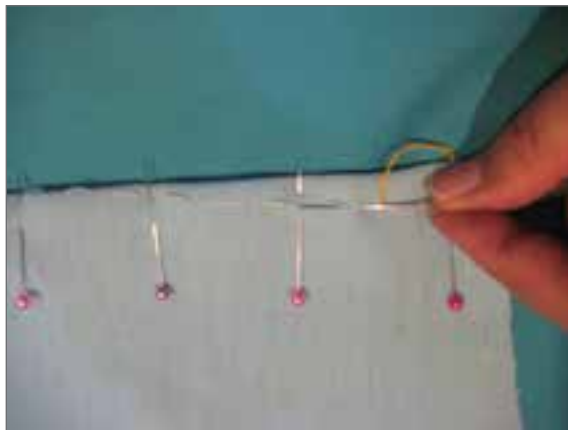
● تصویر ۵-۲ ●

● تصویر ۵-۵ ●

● تصویر ۵-۳ ●

● تصویر ۵-۶ ●

■ پنس‌ها و درزها را با توجه به کوک شل، سنجاق کرده و کوک ساده بزنید و پُرو* نمایید. و در صورت داشتن ایراد آن را با کمک معلم خود روی لباس و الگو برطرف کنید. (از این الگو برای تهیه مدل‌های دیگر دامن استفاده کنید). (تصویر ۵-۶)

■ کوک شل‌ها را بکشید، سپس پنس‌ها را چرخ کنید. هنگام اتوی پنس‌ها از بالشتک استفاده کنید. (در موقع اتو کردن از کاغذ، بین پنس و لباس استفاده کنید).

(تصویر ۵-۷)

● تصویر ۵-۷ ●

■ درز پشت دامن را چرخ کرده، اتو کنید. زیپ را به روش یک طرفه بدوزید و اتو کنید.

(تصویر ۵-۸)

■ درزهای پهلو را براساس خطوط موازنه سنجاق کرده و کوک بزنید. (تصویر ۵-۹)

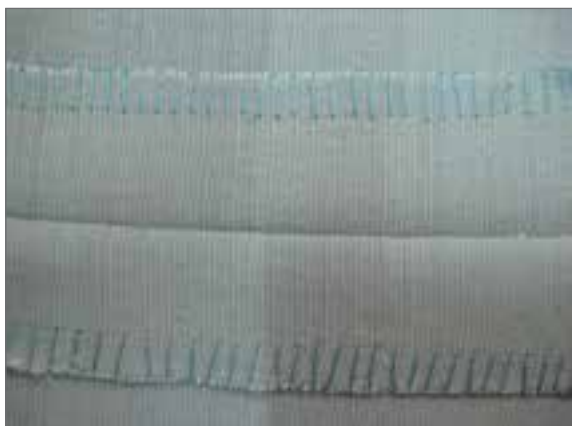

● تصویر ۵-۸ ●

● تصویر ۵-۹ ●

* پُرو: پوشیدن لباس به منظور کنترل اندازه‌ها و مدل است. برای رفع عیوب احتمالی، به کتاب الگو قسمت عیوب اندام مراجعه کنید.

● تصویر ۵-۱۰ ●

● تصویر ۵-۱۱ ●

● تصویر ۵-۱۲ ●

■ درزها را با چرخ بدوزید، کوک‌ها را باز کنید و

سپس با دست پاک‌دوزی نمایید. (تصویر ۵-۱۰)

(به وسیله دندان موشی و پاک‌دوزی ساده)

■ درز پهلوی را اتو کنید. (تصویر ۵-۱۱)

(قسمت منحنی درز پهلوی روی بالشتک اتو شود.)

■ بندینگ کمر را در پهلوها روی خط کمر (قبل از

دوخت نوار کمر) قرار دهید. روی خط کمر را چرخ

کنید. سپس کمر دامن را مطابق فصل ۴ آماده کرده و

بدوزید. (تصویر ۵-۱۲)

■ لبه لباس را «تا» کرده اتو نمایید. سپس پس‌دوز

کنید.

■ تمام کوک شل‌ها را از لباس جدا کنید.

(تصویر ۵-۱۳)

● تصویر ۵-۱۳ ●

● تصویر ۵-۱۴ ●

■ دو لبه کمر را به وسیله قزن به هم وصل کنید.
(تصویر ۵-۱۴)

■ از دکمه و جادکمه نیز به جای قزن می‌توانید استفاده کنید. (تصویر ۵-۱۵)

■ برای باز کردن جادکمه، انتهای آن را سوزن بزنید. سپس با استفاده از بشکاف جادکمه را باز کنید. (استفاده از سوزن مانع از بریدن جادکمه بیش از میزان لازم می‌شود.) (تصویر ۵-۱۶)

● تصویر ۵-۱۵ ●

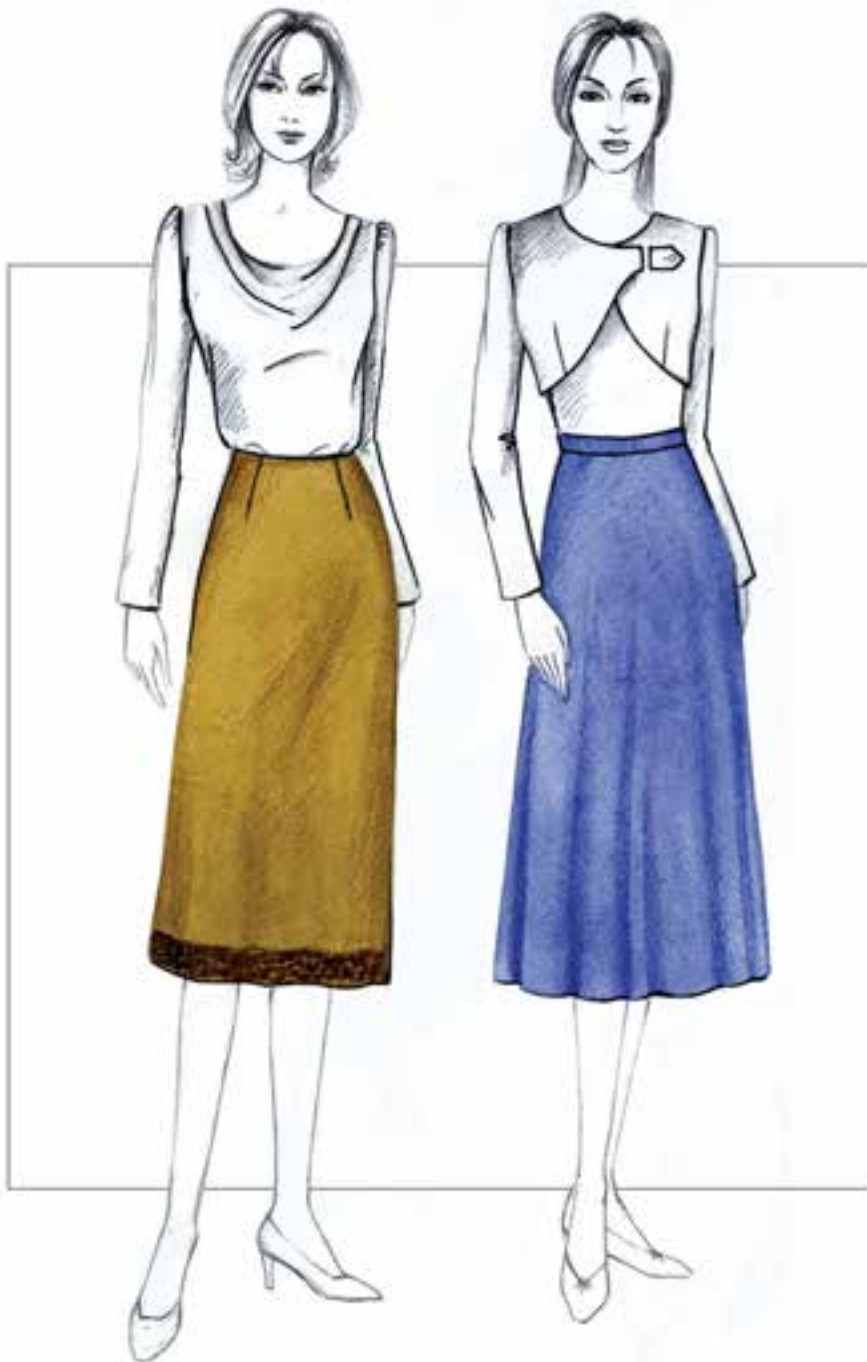

● تصویر ۵-۱۶ ●

● تصویر ۵-۱۷ ●

دامن فون

• تصویر ۱۸-۵ •

دامن فون

■ کناره‌های پارچه (ترکی) را از دو طرف به سمت وسط «تا» کنید، طوری که دو طرف پارچه دولای بسته شود. الگوها را در خط مرکزی روی دولای بسته پارچه قرار دهید و برش بزنید. (تصویر ۵-۱۹)

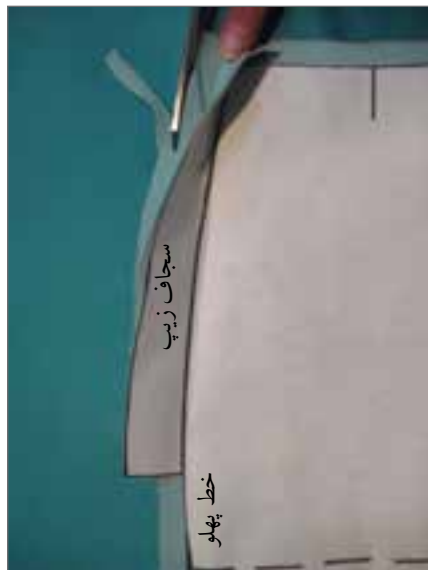
● تصویر ۵-۱۹ ●

■ به وسیله کوک شل خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (تصویر ۵-۲۰)

● تصویر ۵-۲۰ ●

■ در این دامن زیپ در پهلوی چپ دوخته می‌شود. بنابراین سجاف زیپ را در سمت دیگر قیچی کنید. (تصویر ۵-۲۱)

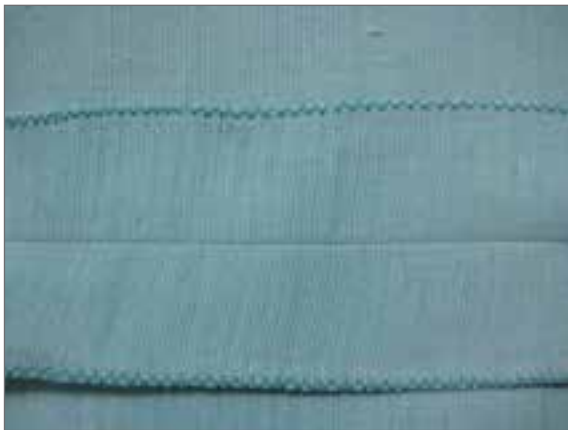

● تصویر ۵-۲۱ ●

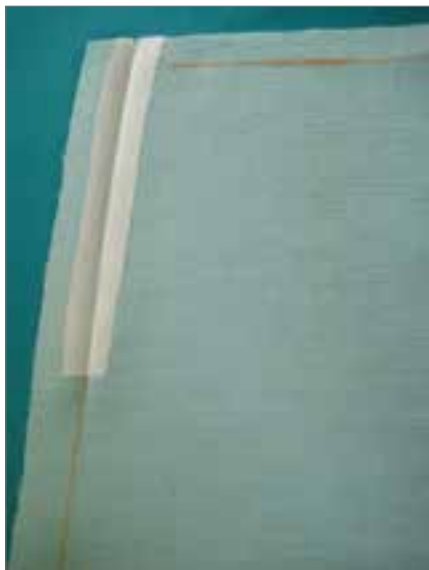
● تصویر ۵-۲۲ ●

■ درزهای عمودی لباس (پهلوها) را سردوز بزنید. (با زیگزاگ چرخ همه کاره)
پهلوها را با توجه به علامت کوک شل، کوک بزنید.
پنس‌ها را نیز کوک زده، بدوزید و اتو کنید. قبل از چرخ کردن کوک شل‌ها را بکشید. (تصویر ۵-۲۲)

● تصویر ۵-۲۳ ●

■ اضافه درزها را به دو طرف بخوابانید و اتو کنید.
(تصویر ۵-۲۳)

● تصویر ۵-۲۴ ●

■ در هنگام دوخت زیپ در درزهای منحنی بهتر است برای جلوگیری از کش آمدن پارچه، لایه (حریر) بچسبانید. (تصویر ۵-۲۴)

● تصویر ۵-۲۵ ●

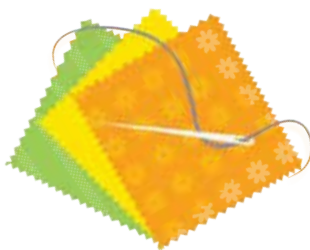

● تصویر ۵-۲۶ ●

- زیپ را در پهلوی (چپ) دامن به روش مخفی بدوزید. جهت خواب سجاف زیپ به سمت پشت باشد. کمر دامن را بدوزید. (تصویر ۵-۲۵)
- لبه دامن را با دوخت زیگزاگ بدوزید. (تصویر ۵-۲۶)

● تصویر ۵-۲۷ ●

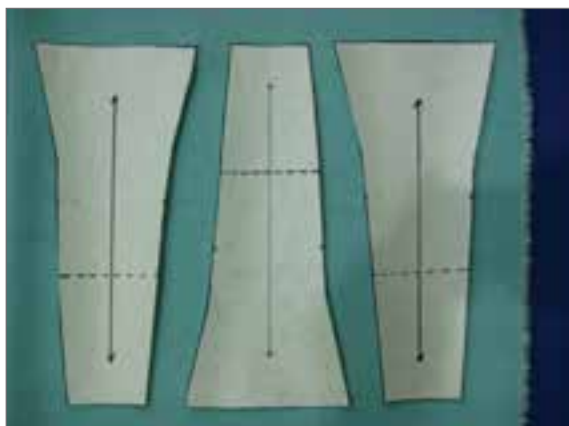

دامن ترک

● تصویر ۲۸-۵ ●

دامن ترک

● تصویر ۵-۲۹ ●

- الگوها را با توجه به خطوط راستا روی پارچه قرار داده و برش بزنید. (در صورتی که پارچه ساده، بدون طرح و حاشیه و برق باشد مانند (تصویر ۵-۲۹) پارچه را برش بزنید.)
- خطوط الگو را روی پارچه به وسیله رولت و کاربن علامت گذاری کنید. (تصویر ۵-۲۹)

● تصویر ۵-۳۰ ●

- هر یک از قطعات برش خورده را با قسمت زیرین آن از یک سمت سنجاق کرده بدوزید، سپس درز را اتو کنید. (تصویر ۵-۳۰)
- تمام قطعات دامن به این صورت به هم دوخته می شود.
- درزها را پاک دوزی (اورلوک) کرده و اتو بزنید و پرس نمایید.

● تصویر ۵-۳۱ ●

- زیپ را به روش یک طرفه بدوزید. (تصویر ۵-۳۱)

● تصویر ۵-۳۴ ●

■ در صورتی که لبه دامن یکنواخت و صاف نیست آن را هماهنگ کرده و سپس یک «تای» نوار اریب را باز کرده و از سمت رو به پارچه بدوزید. (تصویر ۵-۳۲)

● تصویر ۵-۳۲ ●

■ نوار اریب را به سمت داخل «تا» بزنید و پس‌دوزی کرده و اتو نمایید. (تصویر ۵-۳۳)

● تصویر ۵-۳۳ ●

پرسش‌های پایان فصل پنجم

۱- دوخت دامن‌های ذکر شده را انجام دهید.

۱- پاترون اساس دامن

۲- پاترون دامن فون

۳- پاترون دامن ترک

فصل ششم

هدف‌های کلی روش دوخت دامن‌های پیلی دار، برش دار،

لنگی، جیب دار

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ برش دامن چاک پیلی در پشت را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط اطراف الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۳ دوخت پنس - درز - زیپ و پاک‌دوزی دامن را انجام دهد.
- ۴ دو روش دوخت لبه چاک را در دامن را انجام دهد.
- ۵ برش آستر دامن را انجام دهد.
- ۶ پاک‌دوزی آستر را به وسیله قیچی زیگزاگ انجام دهد.
- ۷ وصل آستر به محل چاک پیلی دامن را انجام دهد.
- ۸ لبه‌دوزی آستر را به وسیله تور انجام دهد.
- ۹ بعد از وصل بندینک در قسمت پهلوی کمر دامن را بدوزد.
- ۱۰ برش قسمت جلوی دامن پیلی روی زانو را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۱ خطوط اطراف الگو را به وسیله چرت روی پارچه علامت بزند.
- ۱۲ پاک‌دوزی و وصل قطعات ترک و زیر پیلی را انجام دهد.
- ۱۳ پس‌دوز مخفی را در لبه دامن انجام دهد.
- ۱۴ برش دامن کلوش با پیلی ناودانی را روی یک لای پارچه انجام دهد.

- ۱۵ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۱۶ ✪ پیلی دامن را بدوزد.
- ۱۷ ✪ با استفاده از پا صاف کن لبه لباس را هماهنگ کند.
- ۱۸ ✪ لبه دوزی دامن را به وسیله پیچ رل انجام دهد.
- ۱۹ ✪ برش قسمت جلوی دامن غیر قرینه را روی یک لای پارچه انجام دهد.
- ۲۰ ✪ خطوط اطراف الگو را با کوک نشان روی پارچه منتقل کند.
- ۲۱ ✪ پیلی و برش دامن را بدوزد.
- ۲۲ ✪ پاک دوزی و لبه دوزی دامن را انجام دهد.
- ۲۳ ✪ برش قسمت جلوی دامن لنگی را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۴ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۲۵ ✪ روش دوخت سجاف دامن لنگی را انجام دهد.
- ۲۶ ✪ برش قسمت جلوی دامن جیب دار را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۷ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۲۸ ✪ به لبه جیب مغزی بدوزد.
- ۲۹ ✪ جیب دامن را بدوزد.

دوخت دامن‌های پیلی‌دار، برش‌دار، لنگی، جیب‌دار 🍌

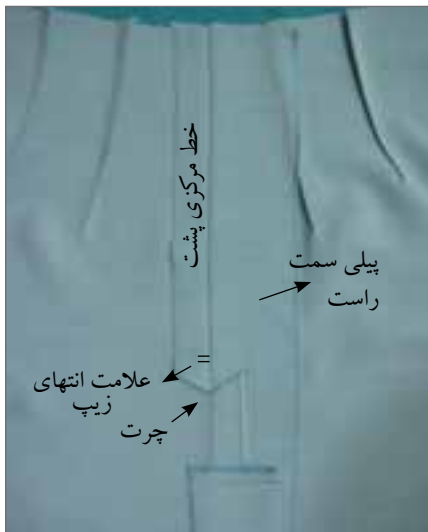

● تصویر ۱-۶ ●

دامن با چاک پیلی در پشت

- در این دامن الگوهای پشت را روی یک لا و الگوی جلو روی دولای بسته پارچه قرار داده برش بزنید.
 - اضافه درز لبه دامن در این مدل «۵ سانتی متر» است.
 - خطوط الگو را روی پارچه مشخص کنید.
- (تصویر ۶-۲)

خطوط مرکزی پشت را روی هم قرار داده و بدوزید.

● تصویر ۶-۳ ●

● تصویر ۶-۲ ●

توجه :

محل زیپ و چاک پیلی را با بخیه درشت بدوزید.

- پنس‌ها را بدوزید و اتو کنید.
- اضافه درزها را سر دوز کنید.

- درز را اتو کنید. اضافه درز را کمی پایین تر از انتهای زیپ مطابق شکل چرت بزنید. اضافه درز زیپ را به دو طرف باز کرده و اتو کنید. سپس زیپ را بدوزید.
- (بصورت یکطرفه) (تصویر ۶-۳)
- پیلی سمت چپ دامن را «تا» کرده و اتو نمایید.
- (تصویر ۶-۴)

- مطابق شکل قسمت بالای پیلی کوتاه‌تر را به زیر پیلی، با چرخ بدوزید.
- (تصویر ۶-۵)

● تصویر ۶-۴ ●

● تصویر ۶-۵ ●

■ دوخت لبه چاک در دامن به دو روش امکان پذیر است:

روش اول: (دوخت مورب)

- ۱- اضافه درز لبه دامن را «تا» کرده و اتو کنید. مطابق شکل تقاطع لبه دامن با پیلی را علامت بزنید. (تصویر ۶-۶)
- ۳- اضافه درز را قیچی کنید. (تصویر ۶-۸)

● تصویر ۶-۸ ●

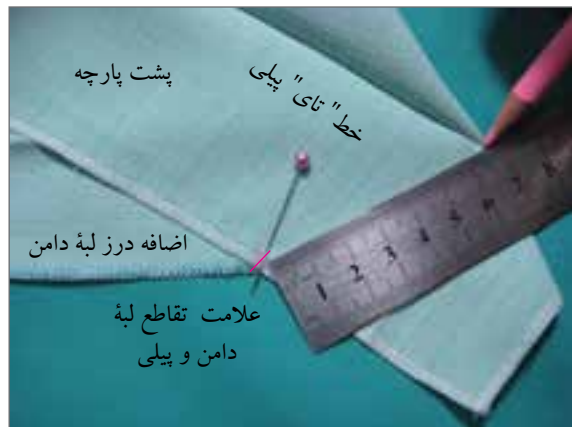

● تصویر ۶-۶ ●

- ۲- در سمت پشت لباس، خط «تای» پیلی در لبه دامن را تا محل علامت با خط کش به هم وصل کرده سپس آن را بدوزید. (تصویر ۶-۷)
- ۴- لبه دامن را به سمت رو برگردانید و درز را اتو کنید. (تصویر ۶-۹)

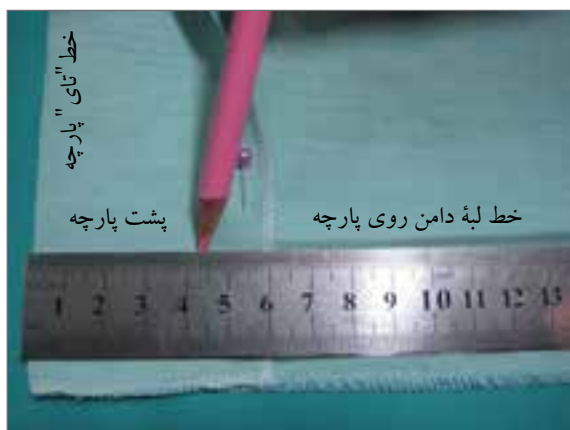
● تصویر ۶-۹ ●

● تصویر ۶-۷ ●

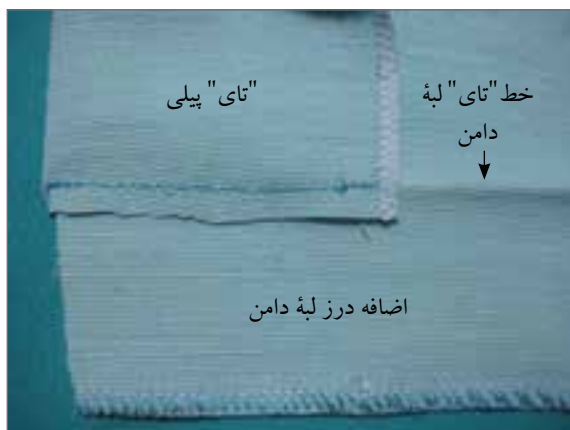
روش دوم:

۱- روی «تای» پیلی اضافه درز لبه دامن را مشخص کرده سپس چرخ کنید. (تصویر ۶-۱۰)

● تصویر ۶-۱۰ ●

۲- اضافه درز «تای» پیلی را قیچی کنید. (تصویر ۶-۱۱)

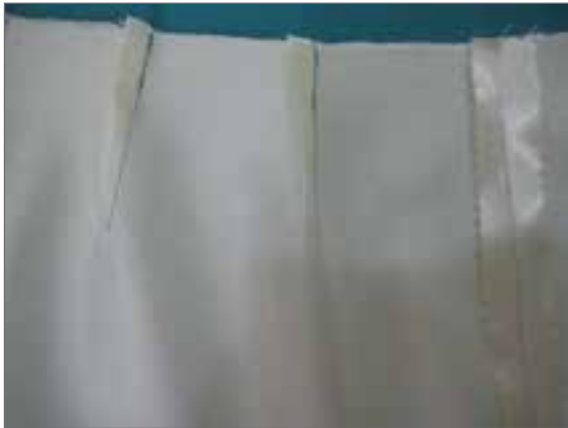
● تصویر ۶-۱۱ ●

۳- درز لبه دامن را به سمت رو برگردانده و اتو کنید. (تصویر ۶-۱۲)

پس از دوخت لبه چاک پیلی، خطوط پهلوی دامن را نیز بدوزید و اتو کنید.

● تصویر ۶-۱۲ ●

● تصویر ۶-۱۳ ●

■ آستر را از الگوی دامن بدون فضای پیلی‌ها برش بزنید و علامت گذاری کنید.

■ پنس‌ها را بدوزید. (در آستر، پنس‌ها به پيله‌های کوچک و یا چین‌های ریز می‌تواند تبدیل شود.) خط مرکزی پشت آستر را از انتهای زیپ تا ابتدای چاک پیلی بدوزید.

■ اضافه درزها را با استفاده از قیچی زیگزاگ قیچی کنید. (تصویر ۶-۱۳)

● تصویر ۶-۱۴ ●

■ آستر را روی دامن به گونه‌ای قرار دهید، که درزهای آستر و دامن مقابل هم قرار گیرد.

اضافه درز محل زیپ را در آستر به داخل اتو کنید و در کنار زیپ با سنجاق وصل کرده، با دوخت پس‌دوز به زیپ وصل کنید. (تصویر ۶-۱۴)

■ آستر را به ابتدای چاک پیلی بگونه‌ای سنجاق کنید، که آستر کمی بلندتر از دامن باشد. (تصویر ۶-۱۵)

■ در سمت چپ دامن، آستر را در قسمت چاک پیلی به لبه سنجاق کرده بدوزید. (تصویر ۶-۱۶)

● تصویر ۶-۱۵ ●

● تصویر ۶-۱۶ ●

■ اضافه درز آستر را به سمت پشت «تا» کرده، از سمت داخل به پیلی دامن چرخ کنید. (تصویر ۶-۱۹)
■ لبه آستر را با تور یا به صورت ساده بدوزید. (تصویر ۶-۲۰)

■ در سمت راست دامن اضافه درز آستر را «۱ سانتی متر» کمتر از پهنای چاک پیلی قیچی کنید. (تصویر ۶-۱۷)
■ گوشه زاویه چاک پیلی را در آستر ابتدا لایه چسب بچسبانید، سپس چرت بزنید. (تصویر ۶-۱۸)

● تصویر ۶-۱۹ ●

● تصویر ۶-۱۷ ●

● تصویر ۶-۲۰ ●

● تصویر ۶-۱۸ ●

● تصویر ۶-۲۱ ●

■ برای دوخت کمر پنس های آستر و دامن را مخالف جهت هم قرار دهید، تا ضخامت ایجاد نشود. خط کمر را چرخ کنید. (تصویر ۶-۲۱)

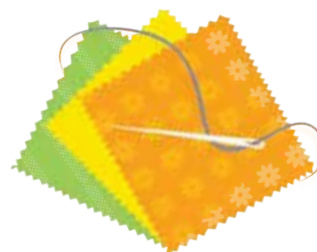

● تصویر ۶-۲۲ ●

■ بندینگ را در پهلوی دامن به کمر وصل کنید، دوخت کمر را انجام دهید. (تصویر ۶-۲۲)

● تصویر ۶-۲۳ ●

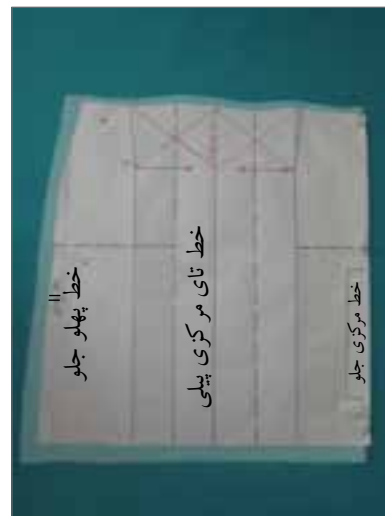
دامن با پیلی روی زانو

- دو لای پارچه را از هم باز کنید و هر پیلی را به صورت جداگانه سنجاق کنید، بگونه‌ای که علامت انتهای پنس و چرت‌ها روی هم قرار گیرد.
- به وسیله خط‌کش و مل از انتهای پنس تا چرت لبه دامن را به هم وصل کنید. (تصویر ۶-۲۶)
- مقدار باز بودن پیلی را مشخص کنید.
- از خط کمر تا علامت بازی پیلی با بخیه متوسط بدوزید و دوخت را با رفت و برگشت محکم کنید.
- بقیه پیلی را با بخیه درشت (به طور موقت) چرخ کنید. (تصویر ۶-۲۷)

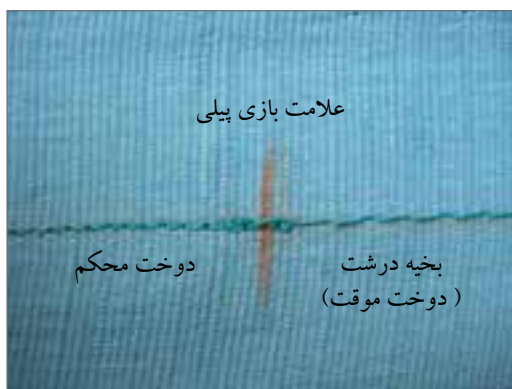
- الگو را با توجه به مشخصات روی پارچه قرار داده و برش بزنید.
- خطوط انتهای پیلی را در بالا و پایین دامن چرت بزنید. دور تا دور الگو را با رولت و کاربن علامت‌گذاری کنید. (تصویر ۶-۲۴)
- خط «تای» پیلی را از قسمت کمر تا انتهای پنس رولت کنید. (تصویر ۶-۲۵)
- الگو را بردارید و خط الگو را در سمت دیگر نیز رولت کنید.

● تصویر ۶-۲۶ ●

● تصویر ۶-۲۴ ●

● تصویر ۶-۲۷ ●

● تصویر ۶-۲۵ ●

● تصویر ۶-۲۸ ●

■ روی بخیه را اتو نمایید. و خط مرکزی را به وسیله اتو مشخص کنید. (تصویر ۶-۲۸)

■ خط مرکزی پیلی را روی بخیه چرخ شده قرار داده و سنجاق کنید. (تصویر ۶-۲۹)

■ خطوط سنجاق شده را کوچک بزنید.

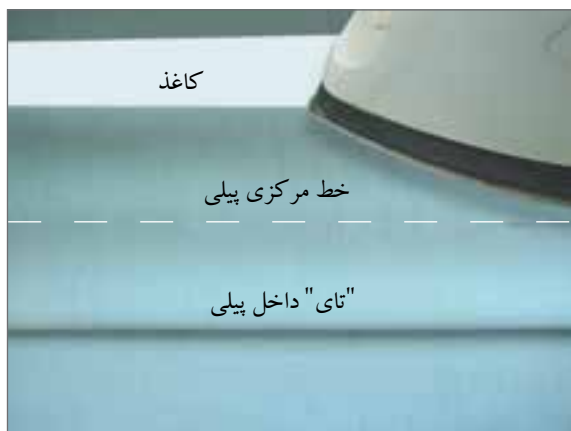
خط «تای» داخلی پیلی را اتو زده پرس کنید. (تصویر ۶-۳۰)

● تصویر ۶-۲۹ ●

■ پیلی را از قسمت روی لباس اتو کنید. (تصویر ۶-۳۱)

■ اضافه درزهای پهلو را به وسیله «چرخ اورلوک» پاک‌دوزی نمایید.

● تصویر ۶-۳۰ ●

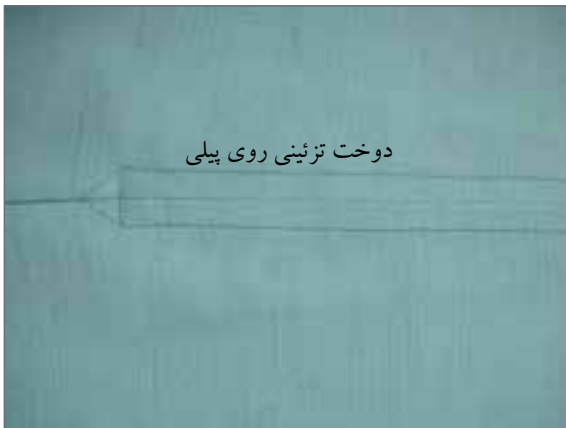

● تصویر ۶-۳۱ ●

● تصویر ۶-۳۲ ●

- پیلی‌ها را در خط کمر چرخ کنید. (تصویر ۶-۳۲)
- دوخت تزئینی روی پیلی را انجام داده، اتو کنید.
- دوخت موقت پیلی را باز کنید. (تصویر ۶-۳۳)
- لبه دامن را صاف کرده با چرخ سردوز پاک‌دوزی نمایید.
- لبه دامن را با زانفیکس بچسبانید، پیلی را در لبه دامن مجدداً اتو کنید. (تصویر ۶-۳۴)

● تصویر ۶-۳۳ ●

● تصویر ۶-۳۴ ●

● تصویر ۶-۳۵ ●

دامن ترک پیلی دار

● تصویر ۳۶-۶ ●

● تصویر ۶-۳۷ ●

- الگوها را به تعداد $\frac{1}{4}$ ترک‌ها تهیه کنید. و روی پارچه قرار داده برش بزنید.
- دقت کنید این روش قرار دادن الگو روی پارچه‌های خاص (طرح یک طرفه - حاشیه‌دار - براق و مخمل) نمی‌توان انجام داد.
- خطوط الگو پیلی‌دار را به وسیله چرت روی پارچه مشخص کنید. (تصویر ۶-۳۷)

● تصویر ۶-۳۸ ●

- اضافه درز قطعات، ترک را از خط کمر تا بالای پیلی پاک‌دوزی کنید.

توجه :

برای پاک‌دوزی زاویه مطابق شکل پارچه را در قسمت زاویه کمی «تا» کرده یکسره پاک‌دوزی کنید. (تصویر ۶-۳۸)

● تصویر ۶-۳۹ ●

- دو قطعه از پارچه را روی هم قرار داده، خط دوخت را مشخص کنید و سنجاق یا کوک بزنید. مقدار باز بودن پیلی را مشخص کنید.
- از خط کمر تا علامت بازی پیلی با بخیه متوسط و بقیه پیلی را با بخیه درشت چرخ بدوزید. (تصویر ۶-۳۹)

● تصویر ۶-۴۰ ●

- درز را همراه با پیلی به دو طرف باز کرده اتو نمایید.
- خط مرکزی زیر پیلی را روی درز قرار داده سنجاق کنید. (تصویر ۶-۴۰)

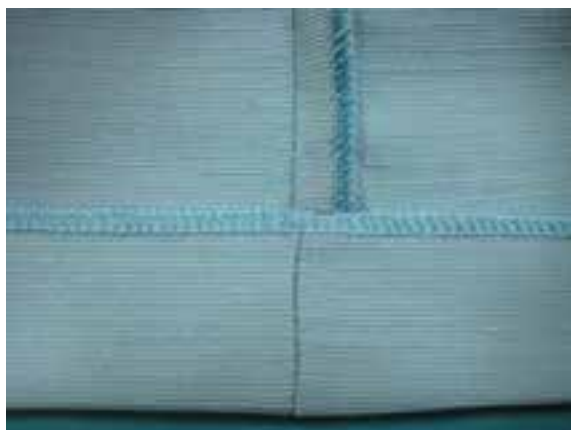
● تصویر ۶-۴۱ ●

- ابتدا و انتهای زیر پیلی را در دو طرف پیلی سنجاق کرده تا ثابت شود و مانع از کش آمدن پارچه در خط اریب شود. سپس کوک بزنید. (تصویر ۶-۴۱)

● تصویر ۶-۴۲ ●

- درزها را چرخ کرده، سردوز کنید و اتو نمایید. دوخت موقت پیلی را باز کنید. (تصویر ۶-۴۲)

■ لبۀ دامن را صاف کرده به وسیله چرخ سردوز، پاک‌دوزی نمایید.

■ خط لبۀ دامن را «تا» کرده، اتو کنید.

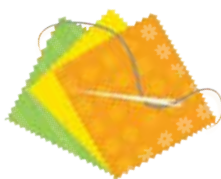
■ لبۀ دامن را با پس‌دوز مخفی دوخته و اتو کنید.

(تصویر ۴۴-۶)

● تصویر ۴۴-۶ ●

● تصویر ۴۵-۶ ●

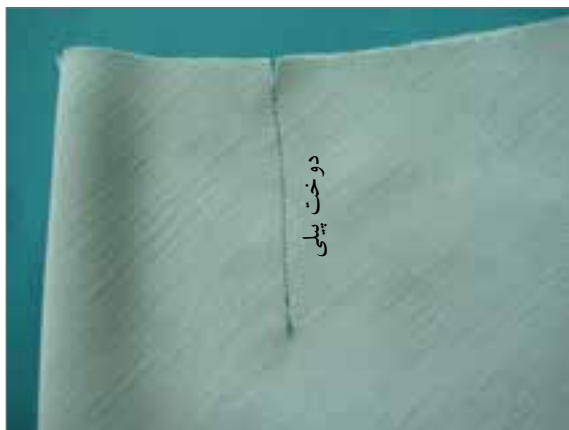
دامن کلوش با پیلی ناودانی

● تصویر ۴۶-۶ ●

● تصویر ۶-۴۶ ●

● تصویر ۶-۴۷ ●

● تصویر ۶-۴۸ ●

دامن کلوش با پیلی ناودانی

■ الگو را روی یک لای پارچه به گونه‌ای که الگو در دو طرف، از لبه پارچه به یک اندازه فاصله داشته باشد قرار داده و برش بزنید.

توجه:

خط مرکزی پیلی با خط اریب پارچه مماس باشد.

خطوط الگو و پیلی را به وسیله چرت روی پارچه مشخص کنید. (تصویر ۶-۴۶)

■ پیلی را از خط مرکزی آن «تا» کنید. بطوریکه علامت (چرت) پیلی‌ها روی هم قرار گیرد.

پیلی را از خط کمر به اندازه دلخواه چرخ کنید. (تصویر ۶-۴۷)

■ مطابق شکل پیلی را به دو طرف باز کرده و خط کمر را چرخ کنید. در این صورت روی پیلی نیز دوخته می‌شود. (تصویر ۶-۴۸)

زیپ را با یکی از روش‌های قبلی به کمر دامن بدوزید.

● تصویر ۶-۴۹ ●

■ به وسیلهٔ پا صاف کن، لبهٔ دامن را هماهنگ کنید.
(تصویر ۶-۴۹)

(در صورت نبودن پا صاف کن می‌توان از خط کش یا گونیای بلند استفاده کرد، بدین صورت که خط کش یا گونیا را روی زمین قرار داده و قد دامن را از زمین در دور تا دور دامن به یک اندازه علامت بزنید.)

● تصویر ۶-۵۰ ●

■ لبهٔ دامن را با یکی از روش‌های دوخت لبهٔ دامن کلوش و یا با پایه پیچ رل نسبت به جنس پارچه بدوزید (تصویر ۶-۵۰) (مطابق فصل ۳ صفحه ۷۴)

● تصویر ۶-۵۱ ●

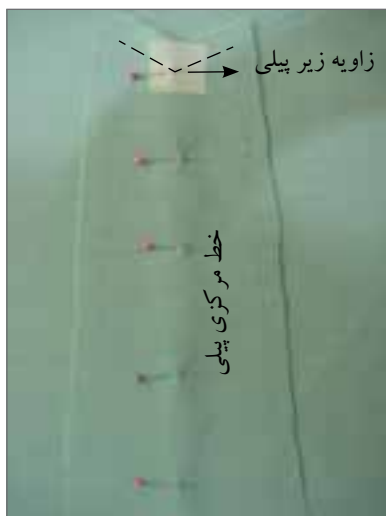

دامن غیر قرینه با پیلی معکوس

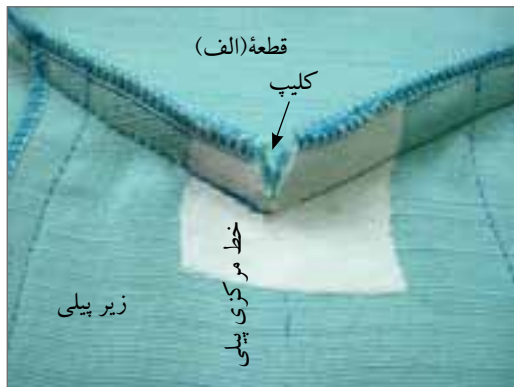

● تصویر ۵۲-۶ ●

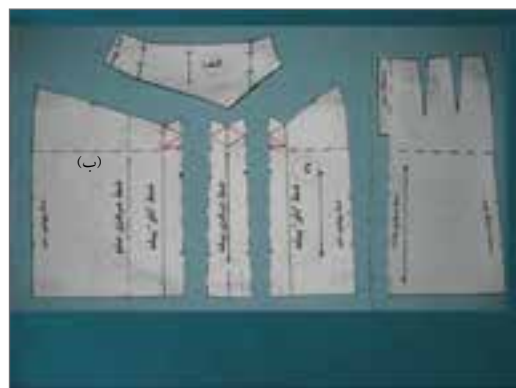
- الگوهای جلو را روی یک لا و الگوی پشت را روی دو لا پارچه قرار داده و برش بزنید.
- خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (در قسمت جلو از کوک نشان استفاده کنید). (تصویر ۶-۵۳)
- قسمت جلوی دامن، قطعات (ب) و (ج) را از سمت روی پارچه، روی هم قرار دهید و خط «تای» پیلی را بدوزید. (مقدار بازی پیلی را با بخیه درشت چرخ بدوزید).
- پیلی را به دو طرف درز باز کرده روی آن را اتو نمایید. (تصویر ۶-۵۴)
- زاویه زیر پیلی را لایی بچسبانید.
- زیر پیلی را روی پیلی دامن قرار داده محل درز پیلی را به وسط زیر پیلی سنجاق یا کوک بزنید. دو طرف پیلی ها را با چرخ سردوز بدوزید. (مانند دامن ترک پیلی دار) (تصویر ۶-۵۵)
- قطعه (الف) را به قطعه دوخته شده سنجاق کنید و برش را بدوزید (مطابق فصل ۳). اضافه درز را در قسمت زاویه کلیپ بزنید. لبه درز را با چرخ پاک دوزی نمایید. (تصویر ۶-۵۶)

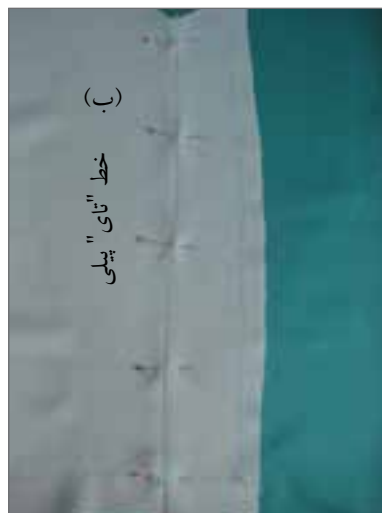
● تصویر ۶-۵۴ ●

● تصویر ۶-۵۶ ●

● تصویر ۶-۵۳ ●

● تصویر ۶-۵۵ ●

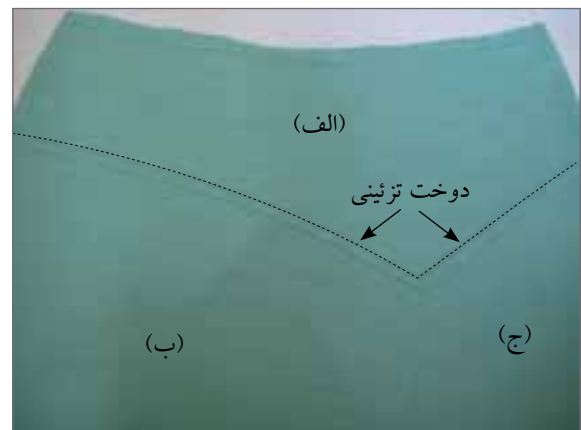
● تصویر ۶-۵۹ ●

■ اضافه درزهای برش را به سمت بالا بخوابانید و اتو کنید. (تصویر ۶-۵۷)

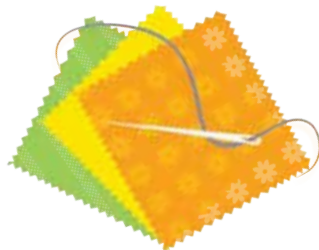

● تصویر ۶-۵۷ ●

■ در صورت تمایل می‌توانید برش را از سمت روی دامن دوخت تزئینی کنید. (تصویر ۶-۵۸)

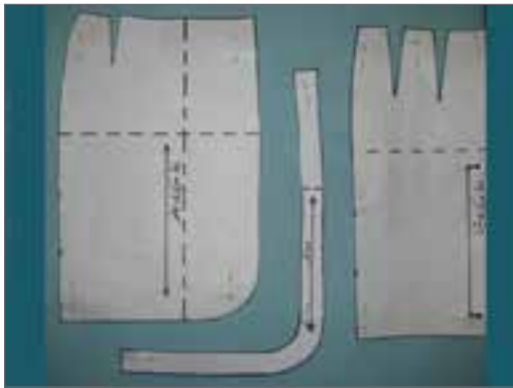
● تصویر ۶-۵۸ ●

دامن لنگی

■ الگو را مطابق شکل با توجه به مشخصات الگو روی پارچه قرار داده و برش بزنید.
پس از علامت گذاری خطوط الگو پنس ها را بدوزید.
(تصویر ۶-۶۱)

● تصویر ۶-۶۱ ●

سجاف جدا:

۱- مطابق الگو سجاف، لایه را برش بزنید و با اتو روی سجاف بچسبانید.
سجاف را روی دامن قرار دهید. با سنجاق یا کوک ثابت کنید و سپس چرخ نمایید. (تصویر ۶-۶۲)

● تصویر ۶-۶۲ ●

۲- اضافه درز را در قسمت انحنای درز کلیپ بزنید.
(تصویر ۶-۶۳)

● تصویر ۶-۶۳ ●

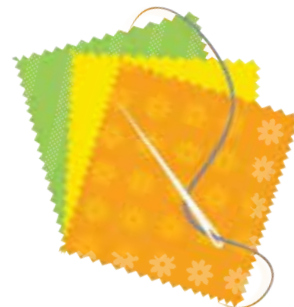

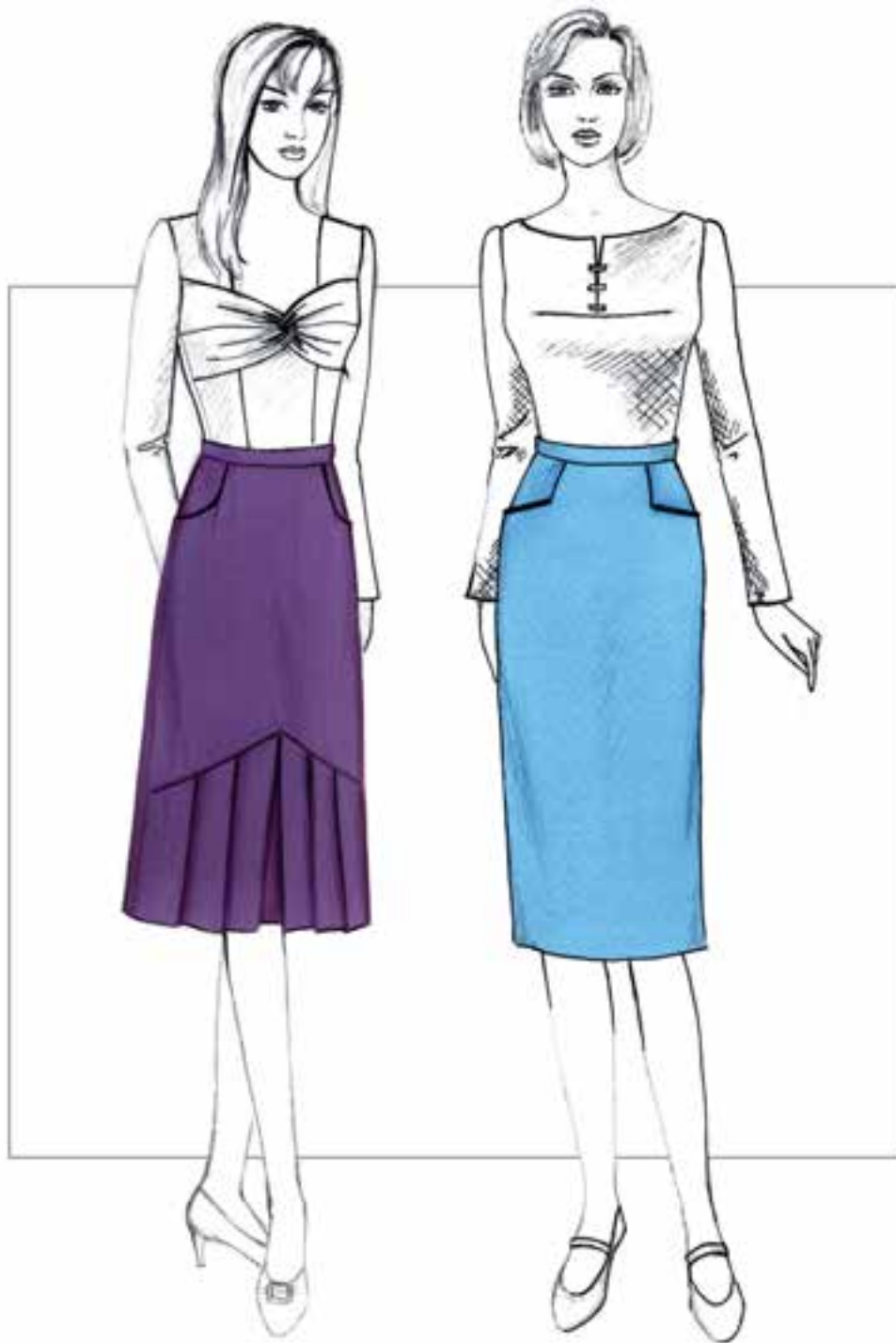
● تصویر ۶۴-۶ ●

● تصویر ۶۵-۶ ●

دامن جیب‌دار

● تصویر ۶۶-۶ ●

● تصویر ۶۷-۶ ●

- الگوی جلوی دامن و قطعات آن را روی پارچه قرار داده و برش بزنید.
- خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (با کاربن) (تصویر ۶۷-۶)

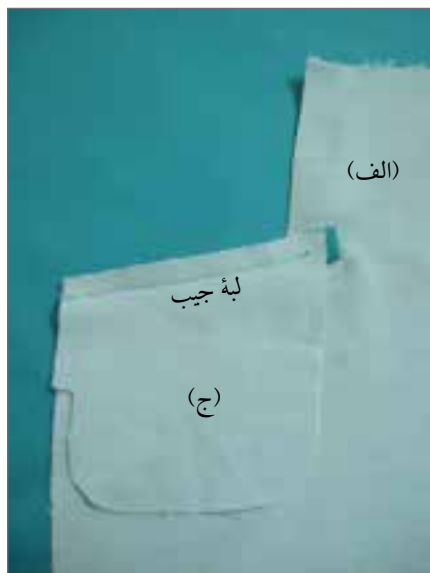
● تصویر ۶۸-۶ ●

- زاویه جیب را لایه بچسبانید.
- گوشه زاویه را تا علامت اضافه درز چرت بزنید. (تصویر ۶۸-۶)

● تصویر ۶۹-۶ ●

- برای زیبایی بیشتر لبه جیب می‌توانید از مغزی استفاده کنید. (مطابق فصل ۳ ص ۶۸) (تصویر ۶۹-۶)

■ کیسه جیب قطعه (ج) را روی مغزی قرار داده و بدوزید.

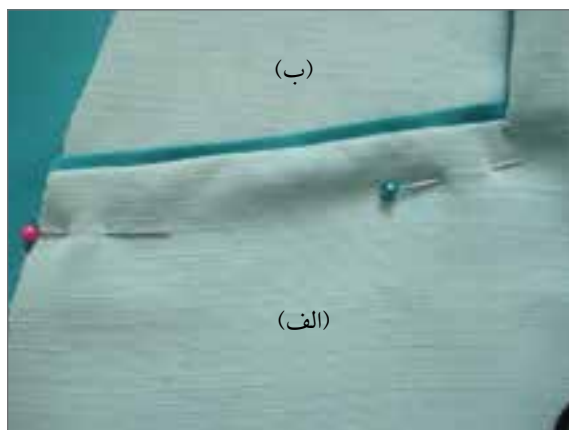
■ اضافه درزها را با قیچی کم کنید. (تصویر ۶-۷۰)

● تصویر ۶-۷۰ ●

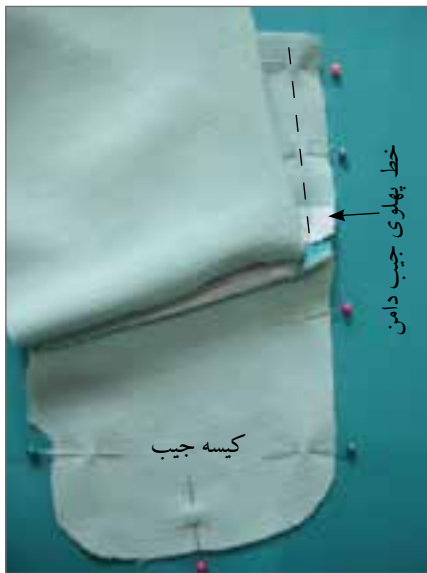
■ کیسه جیب را به سمت پشت دامن برگردانده و اتو کنید. (تصویر ۶-۷۱)

● تصویر ۶-۷۱ ●

■ خط چین (دهانه جیب) قطعه (ب) را مماس با لبه جیب دامن (قطعه الف) قرار داده و سنجاق کنید. (تصویر ۶-۷۲)

● تصویر ۶-۷۲ ●

● تصویر ۶-۷۳ ●

- از سمت پشت دامن، اضافه درز دامن و کیسه جیب را مطابق شکل سنجاق بزنید و بدوزید.
 - لبه اضافه درز را پاک‌دوزی نمایید.
- (تصویر ۶-۷۳)

- جیب را از سمت روی لباس اتو کنید.
- (تصویر ۶-۷۴)

● تصویر ۶-۷۴ ●

● تصویر ۶-۷۵ ●

پرسش‌های پایان فصل ششم

۱- انواع دامن‌های زیر را بدوزید.

الف : دامن با چاک پیلی در پشت با آستر

ب : پاترون دامن ترک پیلی دار

ج : دامن کلوش با پیلی ناودانی

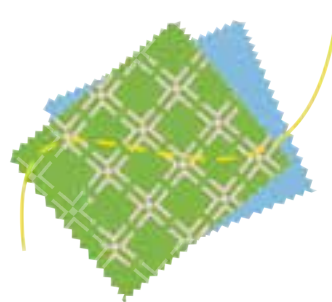
۲- قسمت جلوی دامن‌های زیر را بدوزید.

الف : دامن با پیلی روی زانو

ب : دامن غیر قرینه

ج : دامن لنگی

د : دامن جیب‌دار

فصل هفتم

هدف های کلی: کاربرد روش دوخت دامن شلواری و شلوار

هدف های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ برش دامن شلواری را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۳ دوخت پنس، درز و پاک دوزی اضافه درزها را انجام دهد.
- ۴ دوخت زیپ مخفی را در دامن انجام دهد.
- ۵ لبه دوزی دامن را به وسیله لایه چسب انجام دهد.
- ۶ برش شلوار را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۷ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۸ اتوکشی خط اتوی قسمت جلوی شلوار را انجام دهد.
- ۹ روش کشیدگی پارچه (کش کاری) در قسمت فاق پشت شلوار را انجام دهد.
- ۱۰ شلوار را پرو کند.
- ۱۱ عیوب احتمالی آن را روی الگو رفع کند.
- ۱۲ زیپ شلوار را بدوزد.
- ۱۳ اتوکشی (پنس، درز، زیپ و خط اتوی پشت شلوار) را انجام دهد.
- ۱۴ کمر شلوار را بدوزد.
- ۱۵ قزن و لبه شلوار را بدوزد.

دوخت دامن شلواری و شلوار

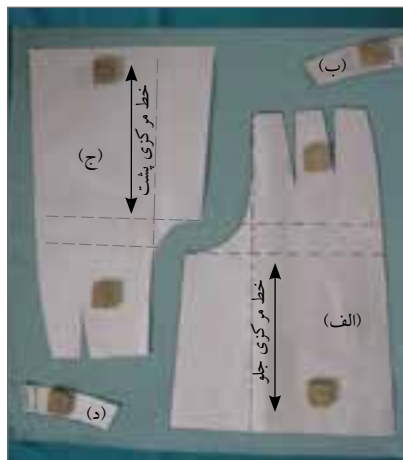

• تصویر ۷-۱ •

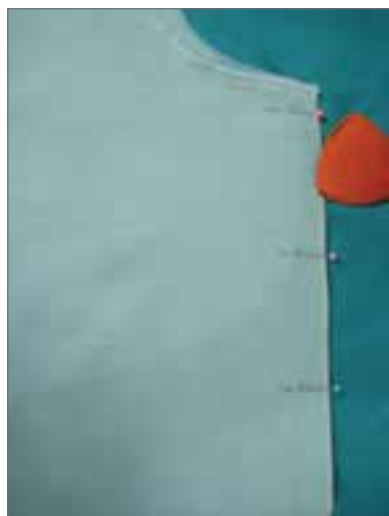
دامن شلواری

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید. (اگر پارچه از نوع خاص نباشد برای صرفه‌جویی، می‌توانید مطابق شکل الگوها را در جهت مخالف هم قرار دهید.) پارچه را برش بزنید و خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. پنس‌ها را بدوزید. (تصویر ۷-۲)

● تصویر ۷-۲ ●

■ یک قطعه از جلو و پشت دامن شلواری را روی هم قرار داده و درز پهلو و داخل پا را بدوزید. سمت دیگر را نیز به همین ترتیب به هم وصل کنید، درزها را پاک‌دوزی کنید. (تصویر ۷-۳)

● تصویر ۷-۳ ●

■ درزها را روی ژانت اتو کنید. (تصویر ۷-۴)

● تصویر ۷-۴ ●

● تصویر ۷-۵ ●

■ خط مرکزی جلو را به وسیله زیپ مخفی و یا شلواری بدوزید. مطابق شکل یک سمت دامن شلواری را داخل سمت دیگر قرار دهید و در امتداد زیپ، فاق جلو و پشت را بدوزید. (تصویر ۷-۵)

● تصویر ۷-۶ ●

■ لایه چسب را به اندازه اضافه درز لبه دامن درآورید و با سردوز به آن وصل کنید. سپس «تا» بزنید و با اتو بچسبانید. (تصویر ۷-۶)

● تصویر ۷-۷ ●

شلوار

• تصویر ۷-۸ •

شلوار

فاق پشت را زیر اتو کمی بکشید. (کش کاری) درزها را دوخته شلوار را پرو کنید. (تصویر ۷-۱۱)

■ دوخت زیپ را مطابق دوخت زیپ شلوار در (فصل ۴) انجام دهید.

یک سمت زیپ را دوخته، سپس فاق جلو را بدوزید. (تصویر ۷-۱۲)

توجه:

«۲ سانتی متر» آخر (فاق) دوخته نشود.
(تصویر ۷-۱۲)

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید، توجه: خطوط راستای الگو را موازی با ترکی پارچه قرار دهید. (تا مانع از پیچ خوردگی شلوار شود). سپس برش بزنید. خطوط الگو را روی پارچه انتقال دهید. (تصویر ۷-۹)

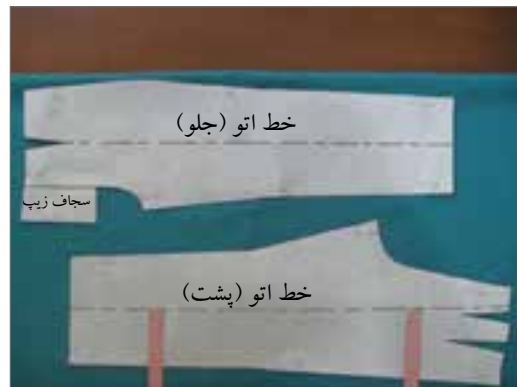
■ تکه جلوی شلوار را از سمت رو «تا» کرده و اتو نمایید. (خط اتو) (تصویر ۷-۱۰)

پنس ها را بدوزید و به سمت خط مرکزی اتو نمایید.

■ اضافه درزها را به غیر از خط مرکز (کمر و دم پا) سردوز کنید.

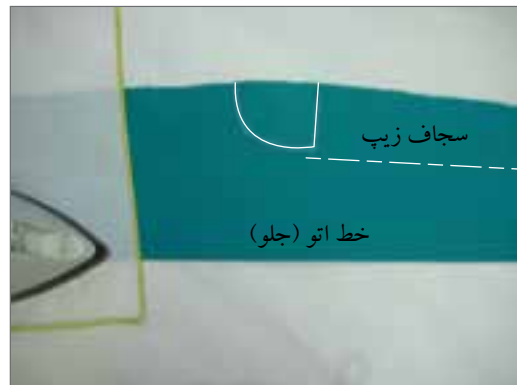
● تصویر ۷-۱۱ ●

● تصویر ۷-۹ ●

● تصویر ۷-۱۲ ●

● تصویر ۷-۱۰ ●

● تصویر ۷-۱۳ ●

■ سمت دیگر زیپ را بدوزید.

■ یک قطعه از جلو و پشت شلوار را روی هم قرار

داده درز پهلوها را بدوزید. (تصویر ۷-۱۳)

● تصویر ۷-۱۴ ●

■ قسمت دیگر شلوار را نیز به هم وصل کنید.

■ درز داخل پا را در قسمت فاق روی هم قرار دهید و

فاق پشت را در امتداد فاق جلو بدوزید.

(تصویر ۷-۱۴)

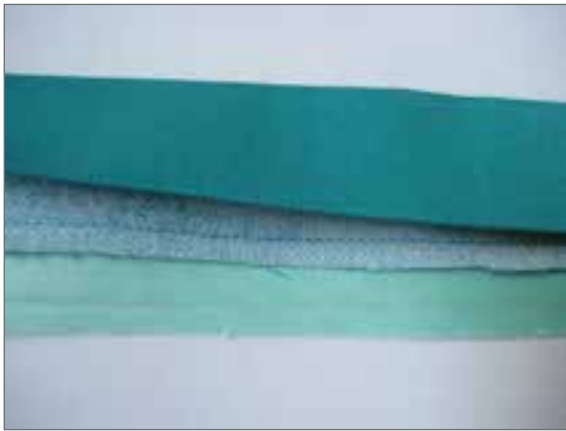

● تصویر ۷-۱۵ ●

■ با استفاده از ژانت درزها را اتو کنید.

■ خط اتوی پشت را با توجه به خط اتوی جلو تا زده

و اتو نمایید. (تصویر ۷-۱۵)

● تصویر ۷-۱۶ ●

■ کمر شلوار را برش زده، لایه چسب را بچسبانید.
اضافه درز را در یک سمت «تا» کرده اتو نمایید.
قسمت دیگر را نوار اریب بدوزید.
(تصویر ۷-۱۶)

■ اضافه درز نوار اریب را به یک سمت نوار کمر بدوزید و از وسط نوار اریب «تا» کرده و به سمت داخل کمر اتو نمایید. (تصویر ۷-۱۷)

● تصویر ۷-۱۷ ●

■ مطابق دامن، خط کمر شلوار را با بخیه متوسط چرخ کنید.
اضافه درز کمر را به شلوار بدوزید و اتو کنید.
(تصویر ۷-۱۸)

■ اضافه درز گوشه‌های کمر را پس از دوخت قیچی کنید. (تصویر ۷-۱۹)

● تصویر ۷-۱۸ ●

● تصویر ۷-۱۹ ●

■ از کنار درز کمر، از سمت رو چرخ کنید.
می‌توانید از پایه زیپ برای دقت بیشتر دوخت استفاده کنید.
در سمت پشت بخیه دوخت بالای نوار اریب قرار می‌گیرد. (تصویر ۷-۲۰)

● تصویر ۷-۲۰ ●

■ تصویر ۷-۲۱ کمر دوخته شده از سمت پشت شلوار را نشان می‌دهد.
■ قزن و لبه شلوار را بدوزید.

● تصویر ۷-۲۱ ●

● تصویر ۷-۲۲ ●

پرسش‌های پایان فصل هفتم

۱- موارد زیر را بدوزید.

الف: پاترون دامن شلواری

ب: شلوار

فصل هشتم

هدف‌های کلی

آشنایی با روش دوخت پاترون بالا تنه،
یقه‌های ساده خطی، بالا تنه جلو باز

هدف‌های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ برش پاترون بالاتنه و آستین را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۳ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درزها را انجام دهد.
- ۴ پاترون را پرو کند.
- ۵ عیوب احتمالی بالاتنه را در پاترون و الگو رفع کند.
- ۶ روش آماده کردن آستین برای وصل به بالاتنه را انجام دهد.
- ۷ وصل آستین به بالاتنه را انجام دهد.
- ۸ پاترون را مجدداً پرو کند.
- ۹ عیوب احتمالی آستین را در پاترون و الگو رفع کند.
- ۱۰ برش بالاتنه با یقه گرد را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۱ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
- ۱۲ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۱۳ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۱۴ روش آماده کردن بندینک به وسیله سوزن و نخ را انجام دهد.
- ۱۵ قزن را در یقه بدوزد.
- ۱۶ پاک دوزی و دوخت درزها را انجام دهد.

- ۱۷ برش بالاتنه با یقه هفت را با توجه به خطوط الگو انجام دهد.
- ۱۸ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
- ۱۹ روش آماده کردن سجاف و وصل به یقه را انجام دهد.
- ۲۰ پاک دوزی و دوخت درزها را انجام دهد.
- ۲۱ برش بالاتنه با یقه چهارگوش را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۲ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
- ۲۳ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۲۴ زیپ مخفی را در خط مرکزی پشت بدوزد.
- ۲۵ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۲۶ برش بالاتنه جلو باز با برش عمودی (از حلقه آستین) را انجام دهد.
- ۲۷ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۲۸ دوخت و پاک دوزی برش عمودی از حلقه آستین را انجام دهد.
- ۲۹ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۳۰ پس از آماده کردن آستین، وصل آن را به بالاتنه انجام دهد.
- ۳۱ دکمه و جادکمه را در لباس بدوزد.

دوخت پاترون بالا ، پاترون

• تصویر ۸-۱ •

پاترون بالا تنه

تمام خطوط داخلی را (خط سینه، کمر و ...) با کوک نشان بدوزید تا خطوط به سمت روی لباس منتقل شود. (تصویر ۸-۴)

■ درزهای پهلوی و سرشانه را بدوزید و اتو نمایید. (درز سرشانه روی بالشتک اتو شود). (تصویر ۸-۵)
پاترون را پرو کنید. اشکالات احتمالی را ابتدا روی پاترون و سپس روی الگو اصلاح نمایید.

■ الگوها را با توجه به علائم آن روی پارچه قرار دهید و برش بزنید. با استفاده از کاربن و رولت خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (تصویر ۸-۲)
■ اضافه درز را در خط مرکزی پشت به سمت داخل اتو کنید. (تصویر ۸-۳)
■ پنس ها را سنجاق کرده و بدوزید، سپس اتو نمایید.

● تصویر ۸-۴ ●

● تصویر ۸-۲ ●

● تصویر ۸-۵ ●

● تصویر ۸-۳ ●

● تصویر ۸-۶ ●

آماده نمودن آستین جهت وصل و پروگیری

برای خُرد بالای آستین از نقطه موازنه جلو تا پشت را با دو ردیف بخیه متوسط چرخ بدوزید. (تصویر ۸-۶) به میزان لازم آستین را خُرد دهید. توجه داشته باشید بیشترین خُرد روی کاپ آستین باشد.

مطابق شکل با نوک اتو خُرد آستین را بر روی بالشتک اتو کنید. تا پس از دوخت شکل زیباتری پیدا کند. (تصویر ۸-۷)

■ درز آستین را بدوزید و بر روی ژانت اتو نمایید. (تصویر ۸-۸)

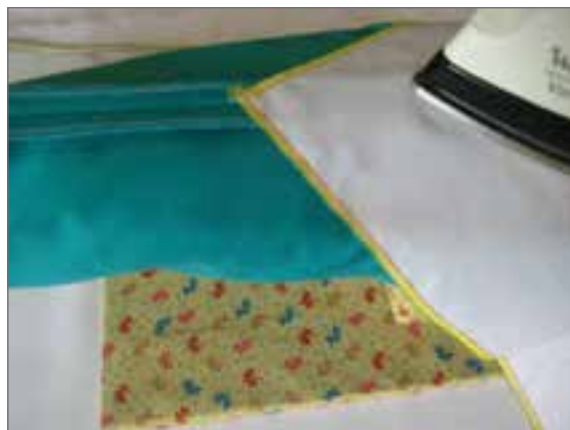

● تصویر ۸-۷ ●

■ برای اتصال آستین به حلقه‌ی بالاتنه نقاط موازنه آستین را در جلو و پشت روی نقاط موازنه بالاتنه قرار دهید، توجه داشته باشید علامت خط مرکزی بالای آستین روی سرشانه و درز آستین روی درز پهلوی بالاتنه قرار بگیرد از داخل آستین آن را سنجاق زده کوک بزنید. بعد از پرواز روی بخیه خرد چرخ کنید. (تصویر ۸-۹)

● تصویر ۸-۹ ●

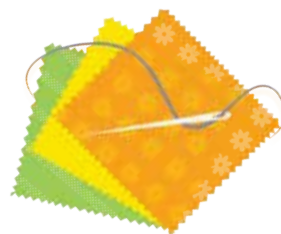
● تصویر ۸-۸ ●

■ پس از وصل آستین پاترون را مجدداً پرو کنید.
(تصویر ۸-۱۰)

■ آستین و حلقه بالا تنه را همزمان با هم پاک دوزی کنید و با نوک اتو بخیه درز را اتو نمایید.
(تصویر ۸-۱۱)

● تصویر ۸-۱۰ ●

● تصویر ۸-۱۱ ●

● تصویر ۸-۱۲ ●

دوخت یقه گرد

● تصویر ۱۳-۸ ●

● تصویر ۱۴-۸ ●

● تصویر ۸-۱۵ ●

برش بالاتنه با یقه گرد

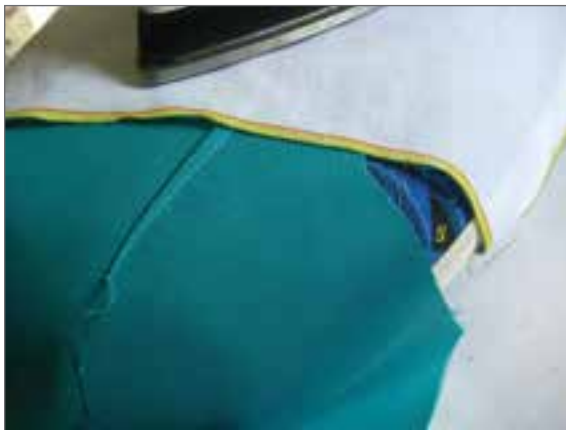
■ الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار

دهید و برش بزنید.

خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید.

(تصویر ۸-۱۵)

پنس ها را بدوزید.

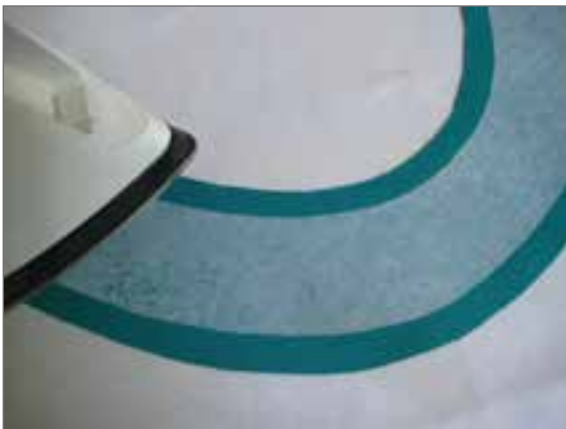

● تصویر ۸-۱۶ ●

■ پنس ها را روی بالشتک اتو بزنید. (تصویر ۸-۱۶)

سرشانه پشت و جلو را به هم بدوزید.

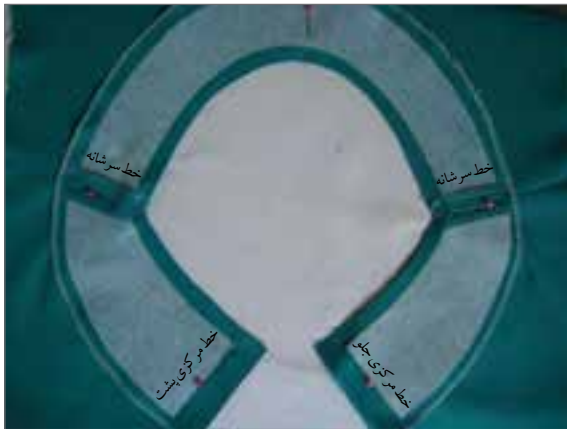
پس از پاک دوزی، درز را اتو کنید.

● تصویر ۸-۱۷ ●

■ مطابق الگوی سجاف، لایی چسب را برش بزنید و با

اتو بچسبانید. (تصویر ۸-۱۷)

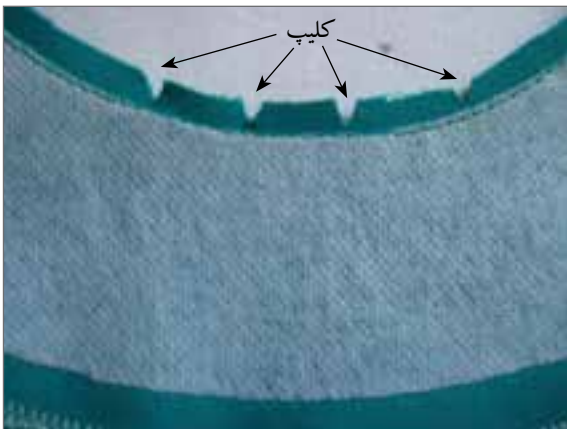
● تصویر ۸-۱۸ ●

■ درز سرشانه سجاف را بدوزید و اتو کنید.
 درز و لبه خارجی سجاف را پاک دوزی نمایید.
 سجاف را روی لباس قرار دهید به طوری که درزهای
 سرشانه لباس و سجاف روی هم قرار گیرد.
 (تصویر ۸-۱۸)

● تصویر ۸-۱۹ ●

■ درز هلال یقه جلو و پشت و خط مرکزی پشت را
 ابتدا با سنجاق ثابت کرده سپس کوک بزنید و چرخ
 کنید. (تصویر ۸-۱۹)

● تصویر ۸-۲۰ ●

■ اضافه درز یقه را با قیچی کم کنید.
 قسمت های منحنی یقه را کلیپ بزنید. (تصویر ۸-۲۰)

■ اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله «۰/۲ سانتی متر» از درز روی سجاف چرخ کنید.
(تصویر ۸-۲۱)

● تصویر ۸-۲۱ ●

■ سجاف را به سمت پشت لباس برگردانید و اتو کنید. (تصویر ۸-۲۲) درز سجاف را در سرشانه به جا درز سرشانه بالاتنه با دوخت ثابت کنید.

■ درز پهلوها را بدوزید.

● تصویر ۸-۲۲ ●

■ سجاف یقه کامل دوخته شده است. (تصویر ۸-۲۳)
درز وسط پشت را با قزن و بندینگ به هم متصل کنید.

● تصویر ۸-۲۳ ●

روش آماده کردن بندینک با نخ و سوزن

بندینک به صورت زنجیره ایجاد شود (مرحله ششم)
(تصویر ۸-۲۹)

■ سوزن را از داخل حلقه آخر عبور دهید تا دوخت محکم شود (مرحله هفتم) (تصویر ۸-۳۰)

■ سوزن را کمی پایین تر از شروع دوخت داخل پارچه کرده و از پشت محکم کنید. (مرحله هشتم) (تصویر ۸-۳۱)

■ قزن را در قسمت دیگر مقابل بندینک بدوزید.

■ ابتدا سوزن را دولا نخ کنید سپس از سجاف یقه در

پشت خارج کنید (مرحله اول) (تصویر ۸-۲۴)

■ مجدداً سوزن را از همان نقطه داخل پارچه فرو

کنید. تا یک حلقه از نخ ایجاد شود. (مرحله دوم و

سوم) (تصویر ۸-۲۵ و ۸-۲۶)

■ نخ را با دو انگشت از داخل حلقه بگیرید. (مرحله

چهارم و پنجم) (تصویر ۸-۲۷ و ۸-۲۸)

به همین ترتیب این مراحل را ادامه دهید تا یک

مرحله پنجم

● تصویر ۸-۲۸ ●

مرحله اول

● تصویر ۸-۲۴ ●

مرحله ششم

● تصویر ۸-۲۹ ●

مرحله دوم

● تصویر ۸-۲۵ ●

مرحله هفتم

● تصویر ۸-۳۰ ●

مرحله سوم

● تصویر ۸-۲۶ ●

مرحله هشتم

● تصویر ۸-۳۱ ●

مرحله چهارم

● تصویر ۸-۲۷ ●

دوخت یقه هفت

● تصویر ۸-۳۲ ●

● تصویر ۸-۳۳ ●

● تصویر ۸-۳۴ ●

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار داده برش بزنید.

■ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید و درز سرشانه لباس را بدوزید و پاک‌دوزی کرده اتو نمایید، پنس‌ها را بدوزید و اتو کنید. (تصویر ۸-۳۴)

● تصویر ۸-۳۵ ●

■ در زاویه یقه هفت لایه بچسبانید. (تصویر ۸-۳۵)

● تصویر ۸-۳۶ ●

■ لایه چسب را مطابق الگوی سجاف برش زده و بچسبانید. درز سرشانه سجاف را بدوزید و اتو کنید. درز سرشانه و قسمت بیرونی سجاف را پاک‌دوزی کنید.

سجاف را روی لباس به گونه‌ای سنجاق کنید که درز سرشانه سجاف روی سرشانه‌ی بالا تنه قرار گیرد. (تصویر ۸-۳۶)

● تصویر ۸-۳۷ ●

■ برای دوخت سجاف یقه در قسمت زاویه هفت (درجه بخیه چرخ ریز کنید). سوزن را داخل پارچه نگه دارید، پایه را بالا ببرید. سپس پارچه را بچرخانید و دوخت را در جهت دیگر یقه ادامه دهید.
(تصویر ۸-۳۷)

● تصویر ۸-۳۸ ●

■ پس از دوخت سجاف، زاویه یقه را چرت بزنید و اضافه درز را کم کنید. (تصویر ۸-۳۸)

● تصویر ۸-۳۹ ●

■ سجاف را به داخل لباس برگردانید و اتو کنید. اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله $0/2$ سانتی متر از روی درز سجاف چرخ کنید. (مطابق یقه گرد)
درز پهلوها را بدوزید. (تصویر ۸-۳۹)

دوخت یقه چهار گوش

● تصویر ۸-۴۰ ●

● تصویر ۸-۴۱ ●

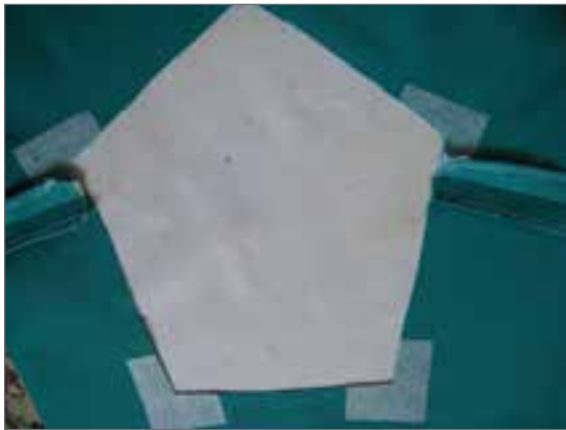

● تصویر ۸-۴۲ ●

■ الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار داده و برش بزنید.

■ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید.

■ درز سرشانه را دوخته، پاک‌دوزی کرده و اتو نمایید. پنس‌ها را بدوزید و اتو کنید. (تصویر ۸-۴۲)

● تصویر ۸-۴۳ ●

■ زاویه‌های یقه را در لباس لایی بچسبانید. (تصویر ۸-۴۲)

● تصویر ۸-۴۴ ●

■ لایی را مطابق الگوی سجاف برش زده و بچسبانید. درز سرشانه سجاف را بدوزید و اتو نمایید. درز سرشانه و قسمت بیرونی سجاف را پاک‌دوزی کنید. روی بالا تنه در خط مرکزی پشت زیپ (مخفی) بدوزید.

■ سجاف یقه را روی بالا تنه با سنجاق ثابت کنید. بطوریکه درزهای سرشانه روی هم قرار گیرد.

(تصویر ۸-۴۴)

● تصویر ۸-۴۵ ●

- سجاف را بدوزید و در قسمت زاویه یقه سوزن چرخ را در داخل پارچه نگه دارید.
 - پایه را بالا ببرید و پارچه را بچرخانید.
 - قسمت دیگر زاویه یقه را بدوزید.
- (در قسمت زاویه ها درجه بخیه چرخ را ریزتر کنید.)
(تصویر ۸-۴۵)

● تصویر ۸-۴۶ ●

- لباس را در قسمت زاویه یقه جرت بزنید و اضافه درز را کم کنید. (تصویر ۸-۴۶)

● تصویر ۸-۴۷ ●

- سجاف را به داخل لباس برگردانید و اتو کنید.
- اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله «۰/۲ سانتی متر» از روی سجاف چرخ کنید. (مطابق یقه گرد) درز پهلوها را بدوزید. (تصویر ۸-۴۷)

پرسش‌های پایان فصل هشتم

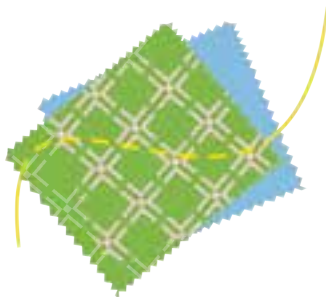
۱- انواع بالاتنه‌های زیر را بدوزید.

الف: نیم تنه پاترون بالاتنه

ب: نیم تنه یقه گرد

ج: نیم تنه یقه هفت

د: نیم تنه یقه چهار گوش

فصل نهم

هدف‌های کلی کاربرد روش دوخت بالاتنه جلو باز و بلوز شمیزیه

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ برش بالاتنه جلو باز با برش عمودی از حلقه آستین را انجام دهد.
- ۲ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۳ دوخت و پاک دوزی برش عمودی از حلقه آستین را انجام دهد.
- ۴ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۵ پس از آماده کردن آستین وصل آن را به بالاتنه انجام دهد.
- ۶ دکمه و جادکمه را در لباس بدوزد.
- ۷ برش بلوز شمیزیه همراه با یقه، آستین و مچ را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۸ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۹ دوخت برش افقی بالاتنه جلو و پشت را انجام دهد.
- ۱۰ یقه را آماده و به بالاتنه وصل کند.
- ۱۱ مراحل دوخت پلاکت آستین را انجام داده و آستین را به بالاتنه وصل کند.
- ۱۲ پس از پاک دوزی حلقه، درز آستین و درز پهلوی بالاتنه را بدوزد.
- ۱۳ مراحل دوخت مچ را انجام دهد و به آستین وصل کند.
- ۱۴ دوخت لبه لباس و دکمه و جا دکمه را انجام دهد.

بالاتنه جلو باز با برش عمودی
(از حلقه آستین)

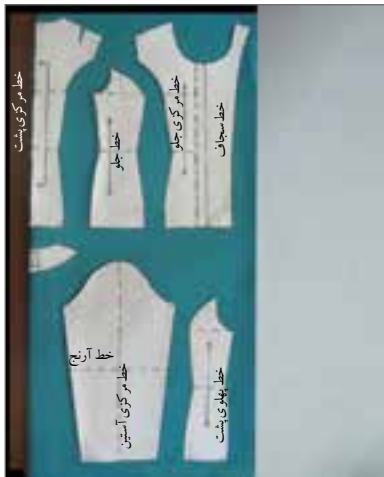

● تصویر ۹-۱ ●

● تصویر ۹-۲ ●

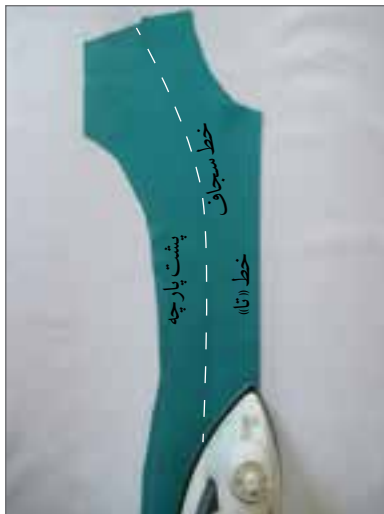

● تصویر ۹-۳ ●

■ الگوها را با توجه به مشخصات روی پارچه قراردادده و برش بزنید.

خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (تصویر ۹-۳)

● تصویر ۹-۴ ●

■ سجاف را از خط «تا» دکمه خور اتو کنید.

(تصویر ۹-۴)

● تصویر ۹-۵ ●

■ لایه را مطابق الگو برش بزنید و به سجاف بچسبانید.

لبه بیرونی سجاف را پاک دوزی کنید.

(تصویر ۹-۵)

● تصویر ۹-۶ ●

● تصویر ۹-۷ ●

● تصویر ۹-۸ ●

■ دو قطعه برش، در قسمت جلوی لباس را با توجه به نقاط موازنه ابتدا سنجاق زده سپس کوک بزنید و بدوزید.

■ برش‌های پشت لباس را به همین ترتیب بدوزید.
(تصویر ۹-۶)

■ درزها را پاک‌دوزی کنید. سپس روی بالشتک اضافه درز را به سمت خط مرکزی بخوابانید و اتو نمایید. (تصویر ۹-۷)

■ سجاف پشت یقه را نیز لایی بچسبانید و پاک‌دوزی کنید و به سرشانه سجاف (جلو) بدوزید و اتو کنید.
■ سجاف را روی یقه قرار دهید به طوری که درزهای سرشانه سجاف و لباس روی هم قرار گیرد. کوک بزنید و بدوزید. (تصویر ۹-۸)

■ اضافه درز را کم کرده، کلیپ بزنید.
اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید. و به فاصله $0/2$ سانتی‌متر از درز، سجاف به اضافه درز چرخ کنید. (مطابق یقه گرد) (تصویر ۹-۹)

● تصویر ۹-۹ ●

● تصویر ۹-۱۰ ●

■ درزهای پهلو را بدوزید.

لبه پایین سجاف را به سمت روی لباس برگردانید.

روی درز را در قسمت سجاف و لبه لباس چرخ کنید.

(تصویر ۹-۱۰)

● تصویر ۹-۱۱ ●

■ اضافه درز «تای» سجاف را قیچی کنید.

سپس به سمت رو برگردانید. (تصویر ۹-۱۱)

● تصویر ۹-۱۲ ●

■ بقیه اضافه درز لبه لباس را «تا» زده و اتو کنید.

و با یکی از روش‌هایی که در صفحات قبل گفته شده

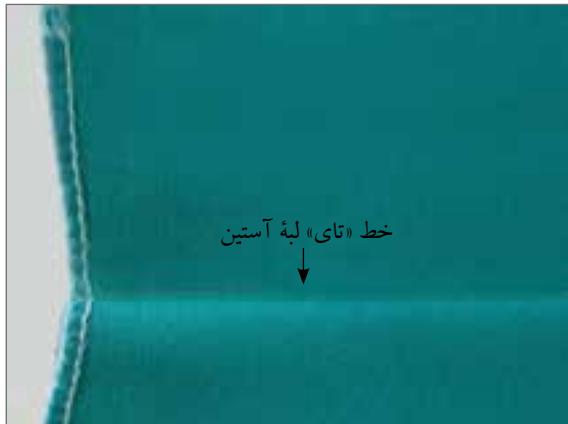
بدوزید. (تصویر ۹-۱۲)

روش وصل آستین

■ آستین را پاک‌دوزی کنید.

اضافه درز لبه آستین را «تا» زده و اتو نمایید.

(تصویر ۹-۱۳)

● تصویر ۹-۱۳ ●

■ «تای» لبه آستین را باز کرده، سپس درز آستین را بدوزید. و اتو کنید.

لبه آستین را با یکی از روش‌های لبه پایین لباس بدوزید. (تصویر ۹-۱۴)

● تصویر ۹-۱۴ ●

■ آستین را خرد دهید و با توجه به نقاط موازنه به حلقه آستین بالا تنه وصل کنید. (تصویر ۹-۱۵)

■ آستین و حلقه بالا تنه را همزمان پاک‌دوزی کرده و اتو نمایید.

دوخت دکمه و جادکمه را انجام دهید.

● تصویر ۹-۱۵ ●

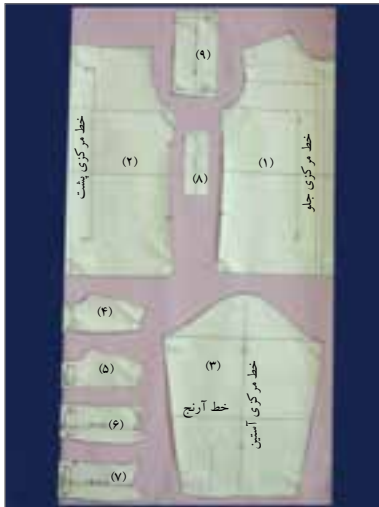
بلوز شمیزيه

● تصویر ۹-۱۶ ●

● تصویر ۹-۱۷ ●

● تصویر ۹-۱۸ ●

■ الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید و برش بزنید. کلیه اضافه درزها «۱ سانتی متر» می باشد به جز لبه لباس که اضافه درز «۲ سانتی متر» است.

■ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (برش افقی بالا تنه به دلیل اینکه به حالت دو لا دوخته می شود برای سهولت در هنگام برش دو تا الگو مورد استفاده قرار گرفته است.) (تصویر ۹-۱۸)

● تصویر ۹-۱۹ ●

■ سجاف جلو را از خط «تای» دکه خور اتو کنید. لایه را مطابق سجاف برش بزنید و به سجاف بچسبانید. لبه درز سجاف را پاک دوزی کنید. (تصویر ۹-۱۹)

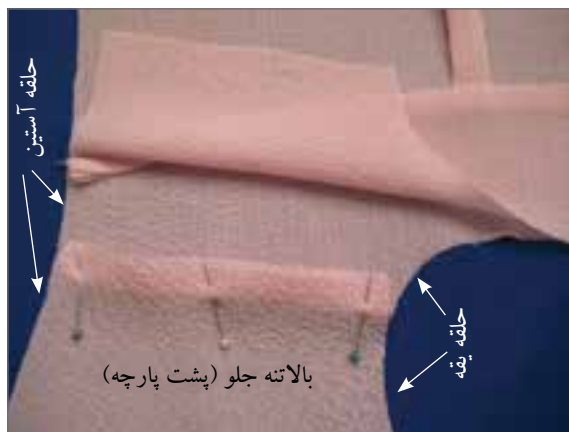
● تصویر ۹-۲۰ ●

■ علامت چرت پیلی پشت را روی هم قرار دهید و حدود «۲ سانتی متر» آن را چرخ کنید و اتو نمایید. (تصویر ۹-۲۰)

● تصویر ۹-۲۱ ●

■ بالا تنه پشت را بین دو قطعه برش افقی قرار داده سنجاق بزنید سپس بدوزید.
ابتدا روی بخیه چرخ را اتو کنید. سپس دو قطعه برش را به سمت رو برگردانید و با استفاده از پارچه رو اتویی، درز را اتو کنید. (تصویر ۹-۲۱)

● تصویر ۹-۲۲ ●

■ حال قسمت جلوی لباس را به یک لای برش مطابق شکل سنجاق یا کوک بزنید، بطوریکه حلقه آستین و یقه جلو در امتداد حلقه آستین و یقه پشت قرار گیرد. (تصویر ۹-۲۲)

● تصویر ۹-۲۳ ●

■ از سمت یقه قطعه دیگر برش را از طرف داخل روی درز قرار دهید، با سنجاق و سپس با کوک ثابت نگه دارید و با چرخ بدوزید. (تصویر ۹-۲۳)
درز دوخته شده را از سمت رو با پارچه رو اتویی اتو نمایید.

آماده نمودن یقه بلوز (طریقه دوخت یقه)

■ مطابق الگو، لایه یقه را برش بزنید. به طوریکه اضافه درز پایین یقه نیز لایه داشته باشد. «۱ سانتی متر» اضافه درز پایه یقه را به سمت داخل «تا» و اتو کنید.
(اگر از لایه نازک استفاده می کنید آن را به قطعه رویی یقه بچسبانید.) (تصویر ۹-۲۴)

■ دو قطعه یقه را روی هم قرار دهید و اطراف یقه را در قسمت برگردان و منحنی پایه یقه بدوزید. اضافه

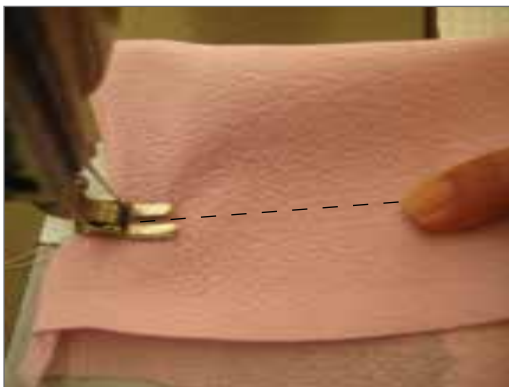
درزها را مطابق شکل کم کنید. (نزدیک به جادرز پایه کم نشود.) (تصویر ۹-۲۵)

سپس خط پایه یقه را مشخص نمایید و روی آن را چرخ کنید. (تصویر ۹-۲۶)

■ حال مطابق شکل بالشتک را عمودی نگه دارید و یقه را روی آن مانند فرم گردن اتو کنید.

(تصویر ۹-۲۷)

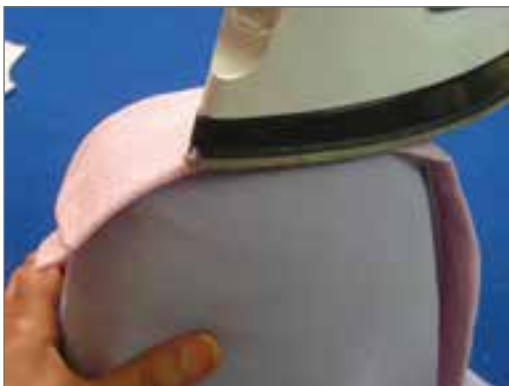
(از اتو کردن یقه روی سطح صاف پرهیز کنید.)

● تصویر ۹-۲۶ ●

● تصویر ۹-۲۴ ●

● تصویر ۹-۲۷ ●

● تصویر ۹-۲۵ ●

■ اضافه درز را کم کنید. سمت دیگر یقه را روی درز سنجاق کرده یا کوک بزنید. سپس با دست پس دوز و یا با چرخ بدوزید. (تصویر ۹-۳۰)

■ انتهای چاک آستین را مطابق شکل لایه بچسبانید. چاک را قیچی کنید و انتهای آن را به دو طرف چرت کوچکی بزنید. (تصویر ۹-۳۱)

■ مطابق شکل اضافه درز پایه یقه را از کنار خط «تا» شده علامت بزنید. (تصویر ۹-۲۸)

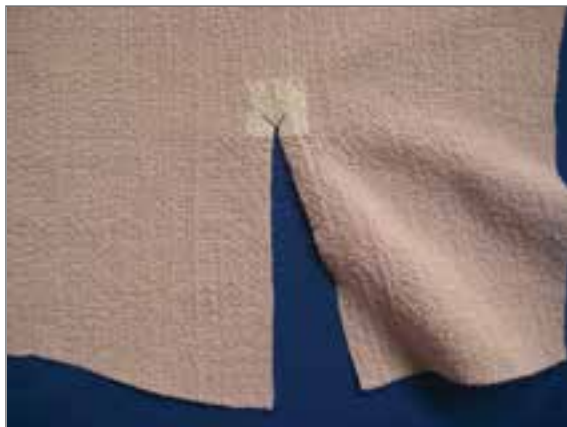
■ وسط پایه یقه و حلقه ی یقه را مشخص کنید و علامت‌ها را به هم سنجاق بزنید. دو طرف پایه یقه را به خط «تای» جلو لباس نیز سنجاق بزنید سپس بدوزید. (تصویر ۹-۲۹)

● تصویر ۹-۳۰ ●

● تصویر ۹-۲۸ ●

● تصویر ۹-۳۱ ●

● تصویر ۹-۲۹ ●

آماده سازی پلاکت

● تصویر ۹-۳۲ ●

- مستطیل پلاکت را کامل لایه ای نازک بچسبانید.
 - مطابق شکل از سمت پشت پارچه در حالی که «تا» شده، زاویه و درز را تا «۲ سانتی متر» بدوزید.
- (تصویر ۹-۳۲)

- اضافه درز را تا محل دوخت قیچی کنید. یک لا اضافه درز را در قسمت پایین نوار پلاکت تا کرده و اتو نمایید. (تصویر ۹-۳۳)

● تصویر ۹-۳۳ ●

- نوار پلاکت را به سمت رو برگردانید و اتو کنید.
- (تصویر ۹-۳۴)

- چاک آستین را (قسمتی که نزدیک به درز پشت است) با نوار اریبی از پارچه بدوزید.
- پلاکت آماده شده را از سمت پشت پارچه به طرف دیگر چاک آستین بدوزید. (تصویر ۹-۳۵)

● تصویر ۹-۳۴ ●

● تصویر ۹-۳۵ ●

● تصویر ۹-۳۶ ●

■ پلاکت را به طرف چاک آستین بخوابانید به طوری که اضافه درز داخل نوار پلاکت قرار گیرد. سپس روی درز و زاویه را چرخ کنید و «۳ سانتی متر» پایین تر از زاویه نیز به صورت افقی با بخیه بدوزید تا بالای چاک باز نماند. (تصویر ۹-۳۶)

● تصویر ۹-۳۷ ●

■ آستین را ابتدا به حلقه آستین سنجاق کنید سپس چرخ کرده و سردوز نمایید. اضافه درز را به سمت آستین اتو کنید. (تصویر ۹-۳۷)

● تصویر ۹-۳۸ ●

■ درز پهلوی و آستین را سنجاق کنید و در امتداد هم بدوزید ، اتو کنید سپس سردوز نمایید. (تصویر ۹-۳۸)

● تصویر ۹-۳۹ ●

■ لایی را به اندازه $\frac{1}{4}$ پهنای میچ برش بزنید و به میچ بچسبانید. اضافه درز یک طرف را به سمت داخل اتو کنید. (اگر از لایه‌ی نازک استفاده می‌کنید تمام پهنای میچ را لایه بچسبانید). (تصویر ۹-۳۹)

■ مطابق شکل پهنای میچ را از سمت پشت تا زده و دو طرف درز را بدوزید. اضافه درز گوشه میچ را کم کنید. (تصویر ۹-۴۰)

● تصویر ۹-۴۰ ●

■ نوار میچ را از سمت پشت به لبه درز آستین با سنجاق وصل کنید و اختلاف اندازه آستین با میچ را بصورت پیلی یا چین بدوزید. (جهت خواب پیلی به سمت پلاکت است) (تصویر ۹-۴۱)

سمت دیگر میچ را روی درز به وسیله پس دوز یا بخیه چرخ بدوزید.

■ دکمه و جادکمه آستین را بدوزید. (تصویر ۹-۴۲)

■ دکمه و جادکمه و لبه لباس را بدوزید.

● تصویر ۹-۴۱ ●

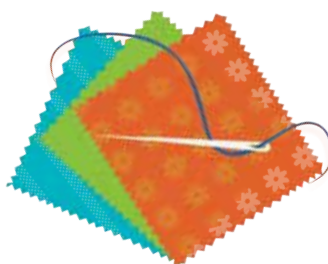
● تصویر ۹-۴۲ ●

پرسش‌های پایان فصل نهم

۱- بلوز با برش عمودی از حلقه آستین را بدوزید.

۲- دوخت بلوز شمیزیه را انجام دهید.

فهرست منابع و مآخذ

ترجمه: نیره یونسی

■ راهنمای کامل دوخت جلد اول

ترجمه: نیره یونسی

■ راهنمای کامل دوخت جلد دوم

نویسنده: پری شهید مفرح

■ وزارت آموزش و پرورش کتاب دوخت ۱

■ Sewing book better homes qaick, easly

Professional ways to simplify home sewing

Elspet wilping

Site

■ www.Amazon.com

■ www.Best sew.com

■ www.Free sewing.com

■ www.Narrow.Fabrics.Stap.com

■ www.Simplicity.com

■ www.Vogue patterus.com